

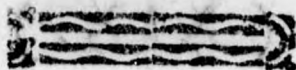

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELEMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 2. Aprilissben 1790.

Hic Mundus est optimus! — ha! ha! ha!

V alahányiszor most a' *Metaphisicus*oknak ezen értelmeket olvasom: *Hic Mundus est optimus!* az az: ez a' Világ minden más lehető Világok között leg-jobb — mind annyiszor el-molojadom, 's ez ötlük elmémbe: nó! — ha ez a' Világ minden lehető Világok között leg-jobb, ugyan rozlzaknak kellett a' többinek lenni! — A' *Metaphisicus*oknak tsak az ő elméjek' képzelődéseiben vágynak a' több lehető Világok, nem pedig vóltaképpen; 's ha meg-is ennél jobb Világót tsak nem-is képzelhetnek, szökjenek meg az eszektől. — Én ezen világot, mint a' Bölts Teremtőnek bölts keze munkáját, nem gyalázom; 's a' *Metaphisicus*okkal is, kik az ördögöt is; mihelyt az ő ördög tulajdonságait

meg-vagynak, jónak tartják, nem fokot veszeke-
dem, hanem az én jozanon gondalkozó olvasóim-
ra bízom, ha tudna-e valamellyik ennél jobb vilá-
got gondolni? — és meg-érdemli-e ez a világ, hogy
rólla azt mondják: ez a világ leg-jobb. — Ha én
képfestő Ujságíró volnék, a Magyar Menyetske
helyett, egy olyan képét festeném ide ennek a vi-
lágnak, hogy valamennyi *Cosmologia* vagyon min-
deniknek szeme, szája el hülne beléjje, és azt mon-
donák: *hic mundus est pessimus*: ez a világ leg-
rosszabb — de nem bánom az egész világot, csak
Europáról szollok rövideden.

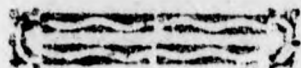
Oláh országban a mi Sergeink már Mártz 5-
dikén mozdulnak vala a szélekhez közelebb, és az
olta ottan ottan fel-lármázta az ellenség őket. Itt
a mi sergeink még ekkor föld kunyhókba valának,
de Paripájok szüntelen nyergelve. — Mártziusnak
2-dikán 50-en Törökök egészfzen a kunyhokig nyar-
galtanak vala; de ezeknek a Húzárok csak hamar
utat mutatának viszsa — Febr. 15-dikétől fogva
itten egészfzen Mártziusnak 2-dikáig igen szép idők
járnak vala, de ekkor hirtelen szél támodván, mint
egy 3 lábnyi hó esék.

Minden-felé meg-elevenedett a fegyveres nép,
a hadi-készületek mozognak, és mindenek a 3-d k
tsatázó mező-felé a viadalomra sietnek. Belgrád
az ellentállásra szorgalmatosan készittetik, és vala-
mint Péterváradról, ugy Zemlinből a vizen költöz-
tetnek az ostromló s más hadi dolgok Orsova f-
lé. — — A Bánátusi hadi-tesznek igazgató ve-
zére F. M. L. Gr. *Vartensleben* Mártz. 11 dikén már
az *Allion* hegyére meg-érkezett vala, Ujj Orsovát
meg-tekintgette, innen *Ersébeth* vára felé indúlt és
ezt meg-kémlelte. Az Orsovai Törökök északának
idején tsendesesen vagynak, nappal pedig a mi ké-
születeinket ágyuzni meg-nem szünnek. — A Len-
gyel széleken lévő sergeinknél még semmi nevezetes
történet nem esett; pedig erről a részről zürzava-
ros fellegekkel láttatik fenyegetődni ezen ezten-

— — — A' Januáriusnak 30 dikán költ Kon-
 stántzinápolyi Levelekből azt olvasuk, hogy a' Por-
 ta és a' Pruszszus Udvar között, ugyan ezen hó-
 napnak 20-dikán egy olyan frigy kötött, mely
 szerint egy mást költsönezve óltalmazni köteleztet-
 nek, és a' ki ezek közül az edgyiket meg sérti, a'
 másikat is meg sértette és bolszú állásra hívta — és
 hogy ezen frigy-kötés, vagy edgyezés Jan. 20-di-
 kán, a' nevezett 2 Udvarok között meg-is petsétel-
 tetett volna. Azon időtől fogva, ugy iratik, hogy
 a' Portánál-is mások a' hadi-mozdulások. — A'
 békeiséget szerető *Hafsán Basa* helyett, az *Allepoi*
Basa fog lenni a' Nagy Vezér: Ez, *Mauroyéni* és
 a' *Travniki* Basa mondotnak az idén a' Török tá-
 bor Fő-Vezérjei lenni. — Mi azonban ugy ité-
 lünk, hogy a' Törökkel az idén tsak magunkat ól-
 talmazólag fogunk bánni.

Nagy Britannia egy hatalmas hadakozó hajós
 serget készít a' *Porthsmuti* ki-kötő helyben, mely-
 nek Májusra vitorlákot kelletik adni a' *Márs* sze-
 leinek. A' második hadakozó hajós-sergét pedig
Plymouthban fegyverezi azon szin alatt; hogy a'
 Király az idén ezeknek tengeri hadakozó proba
 gyakorlásokat kíváná meg-tekinteni.

Stokhalomból azt írják: „ A' békeiséghez való
 minden reménységünk el-tűnk — minden órán a'
 félben szakasztott tsatához kezdünk. — Éppen ma,
 u. m. Mártz. 12-dikén érkezék hozzánk *Stokhalom-*
ba az a' tudósítás, hogy már a' *Muszkák* a' mi
 széleink felé mozdúlnak, melyre a' Király leg-ot-
 tan minden *Finniai* sergeknek olly rendelést küldé,
 hogy a' téli-szállást egy szempillantatban ott had-
 gyák, és a' szélekre nyomuljanak — és némely ha-
 dakozó hajók-is Mártz. 3-dikán *Karlskronából* ki-
 dultanak. — Hogy a' Svéd tsata jobb móddal me-
 helsen, a' *Svédi Pomerániai* Státusoktól egy milliom
 tallér önként való ajándékot kért a' Király; mel-
 lyet

lyet ha meg-nem adhatnának., ugyan ennyi pénzért a' Prufzszus Királynak zálogba vetni kívánja ezen Tartományt. — A' *Méklenburgi* Hertzeggel-is efféle alkudozások vagynak *Vifzmárban* és más Meklenburgban lévő Svéd földeken, mellyeket kész pénzért által fog a' Svéd engedni.

A' *Lengyel-országi* 15-dik Mártziusban tartatott gyűlésből minden idegeneket és egyenesen a' gyűléshez nem tartazókat ki-hajtattanak, és a' Prufzszussal való frigyét meg-kötni meg-határozták, mint hogy a' Prufzszus is *Dántzig* és *Thornnak* kívánásától el állott. Még pedig, hogy ezen egy mást óltalmazó frigy-kötés annál hamarébb végbe mehesse, minden kereskedésbéli dolgokat most el halasztottanak, tsak az egy-más segítségére sietnek, a' honnan a' másoktól meg támódott Prufzsiának tartoznak, ezen kötés-szerint, a' Lengyelek 8000 lovas, és ugyan ennyi gyalog fegyvereseket adni; Prufzszia hasonlóképpen a' Lengyeleknek ezen történetben. — Azonban Lengyel országban véghetetlen a' hadi-készület. Aprilisnek végére 65-ezer Lengyelnek kézzen fegyverben kellett állani. — Ezekből a' tettik, hogy a' Porta, a' Lengyel, Prufzszus, Svéd és ezeknek rugója az Anglus öfzve-vették vállalkat — mit szüljen a' Politika? 3 hónap el valóstja — mert

Már Prágában Mártziusnak 22-dikétől fogva öfzve vagynak a' Tseh Státusok számofon gyűlve, és a' Király engedelmeből, az Ország részéről izorgalmatosan tanátskoznak, kiknek ő Felsége maga Követje által azt igérte, hogy midön a' koronázásra mégyen, maga visszavizsi nekik Koronájokat. — Juniusnak 6-dikán kezdödni fog a' Magyar-országi-gyűlés-is. — Azokat a' készületeket pedig már előre sem lehet le-irni, melyeket a' Bétsiek tesznek a' *Homagium* le-tételének napjára, mely 6-dik April. határozatott. Foldoznak minden uttzá-
kot a' Várban. A' *Gráben* nevü uttzában egy véghetetlen állást tsináltak, melyről bor fog le-tso-
rogni; ezután bővebben.

Elegyes jegyzések.

Egy Országnek, vagy Nemzetnek nevezetes boldogsága függ attól, ha annak lakosai mind kereskedők, mind jó gazdák — ha heverő pénz van benne, ha az a' pénzt más Országba mesterséggel készült dolgokért küldeni nem kénytelenítettik — ha az a' maga ifjait úgy neveli, hogy az, az éretlen fajtalanlás miatt el nem gyengül; mert így pénz és férfiúi erő, népesülés vagyon az országban. — A' mi Nemes Nemzetünk még motskos dolognak tartja — nevezetesen a' mi nagyobb Uraink, a' kereskedést, és többre nem igyekeznek, mint a' mennyivel napról napra ki-éri maga szükségét. Nézzünk hát, a' Lembergi Levelekből egy Arábiai puztákon bujdasó jövevény Izraelitát.

Lemberg 21. Mártz. Ezen hónapnak elején halamag *Brodiban* egy 'Sidó kereskedő, ki *Nehai II-dik Josef Tsászárnak*, az ő Nemzetéhez mutatott türelméért, az ő utolsó óráján 4000 arannyat testált; és az ő emberi szeretetét azzal bizonyította meg, hogy a' szegények' közönséges tájába, és a' maga Vallása Templomának hasanlóképpen 26 ezer arannyat ajándékoza. — Ezen 'Sidónak nem valólanak Jóbbágyai, Uradalmi — mire vitte szorgalmatossággal a' dolgot! Hányon tartják itt fel az ujjokat a' mi Hazánkfiak, hogy ennyi pénzt mutathatnak. — Ne tartsuk a' tisztelséges kereskedést mutskos dolognak; mert a' Grófi, Bárói, és Nemesi nevet az élre vert arany soha bé nem mutskolja — roszsz a' nevelésünk — csak rangra vágyunk, 's másnál az erzfény szija.

A' következő Levél szóról szóra való másra azon válofznak, mellyet H. K * P — tz B * * Urnak, egy irására való feleletül, a' következő titulus alatt küldött. — *Nemzetes Szt. M — P — B — Urnak, különbb különbb féle Vármegyék érdemes Assessorának.* — Nemzetes Uram! — Gyönyörködve vettem kezemhez Nemzetes Uramnak 11-dik Febr. költ betses Levelét, a' mellé

mellé tett ékes gyözedelmi-orátzióval edgyütt. — Azon bennem vetett bizodalomból származó tisztelet által, mellyet a' Magyar Nemzet irántam megbonyittani méltoztatik, belső érzékenységgel megilletődve, hogy ezen bizodalmat meg-érdemelhessem, annyival-is inkább fogok minden alkalmatossággal iparkodni, a' mennyivel bizonyosabban várhatom ezen nemzetnek nemes indulatu gondolkodásaitól azt, hogy a' mostan Uralkodó Felség uralkodásának kezdetében mindjárt, meg-fogja mutatni, mely igen által járatott és meg-gyözettetett legyen szivében, az említett orátzióban olly gyönyörűségesen és fontoson meg-mutattatott igazság iránt, mely minket tanit: *a' földi Fejedelmeket, mint Isten szolgáit és helytartóit tisztelni, igyekezeteket balra nem magyarázni, polgári és jobbágyi tisztiunket eszünkbe tartani; és a' mi sziveinket háladó szeretettel és hiv. engedelmeffséggel hozzájuk kaptsolni.* — Igaz egyenes szivü hajlandósággal maradok életem fogytáig! — Nemzetes Uramnak — Köteles szolgája, K — R. m. p. — B — 25-dik Febr. 1790.

Ö R V E N D E Z Ő D A L.

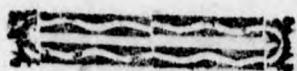
Mellyel a' Nagy-Méltóságú Kegyelmes Ghymesesi, és Gatsi Gróf'

F O R G Á C S M I K L Ó S
U r a t

A' Ts. K. A. Felség' Komornyékját Valóságos Belső Tanátsoffát, a' T. N. Nitra Vármegyének Fő-Ispányát magasztalta egy alázatos tiszteelője.

A' Magyar Hazához.

El mondom. Halljad, gyászos homály-után,
Új fényre lépett szép Haza! Ghymesesi
Es Gátsi Gróf Forgács Miklósnak
Erdemeit ki jelentő lantom.

Ne várjad azt, hogy tös-gyökeres Nemét
Hirleljem, azt a' régi ditső Nemet,
Kit régen *) el-múltt századokban
Pápa, 's Király vetekedve tiszteltt.

Ambár szerentsés, a' ki nagy-érdemes
Vérrel ditsekszik, nem nagy azért maga:
A' vérrel érték száll fiakra,
Nem pedig a' jeles ősi érdem.

Többet nyom ennél, a' mi tulajdona
E' nagy Fiadnak. Melly kegyes, és igaz,
Melly bátor, és érett-tanátsú?
Tudja Nemes Nitra, és tsudálja.

De szinte mint a' Nap' ragyogó tüze
Meg gyözi a' szép tsillagos éjtszakát,
Úgy mulja fellyül halhatatlan
Dízszeit édes Hazánk' szerelme.

Melly, mig Hazánknak dolgai bóldogúl
Folytak, sok ajkról olly gyakran hangozott,
Mint lágy-meleg kedves tavaszkor
A' rekegés ízapos tavakban;

De halgatás vólt a' tavi partokon,
Mihelyt keményebb fúvatag a' vizet

Töb-

---

*) *Harmadik FERDİNAND Tsászár ' ezt így bizo-
nyítja: — Cum autem intelligamus ex ea vos
Familia, ac Profapia originem ducere, quæ Viros
complures a' singulari prudentia, et auctōritate
in primariis Regni functionibus cum dignitate su-
stinendis exercitatos, et proinde domi, forisque
celebres, et belli, pacisque artibus claros produ-
xerit; vnde ad varios honorum gradus (quod his-
toriae, aliaque passim monumenta testificantur)
Diuorum quondam Hungariae Regum benignitate
in Regno sint prouecti, et adhuc anno millesimo
ducentesimo in Comites creati, et r,*

Hűltötte, 's a' hervadt mezőket
 Ólzi hideg' dere bé fődözte.

Haj! melly kegyetlen dér sütögette el,
 Magyar Szabadság! gyenge virágidat!
 Oh fájdalom! most-is keserves
 Könyveim hullanak a' szememből!

Vad tigriseknek fajzati! veszszen el,
 Kit fel nem indit e' izomorú eset;
 Lám Fejedelmünk végre rajtunk
 Szánakodott, ki reánk botsátá.

'S mig így vesződél, el-nyomatott Haza!
 Ki merte száját tátani? Nyögtenek
 Suttomba, és téged' sirattak
 Sok fiad, de ki fogta partod'?

Nem kis merészség, Fő Urat inteni,
 Ki meg-tsalatván jónak iriggyel
 A' régi törvényt meg tapodja.
 Nem telik ez ki apró fiaktól.

Tsak ritka sziv bir olly tehetős erőt,
 Melly minden hasznát, tiszteit, életét
 A' Nemzetünknek köz javáért
 Aldozatúl be mutatni merné.

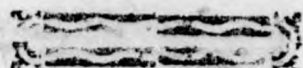
Ezt merte Forgács. Híres az Ő szava,
 Mellyért le nyomták Őtet irigyei;
 De végre ezt minden Megyeknek,
 'S Fejedelem' szava vastagítá.

Betsüld, igádtól meg-szabadúlt Haza!
 Békéllj kezéhez, bizzd magadat reá;
 Készítsed érdemelett jutalmát
 E' javadat, szerető Fiadnak.

Veled, 's miattad szenvede; általad
 Főbb póltzra hágjon. Nagy jeles érdeme
 Országgra el terjedt; ne légyen
 Tisztinek-is szorosabb határa.

Györből 28-dik Mártzi szóról szóra: — Ezen folyó hónapnak 24-dik 25 — 26 és 27-dik napjai mint öröme napjai, örök emlékezetet érdemlenek, ezen N. Vármegyének és Városnak Annálisaiban: mert el-érkezett hozzánk és közinkbe jött ismét a ma nagy Méltóságú első Hazafia hazánknak, Országunk Fő-Birája és Vármegyénk Fő-Ispánya ő Excellentziája Gróf *Zitsi* Károly: 24-dikén innepeltük közinkbe jövetelének napját, Száz-vármegyénk-béli Nemesek ezen napon paripásan fegyveresen eleibe menének Excellentziájának Abda nevezetű közel lévő faluig, a' hol estve felé 6 óra tájban meg érkeztén Excellentziája, töllök nagy pompával eddig kifirtetett. Itt az Városon készen állott fegyveresen szép öltözetekben 4 Kompánia Magyar, és 4 Kompánia Német Polgárság 2 Divisiokra osztva, edgyik Divisio úgy mint 2 Magyar, és 2 Német Kompániák *Hegedüs* Senátor Ur vezérlése alatt várta Excellentziáját az Bétsi kapunak ellenében, szép parádében állván; az 2-dik Divisio ellenben *Heimel* Senátor Ur vezérlése alatt, az Város piatzán köszönté-meg Excellentziáját fegyver presentálás által. — Estve 8 órától fogva 10 óráig musika lévén Excellentziájának ablakjai alatt, hangzott egy néhányszor trombita és dob szó között a' számtalan fok Vivát kiáltás; mellyet örömmel halván és tekintvén ő Excellentziája, egynéhanyszor az ablakhoz jöve, és kedvellését meg-hajlással ki-mutatá. — 26-dikán közönséges gyűlés tartatván, midön ismét előbbeni Præsidiumát vevé ő Excellentziája a' gyűlésben, T. Fő Tiszt. *Dongó* Káptalan Ur. (Magyar Hazánknak egyik Demostenesse) egy igen szép fontos Magyar beszédet tartott, melyben hozzá hasonlitathatlanul hazánk viszontagságait, mellyekkel az ólta illetetett, miólta ő Excellentziája Fő-Ispányi Præsidiumát nálunk el-hagyni kéntelenitetett, le-rajzolta, és örömét az N. Státusoknak ismét közinkbe jövele eránt, olly válogatott szókkal előadta, hogy akár mely ki pallérozott nyelvben, akár mely Oratoris azt helyesebb és ékeesebben nem ejthette

hette volna. — Ő Excellentiája meg-köszönvén a' N. Státusoknak eránta való szives indulatjokat a' Restauratiohoz lépni kívánt, melly-szerint az előbeni Vármegyebéli Tisztviselők mindnyájon Hivatalokat resignálván, a' Státusok az új valófztáshoz kezdének: ő Excellentiája meg-nevezvén az Candidátusokat, a' Restaurátzio igen szép móddal és rendesen méne véghez: nem vala itt sem vallás, sem más valamely tekintetbéli félre hajlásnak helye, tsupán tsak az Érdem és Virtus vezérlette az Státusokat: ez az igaz türedelem: ez a' valóságos boldogságnak egyedül való 's leg-alfőbb, leg-megmozdulhatatlanabb fundamentom köve: melly-is hogy valósággal így ment légyen véghez, a' következő lajstrom bizonyítja. E' szerint rendeltetett Győr vármegyében. — 1-ső V. Ispánynak *Szarvas Kendi Sibrik Antal* hazája Szeretetéhez *Buzgó Nevetes Ur: Catholicus.* — 2-dik V. Ispánynak *Illos Károly Ur*, ez Vármegyének érdemes Tagja *Cath.* — 1-ső Notáriusnak: *Solyom István*, Királyi Táblán volt Secretárius Ur, *Evangelicus.* — 2-diknek *Bezzeredy Mihály Ur*, *Cath.* — 3-dik. *Illos Josef Ur* *Cath.* — Generális Perceptornak: *T. Toth Imre Ur*, *Evang.* — Vice Perceptornak *Sári Sámuel Ur* *Ref.* — Particularis Perceptornak, *Kiss György Ur:* *Evang.* — 1-ső Fő Szolgabirónak: *Kiss János Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Babos Ur*, *Cath.* — 3-dik — *Györgyi Pál Ur*, *Cath.* — 1-ső Vice Birónak *Torkos István Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Sebő N. Ur*, *Cath.* 3-dik — *Laki János Ur*, *Refor.* — 1-ső *Fiscális* *Horváth Mátyás Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Mátyus Károly*, *Cath.* — *Afsefforóknak:* Mélt. Gróf *Eszterházy Ferentz és János Urak:* *Vitzay Mihály és Gróf Sigray Urak.* — *Ex statu equestri.* *T. Toth Imre Ur:* *Evang.* — *Solyom István Ur*, *Evang.* — *Torkos János*, Bétsi Udvari Agens Ur, *Evang.* — *Sári Sámuel Ur*, *Refor.* — *Kenefsey Gáspár Ur*, *Ref.* — *Tisztapataký István Ur*, *Evangel.* — Az gyűlés végével, így szollitya-meg az Ország Birája, az Győr Város Biráját, *Börtsi Uramat:* — Látá ke.

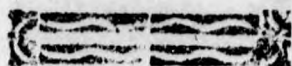
kegyelmed mit tselekedtem én ma, sem vallást, sem más személy-válogatást az hivatalok ki-oltságában, hanem csak tsupa érdemet tekintettem: ez tévők légyenek kegyelmeitek-is, és előmben ez eránt kendtekre panasz ne jöjjön. — *Utinam & luceret vobis!*

Mártzius 23-dikán. — Mosony Vármegyében Köptsényi helységben Mélt. Gróf *Eszterházy* Ferentz Fő-Ispány ő Nagysága a' Tettes Státusoknak egyenlő akaratiával Megyeibe következő Magistrátuálifokat ki-nevezni méltoztatott, úgy-mint:

Első Vice Ispánynak: Zalka Mihály Urat, ez előtt Győr Vármegyének volt Fő Notáriusát: Cath. — *Második V. Ispánynak. Takáts* Urat: Cath. — *Első Notáriusnak. Némethszegi* Josef Urat, Győr Vármegyének volt második Notáriusát: Cath. — 2-dik Notáriusnak: *Gubits* Urat: Cath. — 3-dik Notáriusnak *Szalay* Josef Urat: Ref. — Generális Perceptornak *Andrásfy* Josef Urat: Evang. — Particuláris Perceptornak *Láb. N.* Urat: Cath. — 1-ső Fő Birónak *Sánta* Josef Urat: Cathol. — 2-diknek *Nofzdrovitzky* Miklós Urat: Cathol. — 1-ső Fiscálisnak *Ujvári* Urat: Cath. — 2-dik Fiscálisnak *Kevitzky* Sámuel Urat: Evang. — 1-ső V. Birónak *Szalay* János Urat: Reform. — 2-diknek *Sterlik* Josef Urat: Cath.

Assessor Uraknak. Mélt. Gróf Eszterházy Josef. — *Czapáry* János. — *Harach* Urakat (mind a' 3 Catholicus.) — *T. Toth* Imre Urat Győr és Mosony egyesült Vármegyéknek volt Generális Perceptorát. Evang. — *T. Udvardy* Urat: Cath.

Ezen két Vármegyebéli Tisztviselő személylyek, azért közölttenek ilyen környülállás-szerint, és vallásokra nézve-is ki-nevezve, az olvasó Magyarokkal; hogy legyen példa a' 2 Magyar haza előtt; hadd láthassa minden az igaz türeelmet; hadd tanullyák meg követni azt minden helységeben, vagy ha tudják, hogy bátran tselekedhesék; hadd láthassa minden, hogy a' mi Catholicusaink, ha

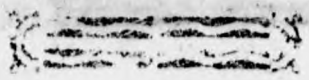
ha az ugy nevezett *Tollerántziát*, ezt a' tsupa nevet gyűlölik-is, tsak ugyan az igaz és valóságos türeelmet szeretik, és a' magok tselekedeteiket annak sinor mértéke-szerint intézik. — Erre a' valóságos türedelem' fenn-tartására tzéloz, a' *Vas* vármegyei *Augustana* és *Helvetica* valláson lévő Státu-foknak-is a' türedelem iránt, a' *Katholicus* Státu-fokhoz intézett következendő magok ki-nyilatkoztatása, mely a' Kurirral, szóról szóra, a' következendő módon közöltetett: — *Nemes Romai Catholicus Rendek!* — Alázatosan jelentik, az ezen Vármegye közönségéhez tartozó *Augustana* és *Helvetica* valláson lévő nemes Rendek, a' Türedelemnek boldogult Felsőges II-dik *Joséf* Tsáczár által, a' folyó esztendőben Jan. 28-dikán kegyelmesen rendelt meg erősítése alkalmatosságával; hogy a' mint ők azon törvényektől és julsoktól, mellyek 1606-ban a' Bétsi békelesség szerzészkor ártikulusba tétettek, 1608-ban meg erősítettettek, nem különben az 1647-béli *Lintzi* békelesség szerzésnek 5's 12-dik ártikulusaiba tétettek, leg-kisebb részben is el nem állottanak, miad azon julsokat bolygathatatlanoknak, és tökéletes folyamattyokra vissza állittatknak lenni kívánnyák: ugy, mig ezen julsokban tökéletesen vissza tétettelnének, az említett Ke-gyelmes Királyi ugy neveztetett türedelem alá magokat, a' Fejedelemhez le-kötelező hűség szerint, adni kívánnyák, és kerik, hogy az ezen dolog iránt botsátandó vissza-írásához a' Vármegyebéli közönségnek, ezen ő magok ki nyilatkoztatása is hozzá tételsék: ha pedig ellenkezőképpen tanálna a' dolog esni, ők a' közönség' erről a' tzikkelyről való vissza-írásának egészfen ellene mondanak, és kívánnyák, hogy ezen magok ki-jelentése és előre való vigyázás, a' N. Vármegye Protokollumába bé-irafsék, és iastálnak, hogy authenticum alatt nekik-is ki adafsék, hogy azt magok egyenesen fel-lyebb-is küldhessék.

Torda 21-dik Mártz. A' Ns. Vármegyéknek közönséges gyűlése egész Erdélyben ezen hónapnak 22-dik

22 dik napjára, az az hólnapra vagyon határozva Valósággal minden felé igen nagy is az öszve-gyülés. Sarkalatos és fő dolgokról rendelések tétetnek minden-felé. — Itt már 2 héttől fogva gyönyörűséges tavaszi napok kezdettek lenni. Ritka szerentse, hogy Gergely hetiben tsendes szép napok folytak. Most kivált egy a' leg-szebb idők közzül folydogal. — A' búzának arra fokot szállott: mely hasonlóképpen különös Isteni gondviseles' munkája; málszor illyenkor inkább hágott.

Egy elmés jó-akaró Atyafi és barát V * S * Ur, ezen elmés és rövid koporsó irást tette M. Palatkán meg-holt Atyafiának és szives Baráttjának. —

Utozó meg-álly itt 's tudd-meg akárki légy,
 Hogy földből lettél és majd ismét porba mégy:
 Mint *Vegtai Horváth Ferentz*, ki végtére,
 Minthogy föld volt, porba nyugodni meg-tére.
 Midőn szinte harmintz-hat esztendőt tölte,
 A' forró nyavallya öt napra meg-ölte.
 Hiv szive' *Ujfalvi Justina* párjával
 Tsak nyóltz hónapot élt hét napok hijjával;
 Hogy tölt öt nap ezer hét száz kilentzvenbe
 Altal repült lelke az örök Edenbe.
 Hamar sirba szállott, leg-szebb ifjusága,
 A' Nagy Ur szelétől meg-hervadt virága.
 Ember tanuly! a' nap így megyen-le délben,
 Vigyázz! lik jégen járíz 's útasz forgó szélben.
 A' vén fokot nem él: az ifju meg-halhat:
 Kaszás gyenge füvet 's vént lorba vagdalhat.

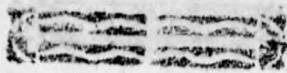
Bétsben egy Magyar Tsizmadiánál 25 pár arannyal gazdagon ki-varratt Magyar tsizma-k talál-tatnak, melynek nézésére tsudára járnak a' Néme-tek. Ezen tsizma-k közzül 15 arany egynek az a-rannyal való varrása — Kövel és atzél pillangók-kal ki-rakott és varratt tsizma-k is szemléltetnek it-ten — a' készület véghetetlen.

Utólsó jegyzések.

Ollyan különös Levelek érkeztenek tegnap Béts-be, melyek-szerint *Viddin* a' *H. Koburg*, *Braillov* pe-dig a' *Mufzka* tábor ostromával vétettének körül — és ugyan azért *Vidint* véghetetlen Török sergek-vették körül. — Azt hiszik némellyek, tsak ugyan a' tegnap érkezett Levelek után, hogy 60-ezer Kal-mukok *Mohilo Roboin* keresztül útban vólnának, kik a' mi *Tseh* és *Morva* országban lévő sergeinkhez ra-gasztatnának. A' mi népünk és ostrom ágyuink u-gyan meg-szünés nélkül költöztetnek ide, de még bizonyost nem tudhatunk, és éppen ebből gondol-juk, hogy fekszik valami a' sirhang alatt.

A' Ts. Királyi Birodalmokban lévő minden pénzeknek fő Meistere Gróf *Pergen*, az *Aultriai Ho-magium* innepe napjára uj-j emlékeztető pénzt ve-retett, mely ezen alkalmatossággal el-fog a' nép-között szoradni és a' mellyen ezen irás fog olvas-tatni: *Opes Regum Corda Subditorum*; és a' mely emlékeztető pénzből az *Udvari Hivatalban* lévő-k is részelek fognak lenni. — *F. M. L. Gróf Kinzski* megint a' *Tseh-országi* táborhoz rendeltetett; *F. M. L. Entzenberg* pedig *Erdélybe* megyen. — —

A' mondatik, hogy a' Bétsi *Univerfitás* megint a' maga hajdani lábára állittatik; Deakul léfzen a' ta-nittásnak nagyobb része, és a' hol eddig Papok vól-tanak a' Professorok, ezután is azok fognának len-ni. — Tegnap vala azon *Apostoli Udvar* szokás-nak napja, a' midőn a' Ts. és Királyi Felség a' Bétsi leg-öregebb 12 Koldusnak lábait meg-szokta-
vala

vala mosni — és ezen Czérémonia II-dik *Leopold-*tól is tegnap, u. m. Tsötörtökön véghez viteték. — Ezen 12 szegény legények az Udvarban mindeneknek szemek láttokra ebédelnek vala nagy pompával; de a' maradékot is el-vitetvén magokkal, 6 hétig is lészen némellyiknek ezek között mit egyék. A' leg öregebb Koldus *Schaub* István 79 esztendő; a' leg-ifjabb pedig *Lokovitz* Mihály 74.

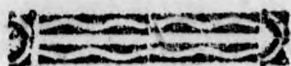
A' Frantzia Nemzeti-gyűlésben 11 dikén Már-tziusnak, egy *Vincenni* ki lépett Apátza meg-jelen-vén, következő beszédet tartta: melyben minden szók gyöngy szemek, és a' Klástromi nyomorult é-letet a' leg-tisztább világos színnel festik-le: így kö-vetkezik — „ Uraim! — Egy olyan érzékenység, mellyet mással közleni a' millyen édes gyönyörű-ség, éppen olyan kedves dolog hallani is mástól, az háládatosság az, mely engemet a' máj napon előtökbe állitt. Én bennem szemlélték egyiket a-azon szerentsétlenek között, kiket az igazságtalan-ság vagy az erőszak-tétel, a' fősvénység vagy egy rozsfűl értett nagyra üzött éretlen buzgoság, a' fog-ságra, vagy szinte temető sírba mondom — le tá-szított. Ezen szerentsétleneknek szánakozásra méltó, sokáig el-felejtetett állapottyok, csak ugyan végre, Uraim! közöttetek érzékeny óltalmazókat, meg-rettenthetetlen védelmezőket 's jól tévő vizsgálókat tanált. Egy vagyok én azok között, kik a' ti betses emberi szereteteknek munkáját leg ele-venebben érezték; és ezért áldom-is én, ezen ne-mes Gyülekezetet. A' ki engem meg tekint, nem fogja róllam, kétség' kívül, azt itélni, hogy a' Ti végezésteket magam hasznomra fordithassam, egy álhatatlan és nemtelen indulat után jártam vol-na; és még sokkal kevesebbé fog valaki ezen ter-hes váddal illetni, hogy a' világiakon kapnék: egy telt a' mellyet a' gondok, gyötrelmek, a' félelem, és még sokkal inkább azok a' keserves szenvedések fonnyasztottanak-meg, mellyeket egy maga szabad-ságától meg-fosztatott szív érez; ez 's több illye-nek, azon életnek hátra lévő részei, mellyet én

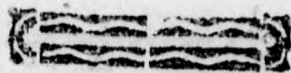
polgári társaságnak ajánlok: ez az az áldozat, melyet a' Ti börtenségek a' szolgálatnak házából ki- ragadott, az az élet, a' mely általatok meg- eleve- nítettet. Ah! soha nem fogom ezt egyébbre for- dítani, hanem a' polgári élet' Virtusainak gyakor- lására, mellyek a' Klastromi virtusokkal olly kön- nyen meg- edgyeznek, a' Ti bölts rendelésteiknek meg- tartására, és a' törvénynek, a' Nemzetnek és Királynak meg- ronthatatlan tiszteletére. Esküszöm, hogy ezeknek állandoul hűséges fogok maradni: és melly igen örvendek, hogy ezen hitemet, az haza- siság', a' törvény és a' szabadság' óltára előtt tehe- tem le! — Engedjétek- meg Uraim! az én álhatatos fel- tételemnek meg- bizonyításául és veletek való ujj öszve köttetésem' bé- töltésére, hogy mutogathas- sam- meg néktek azon akadályokat, mellyeket a' Ti végezéseitek ellen, hogy azok bé- ne töltettethes- senek, a' Klastromokban tévznek: ígérek -- fenye- getődzések — ijesztgetések — motskolodások — tsal- vetések — ámitások — 's minden féle egyéb módok — egy szóval semmi sem marad- el, hogy meg- ne próbáltassék azon lánczoknak meg- erősítésére, mel- lyeket Ti, hogy el- izaggasátok, meg- határozátok. Kövessétek Uraim! azon utat módot, mellyet nék- tek, ezen utálatos alattomban való mesterkedéseknek ellene állására, a' Ti magatok börtensége mutat: ne engedjétek, hogy a' ti jó tselekedeteitek hátráltas- sanak, meg- ne ismertettefsenek, és rágalmaztassa- nak: vigyétek tökéletességre ezen nagy munkát. Ha szinte néktek, a' Ti meg- határozott álhatatos- ságtok ellenségeket szerzett- is: tsak ugyan, ugyan tsak ez húzta magához az egész Nemzetnek bámur- lását- is, 's néktek minden igaz Frantziák jó bará- totok.

Alsó Austria Homagiuma le-tétele' Bétsben Apr. 6 dik napján véghez ment tzerémonidjának le irása.

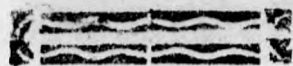
Minekutánna ő Felsege az ujj Fejedelem meghatározta volna, hogy az *Homagiumot* el-fogadja; tudtára adaték ezen Felseges végezés Austriának, ugy neveztetett *Enznek* alsó felén fekvő részébéli Rendeknek, u. m. Prelátusoknak, főbb Uraknak, Nemefeknek, és *Béts, Krems, Stáin, Brukh, Baden,* 's a' t. városbéli Polgároknak, hogy a' meghatározott napon a' *Homagium* le-tételére jelenyenek-meg. — A' *Homagium* le-tétele előtt egy néhány napokkal, öszve-gyülének az Ország' *Marschaljánál* minden örökös tiztségü tanátsok, a' kötelelések irántt való tanáts tételre, a' tzerémonia és jó rend tartás végett ki-adatándó parantsolat meghallására. — Az első tzerémonianak annak kell vala lenni, hogy azon Hertzegi Süveg, mellyet 1-ső *Maximilián* készitetett, *Klofternájburgból*, az hol ez előtt tartatott, egy karon hordozó szekeren, *Bétsbe* hozattasék. Ezen Süveg 1784-től fogva *Bétsben* tartatik a' Királyi Kints-kamarában: most hát ezen tzerémonia ki-marada. — A' Bétsi Polgárság fegyveresen, a' Királyi Udvartól fogva a' *Sz. István* Templomáig egy Spallért (2 fort) formálván, az egész tzerémonianak, az sok ezer tolyongók között útat adott. — A' Rendek, minekutánna az ujj Fejedelemtől engedelem adatott, az Ország házából, hol már öszve-gyülekezve valának, meg indulának a' Minoriták piattzán keresztül a' számokra ki rakatott deszkákon, a' Királyi Udvar felé, az hol 2 külsőbb udvarló palotákban, az ő Felsege további parantsolattyára várakozának. — Altal vévén az Ország béli Tiztek, az udvariaktól a' külömbb-féle tiztségeket jelentő jeleket, az Hertzegséghez tartozó drágaságokat, tudtára adá a' Prelátusoknak a' fő Örökös-ország-udvari-mester, hogy ők a' *Sz. István* templomába előre el menvén, a' szokott templomi kezületekbe öltözve, fogadnák ő Felsegét. Ugyan az Udvari fő-mester által tudtára adatott egy nappal a' *Homagium* előtt a' Kar-

dinális Ur ö Eminentziájának, a' Pápa Nuntziusá-
 nak és a' Követeknek-is, hogy ő Felségét meg ér-
 kezéskor a' templom alsó kapujában meg-várván,
 a' nagy Oltárhoz, és meg-esvén az Isteni szolgálat,
 ismét visszisa a' kapuig kísérnék. — Az Udvarból
 fogva a' templomig, a' következő rendel esett
 a' meuetel. 1.) Az Udvari Uraknak és Ország-tag-
 jainak szolgálói és házi tiszttyei, a' Tartományok
 Dobosi és Trombitási 's minden féle liberális Ki-
 rályi Udvari tselédek. — 2.) Bétsnek, a' más 18
 városoknak, és Mező-városoknak ki rendeltettyei. —
 3.) A' Királyi Tanátsofok és Udvari Tisztek. —
 4.) Az Örökös-ország zászló-tartója G. Traun Ferentz:
 ez vitte az Auszriai Hertzegi zászlót. — 5.) Az Or-
 szág Státusai, fő Urak és Nemesek, és azok az
 örökös Hertzegségi-tisztek, kik hely tartói az Ud-
 varban az Ország-bélieknek, u. m. Örökös Konyha-
 Hertzegi süveg és Kints-tartó Mesterek, minden rend
 béli külömbbség nélkül, hajadon fővel. — 6.) Az
 alsó Auszriai Ország Marschal Gr. Pergen János An-
 tal. — 7.) A' Királyi ugy nevezett Udvari ne-
 mes fjak (*Edelknabok*) — 8.) A' Kamarás Urak,
 titkos Tanátsofok, és Ministerek. — 9.) Az Ország
 páltzájának fő Mestere, Gr. Fuks János, az ezü-
 sös páltzával. — 10.) A' fő Öjves-mester Gr. Sz.
Julien Ferentz, oldalán vadász kard és tarisznya 's
 a' t. a' hozzá tartozóktól kísértetve: ez a' mada-
 rat, a' szokás szerint, tsak a' templom ajtóig vitte.
 11.) A' Fő Vadász-mester Gr. Tzintzendorf Károly,
 vadász köntösben, vadász kardal, kürtösön, vezet-
 maga után a' templom ajtajáig zöld linoronegy nagy
 vadász kutyát. — 12.) Az Auszriai Béktelség hirdető
 (Herold) *Strobel* Xaver Ferentz, az Auszriai tzi-
 merrel, fején egy tollú bokkrétás süveg, kezében egy kitsiny
 fejer páltzátskát tartva. — 13.) A' Fő országos
 udvari mester Hertzeg *Kévenhüller* a' fő udvari päl-
 tzával. — 14.) A' Fő-ország-kamarás Gr. *Brájnér*
 Károly az ezüst páltzával egy aranyos párnán. —
 15.) A' Fő eledel-adó Gróf *Schönborn* vitte ugyan
 olyan párnátskán az arany kerélttel tzi-
 frázta-
 tott

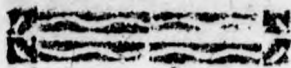

tott ezüst almát. — 16.) Fő Poharnak Gr. *Hadegg* Antal vitte hasonló párnátskán az Hertzezi süveget. — 17.) Fő Ország-marschall Gr. *Grundakker Stahremberg* lovagla hajadon fővel, kezében meztelen kardot tartván. — 18-dik rendben mene ő Felsőge egy feketén bé-vont Királyi hintóba, mely eleibe 6 fehér feketebe öltöztetett lovak valának fogatva. A' hintó körül valának a' Német Gárdiák: — a' fő Lovász-mester, az Örökös-tzimer-hordozó, a' Trántsérozó, karjában vivén azon pailt, melyre az Auszriai tzimer vagyon festetve; 's a' t. Utollv. lett 2 öszvérektől egy katon hordozó szekér: ez arra-való, hogy ha első esnék a' tzérémonia alatt, a' Hertzezi süveg ebbe tétetődnek: mint ez 6-dik *Károly* idejében történt. — Véghez menvén az Isteni-szolgalat, vizsza indula ő Felsőge az előbbi pompával és rendel ismét a' Királyi Udvar-felé: meg-érkezvén pedig a' Gráben nevű utzán azon helyre, hol egy magos festett emlékeztető irásokkal, magával az Uralkodó képével, és fenyő ágokkal fel ékelítettett Theatrumon, trombita 's dob-szó harlog vala, meg-botsáttaték a' Bétsi Tanács rendelkezéséből a' veres és fehér bornak tsatornája, mely egész dél-után szünés nélkül szökvén, az alatt mindenféle fütemények, 'semlye, kölbász, pánkó bővességgel hanyatnak vala a' lokaság közzé. — Meg-érkezése után ő Felsőge az Udvarba, egy belső szobába menvén, az alatt az Hertzezi minden drágaságokat, az azt vivő Tisztek le-rakván, a' több hivatalbéli személlyek a' külsőbb házakban maradvának, és senkinek az idegen Követeken kívül, az ajtókra állott Gárdáktól, a' bé-menétel meg-nem engedteték. — Minekutánna a' 4 rendbéli Státufok ki-rendelttyei, ő Felsőgétől audentziát nyertek volna, kérék ő Felsőgét, hogy tulajdon Felsőges személlye szzerint a' Státufok közzé menvén, azoknak homágiumát fogadná el, azokat a' magok privilegiumokban, szabadságaikban, és jussokban erősítsen meg, és őltalmazasa alatt tartaná; ők pedig magokat hűséges jobbágyainak ajánlanák.

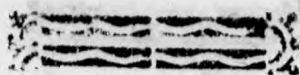
Mely szókra ő Felsége, az Udvari Kantzellárius által, ki az asztal mellett balra áll vala, meg-igére, hogy mind ezeket tellyesíteni fogná, és e' végre köz-zikbe azonnal ki fogna menni. — Midön ki-felé indult ő Felsége a' Státusok közzé, előtte menének a' külömbb-féle tisztü és rangu személyyek az Hertzezi Klenodiumokkal, és abban a' szobában, hol a' Státusoktól váratik vala, bé-üle ő Felsége az arra készült kárpit alatt lévő aranyos székre. Jobbja felől állának, a' fő Örökös-Marschall, Pohárnak, Kamarás Urak 's a' t. ki-ki azzal a' tzimerrel, mely az ő tisztit jelenteni szokta. Balja-felől valának a' Tronus gráditstsán, az Udvari Kantzellárius, a' Zászló-tartó az ő zászlójával: a' gráditson aloll balra az országos Udvari-mester a' páltzával, az örökös országos vadász-mester az ő kutyájával, az örökös Öjvös pedig az ő madarával 's a' t. mind egyik a' maga tzimivel. A' grádit közepe tályán az Ország Marschallya; ennek jobbja felől a' Bétsi fő Püspök, a' Mölki Abbás, mint a' Prélátusok elöll-járója; balja-felől pedig a' Sz. Pölteni Püspök, és az Ország-másod-marschalja mint a' Nemesség elöll-járója. Mind ezeknek háta-megett állottanak a' 3 rendbéli Alsó Auszriai Státusok, utánok a' Gárdák, óldal-félt pedig a' Tanátsi 's más Udvari Urak — Itt az Ország Marschalja az Ország képeben beszéle a' közönséges forma szerint, a' Fejedelemmel, a' midön az-is a' maga Felséges kegyelmeit mint hüséges jobbágyaihoz és privilégiumaiknak, juszaiknak meg-tartását igéré. — Ez utánn el-olvastván fel-szóval az Udvari Kantzellárius a' Homagium' formáját, neki a' Státusok azt szóról szóra utánna mondák: mely alatt a' Király is fejét ki-fedezte, a' 4-dik rend-béli népségnek ki-rendelttyei pedig 3 elsőbb ujjaikat fel-emelve tarttyák vala. — *Az Auszriai eleitől fogva szokásban volt Homagiumnak formája, szóról szóra a' következő: —* Mi minden Auszriai fő Hertzezi Státusoknak, az *Ensen* alóll való közönséges-lakolsi, esküvésünk és hüségünk ||ajánlásával ||igérjük Néked leg-fel-

felsőgefebb és hatalmasabb Fejedelemnek, a' mi igen Kegyelmes Urunknak, hogy mi Felsőgedet, mint Auszriai fő Hertzeget és annak örökös Urát, a' mi tulajdon örökös természet-szerint való örökös Urunknak és országos Fejedelmünknek lenni ismérjük, és Felsőgednek 's Felsőged' Maradékinak, hűségesek és hivek maradni, és mind azt véghez vinni fogjuk, a' mit egy országnak hiv lakosi és jobbágyi született örökös Urak és Fejedelmek iránt tselekedni, az Isten, a' Természet és a' Törvény által köteleztetnek. — Ennek el-olvasása után által adatott az Udvari Kantzellarius által, az Ország minden privilegiumjainak meg-erősítéséről való írása, ő Felsőgének tulajdon alája írása 's petsétje alatt, egy diófából készült iskatulyatskában, arany sinorral hozzá kötve, az Ország Marschallyának, hogy így a' Státusok bizonyosokká tétéssenek a' dolog-felől. — Ez meg-esvén a' 4 rendbéli Státusok Elöljárói szép rendel ő Felsőge előtt tisztességes térd hajtást tsinálának. — Az alatt mig az esküvés meg-elett, az harangok minden-felé hangzanak vala egy fertály óráig, az Udvar parádé-piattzán lévő polgár katonák pedig *Salvét* lövén, jelt adának a' város bátyáira fel-vonatott ágyuknak ki-lövésére. — Ennek utánna le-indula ő Felsőge az előbbeni Rendektől kísértetve az Udvari templomba, az hol az Sz. *Ambrosius* éneke el-énekeltevé, az ágyukkal és puskákkal való lövöldözés ismét el-kezdeték és ismét minden harangok meg-vonatának. — Innen visszsa kísérteték ő Felsőge egy belső szobába, az hol az asztaalhoz való menés idejéig mulatván, onnan ismét ki-kisérteték a' Lovasi-rend szobájába, az hol a' már készen lévő asztaalhoz *Ferentz* Hertzeggel edgyütt le-ülvén, mikor ő Felsőge az első pohárt itta, 3-diksor minden ágyuk ki-lövetének. A' Klenodiumokat az azokat hordozó tiszték, egy posztoval bé-vonatott asztaalra le-rakták. A' Hertzegei Felsőghez tartozó minden hivatal-béliek az asztaal körül meg-kivántató hivatallyokat folytátván, a' többek körül állanak vala, és nézék az

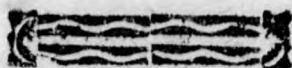

Ő Felsége asztali tzerémoniaját : a' többek között által adaték ő Felségének és *Perentz* Hertzegnek, egy arany tál forma edényen, azon emlékeztető pénz, mely ennek a' nevezetes Homágium le-tételének alkalmatosságára veretett — Ezek meg-es-vén vége leve a' tzerémoniajának: Ő Felsége a' bel-sőbb szobába kísértetvén, a' Hertzegi Klenodiu-mok itten le-rakatának, azoknak tisztjeik pedig ő Felségétől butsút vévén, a' számokra készített asztalokhoz el-ozlának. — Illyen asztalok 18-ak valának készittetve. 16 ezek közzül 12 személyekre a' Hertzegi fő Udvari tiztségű Uraknak: egy az Ország Marschallyának, 60-ra: egy pedig a' Bétsi és a' több 18 város-béli ki-rendeltettek számá-ra 82 személyekre, valának készülve. — A' kü-lömböző nagyobb és kisebb emlékeztető pénzeknek egyik oldalán láttatik egy Tseh-orzági prosz-lány, körmei között egy Magyar keresztet és az Au-striai tizmert tartván, a' mely oldalán ezen körül való irás olvastatik — *Opes Regum Corda Subdi-torum* — túl pedig a' következő — *Leopoldo II. Hungariæ, Buhemiæ, Gallitziæ, Lodomeriæ &c. Re-gi Archiduci Austriæ, Homagium præstitum. 6. Apr. 1790.*

Bést. Ma méné itten 8 és 9 óra között keresztül a' *Zsakmin*, vasas Regementtye Tseh-ország-felé: e-löll 18 kemény-lövök egy Strásamestertől vezet-tet-ve, hátullyán a' Regementnek ugyan annyi, ezek-is ló-háton parádéba ki-vont szabjával, mint a' többi katonák. Mikor ezen Regementet nézném, hallom hogy kérdi egy ember a' másiktól mellet-tem, ugyan mit tudott már ezen vas emberekkel a' Török tsinálni? — én nem tudom, felel a' másik, nem-is hallottam hogy ők a' Török proba tüzi-sokat tisztult aranyok volnának; hanem a' Gránár-térség néked bizonyoson, meg-fogja mondani, ha kérded, hogy ezek-is jelen voltak a' Szlatina mellett a' Bánáthá esett retirádában.

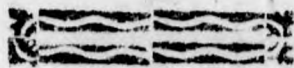
Elegyes Tudósítások.

A' II. dik *LEOPOLD'* Sinor-mértéke: *Opes Regum Corda Subditorum*; mely-szerint a' *Steuer-regulierungs Kommissiot* el-is törölte, és az ezen hivatalnál vólt Urakat már-is el-mozdította. — A' már meg-irt Auszriai *Homágium* le-tételének innepe után, az Auszriai Hertzegi Süveget, mely eddig, valamint a' Magyar Korona, a' F. Ts. K. Kintstárban tartatik vala, *Klosterneuburgha*, hol hajdon tartatott, vizsza-küldötte, a' Tseh Koronát pedig a' Koronázásra magával fogja vinni, és hajdoni helyén hagyni. — Ugy értjük, hogy a' F. Familia-is a' jövő hónapban Bétsben leszén, és a' mi Kedves *Sándor* Hertzegünk-is, kiröl a' mi *Toskándban* járt Kabinét Kurirjaink azt erősitik, hogy soha *Toskándban* olyan Gála nem vólt még eddig; melyben ezen kedves Húszár Vezér Hertzeg, Magyar *Uniformisban* ne jelent vólna-meg; és ekkor a' maga Erdélyben lévö Húszár-fergét-is meg-fogja látogatni. Nemztünk köntöfsét szerető Kedves *Sándor* Hertzeg ély jó egészségben!! — A' N. Hajdu Városoknak érdemes Biztosai; Fő Kapitány *Joblantzai* Petes János, és fő Notárius *Oláh* Mihály Urak a' napokban Bétsben valának, és azon kívül, hogy vizsztatálással tértenek légyen vizsza, Fő Hadi Vezér Gr. *Pálfi* János Ur ö Excellentiája a' nevezett Notárius Urnak, a' *Vurmzer* fergénél katonáskodó Öttsét a' maga fergénél Tisztnek tette, és egyfersmind 4 Magyar Nemes ifjakat hozott, külömbb külömbb fergekböl, minden Vallásbéli külömbbség nélkül a' maga fergéhez Tisztnek, és ki nem lehet mondani — a' Magyar Nemes ifjaknak a' hadi életben való elé-meneteleken mely Atyai módra szorgalmatoskodik ö Excellentiája. — Az Horváth-orzági *Bán* Gr. *Balassa* Ur ö Excellentiája hivatalát le-tette, F. Urunktól 4000 for. esztendei fizetést nyert, és helyébe Horváth-orzági *Bán* tétetett Gr. *Erdödy* János fő Hadi Vezér. — A' Bétsben és körülötte fekvö Magyar és Német Grá-

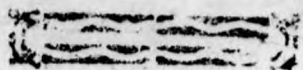
Gránátérosság mind útban vagyon Morva-felé. — A' héten mene itt keresztül a' *Szent Györgyi* és az ugy nevezett *Krájtzter* Horváth seregk, minde-
 nik 4000-ből álló fegyveresekkel — ma megint 2
 Toth-orizági Batalionak menének itt keresztül — a'
 már 2 ezteendőktől fogva itt mulatozó Lovas Né-
 met Regiment-is indul holnap — egy szoval 14 na-
 pok alatt Bétsben 40-ezer fegyveres népnél több
 fordúlt-meg. A' hadi-mozgás le-irhatatlan. — A-
 zonban 2-szer 24 óra alatt várunk egy Kurirt Ber-
 linből, addig semmi bizonyost nem tudunk; azt ir-
 ják ugyan a' Német Levelek, hogy a' Pruszszus
 tábor a' mi határ-széleinken nem meszsze szállott
 volna táborba, és tsak azért húzta volna magát
 viszsza, mert katonái nagyon szöktenek által.

Ezt irják szórol szóra Erdélyből: — „Tudgya
 az Ur mi Ujság Bétsbe, de nem tudgya mi Er-
 délybe. Kolosvármegye a' Márkális szék üléséhez
 hozzá kezdett 22-dik Mártzii, és még ma sintsvé-
 ge, Diétával vetekedik, szük a' széna, zab, a'
 várofi költség nagy, azért a' tehetetlenebb Neme-
 lek az tehetősebbektől derekason segittetnek pénzel,
 és egyébbel. Itt a' gyűlés első napján estve olyan
 drága irott pappirosokból tsinálának illuminátziot
 a' temetőben, a' melyek tsak 200-ezer forintba ke-
 rültek vólt az Vármegyének. — Az ifjuság, Deák-
 ság mulika szónál hulljongatott az utzákon szünet-
 te nem vólt az *éllyen ez, éllyen amaz* hazafi kiál-
 tásnak. Itt már nem lehet látni született Magyar
 más köntösbe tsak a' magáéba. Sirnak az embe-
 rek ugy köszönik az Felséges II-dik *Joséf*, és *Leo-
 pold* nagy Kegyefségeit, kész itt akárki vért kiön-
 teni *Leopoldért*, és az II-dik *Joséf* Hazájáért: mire
 nem birja a' jósága a' Fejedelmeknek az alatta-va-
 lókat. — Hát mitsoda Ujság-irók az Urak, a' gut-
 ta ütötte-meg pennájokat, vagy az hideg lelié,
 hogy a' táborról olly méllyen halgatnak. Hiszem
 2-dik Febr. 5000 Tsászári nép 4 napig fegyverben
 való állása után *Braillán* innen 8000 Törököt két-
 felé szakasztott, és az egyik részét tsak nem a' bá-

mulásig meg-dézmálta, de itt a' Török sem az kard-lapjával forgodott. Miért nem írják hát ezt az Urak; mert fokban nem tudgyák. — Hát azt se hallotta az Ur Bétsbe, hogy az Halál-is meg-ütközött az Oláh-orzági táborunkal, és tsak a' Braila táján fekvő Székellyekben 27 nap alatt nem kardal, se kalfával, hanem a' roszsz motsáros vizitalával fokat halomba rakatott, mit nem tett az gyengébb complexioju atyafiakkal lehet képzelni: már most oda a' bornak bövsége parantsoltatott, és 2 krajtzarral többet kap minden katona, hogy ne vizet, hanem bort igyék: a' mellyből 2 krajtzáron egy kupát kap. Ezeket az a' Székely Hadnagy alattal valóival bizonyittya a' ki ki-jött a' bágáfiak után. — Hát azt se tudgyák az Urak, hogy az Oláh-orzági tábor haza-felé-is tekintgett, és az Oláh orzági inséget nem ditséri.

Prágából írják, hogy Hertzeg *Hohenlohé* ide már meg érkezett. — B. *Laudon*, ki a maga bágáfiáját egyenesen *Olmütz*-felé vitetni parantsolta, Hertzeg *Hohenlohen* kívül Gen. Gr. *Vurmzert*-is mondatik ki-kértnek lenni maga mellé. — A' Morva-felé el-útozott Gránátéros sereg *Vischau* mellett *Brün* és *Olmütz* között fog Lägerbe szállani. — A' Bánátból írják, hogy a' Gen. Gr. *Vartensleben* sergéhez 23 dik Mártzii 4 Staféták érkeztek meg Hertzeg *Koburg*tol, mellyek *Viddin* iránt való rendelés tételre tzéloznának, és az Erdélyi Levelek-szerint H. *Koburg* a' maga táborát meg-osztván, egyik részével maga nyomul *Viddin* alá, ki alatt a' többek között Gen. *Devins*, *Vartensleben*, *Leonárdó*, *Stáder*, *Kráj*, *Vétsei*, parantsolnak, a' más része pedig az ő táborának G. *Jordis* alatt egy Orosz sereggel, mely G. *Suvarov*tol vezéreltetik, foglalta öszve magát, és *Brailov*nak meg-szállására nyomul elébb elébb. A' több Oláh-orzági népeink után Generál *Splényi*-is 4 Batalion gyalogsággal és 3 Divizio lovalsággal nyomul közelebb a' Duna-felé. — A' *Timok* felől jött hírek-szerint, már a' *Pálf* és *Latterman* Regementtyei meg-szállottak tul ezen a' vizen a' Bulgáriai határon.

Az a' hir, de nem bizonyos, hogy egy Tiszt azt adta volna bé valami Szabad-fereg-béliekről, hogy az el-múlt télen, az Orsovai Törökök általok tartattak volna eleséggel és tüzi fával: meg-válik mint fog a' dolog ki-sülni, ha utánna járnak.

Ürményi Josef Ur ő Excellentiája a' Personális Bács vármegyének Fő-Ispánnnyává tétetett. Nem különben Gr. Eszterházi Kazimir, a' H. Grassalkovitsól le-tétetett Fő-Ispányi méltóságát Szolom vármegyének magára öltözte. — A' Skutari Basa 30-ezer néppel igyekszik az idén a' Horváth-ország széléknek. — A' Vurmzer Húszár sereg 11-dikben itt fog keresztül útozni, és itt a' Izomlédba nyugszik egy napot, a' honnan indul Morva-felé. — A' Dájtsmájster gyalog seregei is itt ment keresztül 4-dikben Morva-felé. — Ő Felsége II-dik Leopold, a' Királynéval, 5 Princeivel mégyen Juniusnak 17-dikén Pestre, és 300 követő szolgái fognak lenni. — A' napokban 3 Kabinét Kurírok indittatának útnak, u. m. Berlinbe N. M. K. Testörző Hadnagy Berzevitz; Londonba Vék hely; Pétersburgba Gunda; H. Revitzki pedig a' múlt héten Pétersburgból vissza-érkezett. — Már meg-érkeztek Bétsbe a' tudósító Levelek, mellyek-szerint a' Lengyel és Pruszszus között esett szövetség meg-petséttetett: a' mely békeiséget pedig a' Pruszszus a' Törökkel magára nézve tökéletességre vitt, ugyan azt kötötte meg a' Lengyel-is azon időben Konstantinápolyban. — Szalad-vármegyéből Kereszt helyből az iratik, hogy az ide-való Földes Ur Gr. Festetits, az itt ujjonan fel álltott Gymnásiumbéli ifjak tanulásbéli ösztönözésekre 250 R. for. ajándékozott, mely köztök fel-osztatott. — A' Győr-vármegye-széke helyre állításának egy érdemes Tagját, ki már több 20 esztendeinél nevezetes, és ezen N. Vármegyét törvényes ügy általmozásokkal példáson szolgálja, u. m. Affessor Sümegy Sándor Urat, ki-felejtette vala a' Kurirt tudósító Ur Leveléből; ki ezen alkalmatossággal Affessori Hivatallal tiszteltetett-meg — — — Erdélyből Torotzkoról —

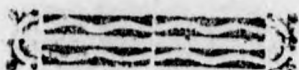
Pilis 20-dik Mártziú, — Drága Magyar Kuri-
tom! — Kevésben vóltál hiv, többre bizlak ezu-
után. A' minap álmomban látám magamat egy
Cupressus erdőben lenni, melynek letétefebb rejte-
keiben, nagy bámulással hallottam *Bellonát*, *Márs-*
nak sok ezer fiaival edgyütt keservesen zokogni.
Mellynek okát nem elébb, hanem minekutánna fel-
ébrettem vólna, Sz — k gyászos rendeiből láthat-
tam által. Mi hát az oka, hogy:

*Aera sonant, capitur crepitans clangorque Tubarum
Luētificosque sonos Martia flexa canunt?
Cæsar obit viduata gemat Bellona Marito,
Corde gemens querulo' traicit astra sonó:
Mars stupet, & Dodæ titubant sua membra Minervæ
Quid moror? eheu! Væ! Numina Cuncta jacent*

Mit hallok? amottan egy Özvegy kesereg,
Krisztállyos szeméből sűrű gönnye pereg,
Környüle két felől áll egy roppant sereg,
De ez is az bánat sárjában fentereg.

Bellona sir! híren az *Márs* halálának
'S el-estén az Tábor erős Tzedrusának,
Melly olly oszlopa vólt a' nagy Armádának,
Minémüt tám' soha már nem pyer magának.

A' környüle lévő sereg-is azért sir
Ennek el-döltéről mivel Szatsvay ir,
Meg-hólt JOSEF Tsászár! Jaj melly keserű Hir:
Melly meg-édesíttse léfzen-é olyan ir?

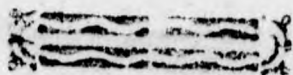

Kedves Kurirom! — Le irtam vala a' minap azok közül, a' miket *Jáhiogles Solymánnak* Nemzetünk el-rontása végett fúgott vala, a' Nyelvet: következik a' Vitézség: A' Magyarok, ugy-mond *Jáhiogles*: Törvények-szerint most mind katonák, de ezt már ők magok is alkalmasint meg-unták; tedd elejekben azért, hogy ne-fáraszszák ezzel magokat, fordítsák inkább azt az időt gyermekek jó móddal való nevelésére, 's gazdaságok nyugodalmas folytatására, semmit többet töllek nem kívánsz, hanem adgyák által azt az adót, a' mellyet a' kezek alatt való Rabjaiktól e' végett eddig magok szedtek, és te ebből tartalz annyi fenn álló katonaságot, melly mind közöttök fenn tartsa a' Békességet, mind külső ellenségtől védelmezze őket; örömmel repülnek ők erre, 's nagy kegyelemül veszik; nem láttyák által pedig, hogy annak a' katonaságnak tsak a' terhe leszz az övék, az ereje pedig a' tiéd, és hogy ez nem az ők, hanem a' te hatalmadnak ellenek leszz védelmére; nem láttyák által, hogy ez által az hadi tűz nemzetekben annyira meg aluszik, hogy idővel olly kemény járom nem lehet, mellyet tsak érezni-is, annál is inkább nyakokból ki-vetni mérjenek; nem láttyák által, hogy nem tsak a' Nemzetünkből, hanem tulajdon közüllek-is, a' kik az illyetén katonaságban hivatalokban fognak lenni, azért az hivatalért, és fizetésért mellyet tölled vesznek, készek lesznek akár nyilván, 's akár alattomban ellenek akármit-is véghez vinni, nem láttyák által egy szóval, hogy ezek lesznek az ők nyilvánóságos ellenségei, és még is mint Pártfogójakat kelletik őket magok között hirtelni. — Harmadik ugy-mond a' Gazdagság; vannak most a' Magyarok közt olly Fő Nemesek, a' kik tsak nem országot birnak, de vagyon ellenben olly Törvények, mely bizonyos vétkekben nem tsak jószágokról, hanem fejektől-is egyszeribe meg-folztya, magok fel-fogják egy mást adni, magok meg is itélik, de tégy olly rendelést, hogy az efféle ítélet végben ne vitessék addig, míg szined előtt
meg-

meg-nem fordul, ekkor a' meg-itéltetett életének engedgy-meg, de hazájában ne hadd, hanem az alatt a' szin alatt, hogy boszszuállásról ne gondolkozhassék azok ellen, a' kik meg itélték, vidd-bé Asfiában, és ottan adgy néki annyira valót, a' mennyiből meg-élhessen; képzeld, mely nagy kegyesség lesz ez mások előtt-is, de annál-is inkább előtte; a' jószágát pedig vagy a' közöttök katonáskodó Atyánkfiai közül ollyannak add, a' kit ők magok-is érdemesnek fognak arra itélni, vagy ha Magyar-nak adod-is, tsak fiu ágra soha se add, hanem mind a' két ágra, hogy darabalodván, oszollyék az hatalom; egy nevezetes út lesz erre-is másodszor a' Magyar Ifjuságnak fő Városunkban való nevelése, 's Nemzetünknek a' katonaságban köztök való tiszteskedése, mert ezek Birodalmadból minden-féle tzifraságot, 's ujittást közike vivén, képzeld mennyi pénzből fogyasztya-ki ez őket; többek-is vagynak ugymond, ugy-mint a' Nemességnek különböző díszek 's nevek által több gráditsokra való osztása, ez által egy más ellen való támasztása, idővel a' leg-alsó, azután fellyebb fellyebb menvén, a' több gráditsoknak-is külömbb külömbb szinek alatt adó alá vonása, 's a' t. de ezekre ők magok fognak idővel egyenesebb utat mutatni, tsak előbb az elő-számlált három fenék kö mozdittassék ki jó móddal épületek alól. Ezek voltak *Jahio-glesnek* Istentelen javaslái, lássuk már mit mond erre *Rustanes*, 's mit válaszított *Solyman*. *Rustanes* *Solymán*nak Veje volt, és igen kedves Veje, 's e' volt az a' *Rustanes*, a' kit *Zrini* Miklósnak katonái Sziget körül meg-ölvén *Solymánt*, egész erővel Sziget alá vonták, a' hol meg-is holt, de *Zrénit*-is arra a' halálra szoritotta, a' melly miunyjunk előtt tudva van. Ez, ugymond *Rustanes*, igen szép elme futtatás, és egy ollyan előtt, a' kinek külömben sem ereje, sem hatalma, hogy Birodalmát terjeszthesse, nem meg-vető tanáts-adás, de Felségednek nem Birodalomra, hanem ditsőségre vagyonszüksége, ezt pedig az után el-nem éri, mert ha

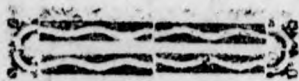
a' mostaniak megvakíthatnak-is, de maradékok által láttya valaha, melly isentelen hit-szegés által vitettnék légyen oda, az hová ezen az úton érkeznének, az én tanátsom azért az, hogy Felséged a' Zápollyá Jánosnak adott hite szerint a' Magyar Birodalmat fia számára tartsa-meg; és erre állott *Solyman*. De vizsgállyuk-meg már, ha vagyon é mind ezek között még is; a' mit Atyáinknak vétke Nemzetünkbe vagy elébb, vagy hátrább bé-ne hozott volna, a' többinek ugy tétzik az idő járásában csak inkább találhattyuk méntséget, de nevezetesen kettőn valóban tsudálkozhatunk; ugy talállyuk tudniillik a' Törvény Könyvben, hogy alig vólt az Országnek csak egy Gyülese-is, a' mellyen Királyának a' többi között ne könyörgött volna az Ország, hogy lakása az Országban legyen, 's hogy a' külső katonaságot az Országból takarítsa-ki; mind a' kettőben való tszéllyának mindazáltal tseleskedetével tulajdon maga járt ellenére; mert az helyett, hogy Törvényt tett volna arról, hoy Királyának az Hazán kívül költ Parantsolattyai erőtelenek legyenek, ki vévén, ha az Hazát néző háboru tartaná az hazán kívül, még maga rendelt az hazán kívül tanátsofokat melléje; éppen mintha Pest Várofsa valamely szomszéd falunak Urát választaná Várofi Birájának; 's ezt szóval ugyan; és irással a' közötték való lakásra kényszeritné azonban pedig még-is Tanátsofokat tartana mellette, kik által a' Vároft a' szomszéd faluból kormányozhasa, 's a' Városban lakni ne kételenittessék. A' külső katonaságot pedig nem hogy, ha nem akart kitakaradni annyi könyörgésünkre, magunkévá tettük volna, sőt ellenben a' tulajdon magunkét-is az övékké, 's hazánkban idegenekké tettük, a' midőn az idegen nyelvet ezeknek-is kormány nyelvekké vettük, mintha a' Magyar jobbra, balra, elé, hátra, fél balra, fél jobbra, nem éppen ugy, 's még jobban fordulhatna, mint *rechts, links, halbrechts, halblinks*, 's a' t. Hogy ha a' Magyarokat az Oláhokkal, Magyar-országot, és Erdélyt Moldovával;

és Oláh-országgal öszve-teszem, 's látom, hogy az Oláh ezen két Országban minden Törvény felett való szabados, Pogány, és olly Ur alatt, a' ki ötet maga alá nem kötés, és alku mellett vette, hanem fegyverrel hódoltatta, magát annyi száz ezteendőök alatt mind nyelvében, mind hivatalyaiban olly minden változás nélkül meg tartotta a' nélkül, hogy csak egy hivatalban is Törököt láthatott, annál is inkább annak nyelvét bé vette volna, más felől pedig oda tekintek, a' hol a' Magyar vagy, valóban találók, mit hányak Atyáinknak szemére; de jó az Isten, 's jót ad, csak ő Szt. Fel-ségét kérjük, 's magunk-is igyekezzünk.

Ezen Levélnek jobb meg-értése végett, a' 10-dik Mártzi költ Kurir' 267 és 268-dik oldalán álló ugyan csak ezen érdeemes Urtól is iratott Levelet, kell meg-olvasni.

Tsernovitz 28. Mártz. — „Kedves Barátom! — „Ezen hónapnak 25-dikén véve az egész Muszka Armáda, a' téli szállásról való kiindulásra parantsolatot, melynek egy része egyenesen *Ismail* várának meg-szállására fordittatott, a' más része pediglen *Brailla* és *Tsurtsov* alá fog szállani, a' hová már a' mi népünk is útban vagy. A' forró nyavallya, és az ezzel járó petets felette sok számú népünköt pusztította-el a' télen, úgy hogy a' háborunak kezdetétől olly sokat az ellenség' fegyvere meg nem emészte. — Hertzeg *Potemkin* még mind ez ideig *Jászban* vagy, a' hová 3 tellyes hatalmú Ministerei érkezének a' napokban a' Török Tsászárnak, kikkel a' békefégről való alkunak, vagy tökéletességre kelletik menni, vagy pedig a' háborunak tovább lejendő folytatásával el-kell a' dolognak végezödni. — En tulajdon füleimmel fő Muszka Tisztoktól hallottam, hogy a' Török a' Muszkával, minden meg-hódolt Tartományoknak által engedésével is kész békeféget kötni, töllünk pedig még *Belgrádot* is vissz-kivánná; a' honnan úgy szándékoznék a' Porta, hogy mi véllünk hadakozzék, és a' Muszkával való barátságunkban is talám

talám izgágát szerezzem. — G. Rámánzov mind eddig Moldvában múlhat, és felettébb megdagadzott lábai miatt csak a' házból sem mozdúl - ki. Ezen kívül el is végzette magában, hogy soha többé Orosz-országba visszane térjen, mely maga meghatározásának felettébb nagy okát gondolják lenni. — A' Lengyelek láttatnak egy kevést tsendesedni, és még eddig, mint leg jobbat szomizédink úgy viselték magokat, úgy, hogy a' miéink minden úttazó Levél nélkül járnak által hozzájuk. — Innep után magam is mingyárt által megyek Kaminikbe, 's a' mit látok, vagy hallok, nem lézzen tölled eltitkolva; élj sokáig. “

Tudósítás.

Magyar-országról Erdélyben bé-biró némely Urak kértek arra egy elsőbb Méltóságok közül valót, a' kinek mind jóságra mind szépségre nézve Ménességben olyan lovak termenek, a' mellyeket helyben is Mag-lovaknak veszik, hogy következő Sz. György napi Debretzeni Sokadalomra, küldené ki Paripáit, azért, hogy az Erdélyi lovaknak erősségek, serénységek a' Magyar országai Ménességben is szaparadnék, azon jó indulatból az említett Mag-lovakat inkább ki-küldi, mint sem helyben eladatná; szándékozik azért ezek közzül egynéhányot ki-hozotni, és a' kinek fog tettzeni, azon Sz. György napi Sokadalomban fog látni, egy szürke, más fekete, két tarka, Erdélyben a' leg-szebbek közül való 7 elztendős Mag-lovakat, nem különben hat barnapej, öt hat elztendős olyan tzugot, mellyiken akármellyik Városon, akár ki is járhat, mert nem csak hatosban, hanem páronként is jól meg vagynak tanítva, ezek mind szép és nagy Mag-lovak, Hogy meg-láthassák, minémü vérek, és paripaságok légyen azon Ménésbéli lovaknak, visznek ezekkel 3 tanult metszett paripákat nagyobbakat 15 Markafoknál, egy almás feketét, pirospejt, és egy tarkát.

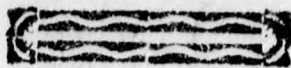
Költ Bétsben 9-dik Aprilisben 1790.

*Egy Bétsi Tsizmadia Herdi, az Ezopus Vargájához
az Elyseumba.*

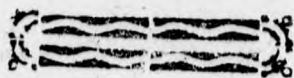
Kedves Barátom! — „Gyakran emlékezem a' te felső világi forsodról, midőn a' Tsizmadia mestereknek olly vékony betsületek vala, hogy néked a' munka nem léte és a' Izegeénység miatt Orvosi Doktorságra kellett vetemedned, és így is alig tászittasz vala egy napot a' másakra. Melly boldog időben élünk most Magyar mester-emberek!! Ama hires Bétsi Magyar Szabó mester *Ragáts* 4 rendbéli Magyar öltöző köntöst szabott a' mi Felséges Királyunknak II-dik *Leopoldnak*, kinek Magyar tsizmáját tsak alig ha nem én fogom tsinálni. Oh Egek! oh Izerentsés tzérna és ár! mely ezen tsizmát fogja készíteni!!! Mindenek azt beszélik, hogy az egész Királyi Udvar Magyar köntösben fogna a' Koronázáson megjelenni. Nem tsudálkozom, hogy te Doktorságra adtad vólt magadot a' felső világon; mert a' te időben 3 márjás vala edgy pár szattyán tsizmának az árra: de ha most itt laknál, Doktorból is tsizmadiává kívánnál lenni. Én a' héten egy 700 forintos tsizmát tsináltam — mellyik Doktorral tseréljem hát el a' magam tsirizes fazakam! edgyel sem. Hűsz, 30 arany egy pár tsizmáért nálom semmi sem. — Ama hires Magyar Gombkötő mesterről *Polmanrol* azt mondják, hogy ő 6 hetektől fogva minden nap leg alább más fél font aranyat dolgozik fel Legénnyével edgyütt, és ha 399 keze vólna, a' most mind arany fanallal vólna tellyes és ezüst polionnal. Az arany és ezüst művesek mind Magyar sarkantyut tsinálnak ezüftből 's aranyból, még pedig éppen abban az időben, midőn, ha egész Frantzia-országot feljárd, egy ezüst sarkantyut vagy tsattot nem találhatz, mind a' Haza közönséges boldogságára fordították akkor, midőn ez a' Nemes Nemzet ezt mind a' nadrágára és tsizmájára varratta azért, hogy a' pénzes erfény zsebét annál inkább ki-ne szaggassa. Midőn te ezeket hallod, tsudálkozol

F f

ugy-e?

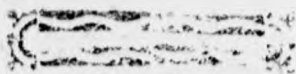
ugy-é? de ne tsudálkozz; mert ez a' Nemzet olly igazság-szerető, hogy azt az egy néhány milliomot, mellyet a' jelen való háború Országokba hozott, nem akarják, hogy ott penészdedjék meg; ezek azt most kétfzeresen vizsza-küldik Bétsbe, és arany, ezüst palzamántot, posztot, selyem és más matériákat vizznek érette, mellyet a' mi szomszédink látván, mindent olly drágán adnak, hogy ezek a' magok tzéljokat minden órán el-fogják érni. — Bihar vármegyének 2 Követjei valának itten a' múlt héten, kik 7000 forint árrát vásárlának a' Bandéria fel-állittására. Mely boldogok légyünk mi Bétsi mester emberek tsak ebből-is képzelheted!! — Minden Vármegyének Nemes ifjai bizonyos számmal fegyvert kötöttek és lóra ültenek, hogy ezen örvendetes alkalmatosságra a' Nemzet ditsőségre ki-álhassanak, mely Nemetsi serget *Banderiának* neveznek. Ezen sergeknek Zászlajok, fegyverek, Török-siposok és Papok vagyon; még pedig egy bizonyos Vármegye a' maga *Banderiájának* musikust Német köntösbe öltöztette kétség-kívül azért, hogy a' mint ez musikál ugy igyekszik tántzolni. — Kedves Barátom! el bámúlsz, ha meg mondom, mennyit változott a' világ! Mártziusnak 15-dikén egy *Kabaut de Sz. Etiene* nevü Kálvinista Prédikátort tevének a' Nemzet gyülekezete Présésének Párisban. Most gondold-meg már mennyit változott a' Világ! De ne tsudálkozz; mert ez a' Férfi nem Prédikátor, nem Kálvinista, hanem egy jazon elmével fel-ruháztatott, Nemzetét és Királyát kétszinség és hizelkedés nélkül szerető jó szívü Hazafi — 's mit kívánsz többet tőle? Ez, a' mint az idegen Ujság Levelek írják, a' Prædestinatio Ketske gyapján senkivel üttökbe nem mégyen, hanem az egész Nemzetet a' maga Vallásbéli értelmében hagyván, a' Nemzeti és Felebaráti szeretet, a' Nemzet és Haza közönséges boldogságát tartja maga előtt sinor mértékül. De nem tsak a' Frantziáknál van betsülete a' jó Hazafinak. — Báts vármegyében a' Görög Püspököt első Assessornak

tették; mert egy jó szivü értelmes Hazafi. Nézd a' Vármegyék' Tiszti Tábláját: senkit sem üldöz most ezen jazonon gondolkozó Nemes Nemzet azért, hogy néki a' Izületésbéli sors más vallásbéli nevet ragasztott homlokára — minnyájon Atyafiak, és testveri tsokokat költsönöznek egy másnak ajakára, és az érdemet, nem a' tsupa nevet mérik a' tisztetség' mérő serpenyőjében. Boldog Haza! boldog Nemzet! — A' Papot ne bántsod, hanem oltalmazd; a' Parasztot, mint a' Haza méhét meg ne vesd; mert ez a' minden Státulok épületjének fundamentom köve; sajnáld, ha valamelyik Felebarátod nálladnál fokkal hosszabb útan indúlt Meny-országba, de ne haragudj rá Magyar-országba; meg ne sértsd, hogy egy útan menni veled né féljen idővel.

Ma reggeli 7 órakor mené itt a' *Leopold*-városán keresztül a' N. *Vurmzer* Húszár sereg. Ezek előtt 3 vasas sereg menének a' napokban ugyan ezen útan; de a' Bétsi népben igen kevés mozdulást okozának — mi történék most? Már 6 órakor tolyong vala az öszve tódúlt nép a' városon kívül; a' vár fokain és a' *Leopold* városban; az ablakokat meg lepték vala a' nézők; a' Gavallérok és Dámák kotsikkal és paripákkal tolyognak vala, és tellyes érzékenységgel nézék keresztül menni ezen nagy hirü vitéz sereget, melyben tsak 2 bajusz nélkül lévő Tisztet leheté szemlélnünk. Az öszve tódúlt gyerekek 's mások lokosága ez alatt fel-szóval kiáltja vala: *Vivát Vurmzer!* Következendő Levelünkben többet. — A' 2-dik Székely Regimentnél levő Obestlajdinánt *Mártini* Obesterré tétetett — Ennek helyébe következett 1-ső Májor *Ernst*; másod Májorságból pedig 1-ső Májorságra lépett *Mosa* Ur helyébe; 2-sod Májornak Kapitány *Kisfuludi* rendeltetett.

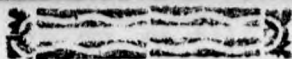
F. M. L. Báró *Alvintzi* Gallitzia-felé való menetelében Kalsán az el-töröltetett hivatalokból

künn maradott Német személlyek közzül 20-at fel-
szedvén, őket a' maga Regementtyében All-tíztek-
nek ki-olztattatta.

Morvából felső Vizstenitzből 7. Apr. — „Ked-
ves Barátom! — Levelemet örömeft meg-tölteném
érdemes Ujságokkal, de egyebet nem tudok, ha-
nem a' mik érdemesek és nevezetesek ezek — hogy
Auszrián 4 nap maffirozván, a' föld népe magun-
kat, és katonáinkot olly szivefsen fogadot, hogy
meleg szoba, és jó ágy mellett, enni, innya, el-
sőtöl utólsoig, minden Státziókon kinek kinek ki-
vántása szerint elegendőt ingyen adtak; két napja,
hogy már Morvába vagyunk; ezek hasonlóképpen
Auszriához, mindeneket adnak, és örömmel fogad-
ván, traktálnak. — Az Ország-úttján minden-fe-
lölről takarodik fellyes, és számos nép, és ölzve-
fognak jöni egy része *Kremzir* Városánál, más ré-
lze *Olmütznél*, innen az után Cantonirungba fogunk
el-rendelteni, tovább való parantsolatig, — az
Ország utttján elő találtam leg-alább 3000 Lengyel
Réklutákat mind nyirott hajjal, a' mellyeket Béts-
felé transportálnak, és ottan a' Német Regemen-
tekhez széllyel fogják őket olztáni, 's le-felé küldé-
ni. — Az Auszria föld nép a' meg-hólt *Jofef* Tsá-
szárnak ujj módja mellett kíván fizetni, és a' mel-
lett maradni; mert az Uraság robottyaitól, és déz-
ma adáfoktól, mentek, és ezek helyet pénzt ad-
tanak, mely nékiek könnyebb: Morvába pedig át-
kozák az ujj modót, és tellyefséggel az ujj mellett
nem ekarnak maradni, hanem inkább a' régít ki-
vántnyák — ezeket szorgalmatosán tudakoztam,
és meg-visgáltam. — Auszriába, Morvába, minden-
öltsó: — a' bornak itzéje 3 kr. főzelék reménysé-
günk felett bő, elegendő, de soká nem lesz így,
mert ezt tsak az békesség okozta. A' Papok áld-
ják a' *Teremtőt*, mert meg-szüntek a' sok Circu-
lárék.

Drága Kedves Földim! — „A' velünk közlött Leveléből értettük azt, hogy kedvesen venné az Ur azon tudósítást, melyből észre venné és tudhatná hogy minémü Perorátziok tétetnek 's tartatnak azon Gyűlésekben, midőn az Néhai bődög emlékezetü Fejedelmünk még halála előtt Hazánkban kegyelmes rendeléseit le-küldette volna azon Gyűlés alkalmatosságával: annál-is nagyobb kötelességünknek tartjuk ezt az Urral közleni, mivel az Urnak született helye ezen Székely föld. Illy reménységgel küldjük ezen ide zárt Perorátzioját Mltgos Gróf *Nemes János* Ur ő Excellentiájának a' mi drága nagy érdemü Atyánknak, ki nem tsak a' mostani gyűléskor, hanem sok időktől fogva, de annál inkább ezekben a' múlt esztendőben Atyai modra szegény Székely Hazánkot hazafiui szeretettel igazgatta 's vezérlette, hasznos bölts gondolattal, az Hazának 's Nemzetinekhasznára 's boldogságára tze-lozván: a' mellyis hogy nyilvánosságá tébessék ezen két Hazában illendőnek itéltük. Alig esék a' gyűlés Sepfiszent-György Várofsában a' volt Háromszék Vármegyében 22. Martii, de már mostantol fogva *Nemes Háromszékben*, a' drága kedves régi Székely-székben, öszve gyülének a' nevezett napon temérdek nagy számu Székely Nemesség a' Református Templomban, a' hol-is el-olvaszták azon kegyelmes Rescriptum, ezután meg-tevé irt Gróf Ur ő Excellentiája az említett Perorátziot, a' kinek-is tsak alig várák végét, nagy fel-kiáltó szókkal meg-edgyezett akarattal több mint 800 Nemességnél, Székely régi törvényünk 's szabadságunk-szerint, Fő Király Birájoknak választák ő Excellentiáját, kérvén hogy fel-vállalná a' Székely Nemzetnek kormányozását, kinek-is tsak egyedül való kormányozása alatt akarnak élni és meg-halni; ugy az után a' több Vice Tiszteket-is választok, és hogy az Udvarnak pro Confirmatione fel-külgye a' Guberniumnak bé-küldök: ezen Levelet-is ha tettik Földi Uramnak szóról szóra bé-teheti. Ezzel vagyunk — Kedves Földi Uramnak — igaz Attyafiai, min-

minden jól gondolkodó Székely Nemesek. — *Sepsi Sz Györgyön.* “

„ Nintsen az világon állandóság, a' jo kedv ugy el mulik mint a' szomorúság, Boldogság ugy mint a' nyomorúság, alaton szegénység éppen valamint a' leg főbb Méltóság; Határt vetett az mindenható Ur Isten mindennek, az fényesen és ditsőségesen uralkodo leg - nagyobb Fejedelmek el mulnak, Királyi székeket rogyogo Koronájokat le téstszik végképpen el hadják, mihelyt a' szomorú halál szobájokban bé lépik, nem kedvez ez senkinek, Királyt koldust egy aránt le kaszál. Oh kegyeblen keserves halál! te vagy az a' ki a' szüléket édes magzatyoktól meg fosztod, az egy mást igazán szerető kedves személlyeket egy mástól örökösön el hozod, bánattyokat el felejthetlenné téstszed, sok ezer emberek szívét jo Fejedelmek nélkül való maradásán holtig való gyászban szomorúságban hozod, világ biro leg erősebb vitézeket egy halomba rakod, de te vagy azis, a' ki az embert ezen á' világon bokrossával járo sok jajas fájdalomtól meg győzhetetlen bánatoktól végképpen meg szabadítod, sokszor egynek halála által sokaknak öröm napját fényesen fel hozod; de mind ezeket mi Keresztények a' nagy Isten főbb igazgatásának tulajdonittyuk, mert ő az a' ki éltet, mikor tettzik e' világi életből el költöztet, ő az a' ki örömet ad, vigasztulást nyujt, 's végképpen megis szomorithat. Ma van az a' nap, a' mellyben ezen két féle hatalmát az Ur Isten nekünk mutatta. Az most fel olvasott Királyi rendelésből értem hogy a' mi Felsőleges el felejthetetlen nagy Tsászáruk az Második *Josef* Erdélyi Fejedelmünk életének vége felé mult éltendőkben egymás után csoportoson réánk vodult meg szomorításunkot Atyai szivére vévén, ebből vigasztalni régi Nemesi szabad állapotunkra vizsza tenni, 's kívánságunkot ohajtásinkot avagy tsak ennyire tellyestenni méltoztatott, bizonyos reméniséget nyujtott arrais hogy Közönséges Országunk gyűlését engedvén több és minden régi Törvényünk és vérrel szerzett nemesi szabad

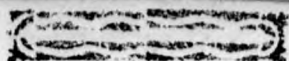
szabadságunkhoz köttetett boldogságunkot helyre állítani kívánnya Előreis már ezen nemes Hazánknak eleitől fogva fenn álló három nemzetit ma, újra meg erősítette, a' mellyet közönléges itéletek szerint Hazánk végfő romlására 's el felejthetetlen sirabnunkra minden Fejedelem 's Hazánk ellen ejtett vétküink nélkült mintegy erőszakoson el vesztettünk vala, valamint tehát bizonyos az hogy semmi történetből ezen a' világon nem esik, hanem mindenek az Ur kezeitől jönnek, az Ur meg szomorította fiait, ugyan az ő Atyai irgalma meg vigasztallya, a' mikor akárja emberi erő semmit se tehet, 's boldogtalanság a' ki abban reménységet valaha vetett, az ő kezeiben vadnak a' Királyok szívei, oda hajtya a' ková dicsősége tartya, a' mi rosszat jönnek a' népre ezen földi szent kezeiktől, Isten engedelméből történnek, a' mi jokis tsupán Isten kegyelméből, és nem két három ember segedelméből esnek, mert ha így volna, az emberek a' rosszat meg előzhetnék, ha nem tselekednék méltán az emberi társaságból végfő el töröltetéleket érdemelnék, regyük azért mi a' rosszat mindenkor békeféliges türelemmel, kérjük Istenünket fordítsa jobbra, a' jot pedig soha embereknek ne köszönnyük, hanem tsupán Isten irgalmának szentellyük háládatóságunkot néki jelentsük. Ma az a' nap hogy ezen örömköt egy kegyetlen szomorúság meg zavarta, az öröm könyhullatásait gyászos siralomra változtatta, mert oda van a' nagy Tsászár Második *Josef* a' mi kedves Fejedelmünk, a' ki halálakor édes Atyai szívét hozzánkis régi nemes Székelly Nemzetünkhöz kegyelmesen meg mutatta, nevünköt, nemzetünköt, törvényeinket, szabadságunkat, kedves Székelly székünköt vissza adta, mert hol lehetet valaha nagyobb fájdalom, mint a' midön egy nemzet maga hibaja nélkül még tsak a' nevezetét-is el vesztette. De én Istenem', mitsodások a' te utaid, tettzett szent Felégednek minket meg szomorítani, és ezen örömköt keserűséggel elegyíteni, 's még tsak atollis el-rekeszteni, hogy ezen kegyelmes Fejedelmünk-

münknek meg ne köszönhesük: nemis köszönnyük
loha másnak, hanem szent Felsőgednek, a' ki az ö
szívét utollyára erre hajtottad, és ha életben ma-
radhat vala, talám több még hátra maradott és az
ö ideje előttis rajtunk történt fájdalmainkot, tör-
vényünk szabadságunk sebeit általa meg gyógyitot-
tad volna. Már mi ezen jó Fejedelmünknek örö-
kös emlékezetire szívünkben oszlopokat emellyünk,
és törvényeinket szabadságunkot egészlen vissza ál-
litani igyekezzünk. Ma van tehát édes nemes Szé-
kelly nemzetem az ideje, most van az a' drága ora
hogy meg holt Fejedelmünk is látván méltó kíván-
ságainkot régi állapotunkra vissza botsátott, a' Szé-
kelly nemzetet ujra fel állította, maga állapottyá-
ban vissza tette; Miis nemes Székely szabadságunk
törvényünk szzerint a' mit tsak régi boldoglágunkra,
nyugadalmunkra szükségesnek látunk 's a' Székely
igazgatásnak modját régi lábra állittuk. Eddig há-
rom négy esztendőktől fogva a' Székely nemzet ne-
vezet ki töröltetésével Vármegyei nevet viseltünk,
most már ezen szempillatásban Székelly székek-
k lettünk, eddig Vármegyei Tifztségek nevei igaz-
gattattunk, most már régi Székely nevezetü Tifz-
ket kívánunk. Ezen kívánságunk törvényes, igaz-
ságos, a' mostan fel olvastatott meg - holt Tsálzá-
runk utolso akarattyával, melyet halálával petsételt
meg, edgyez; nem igaz Székely Hazafiu tehát az,
a' ki ezt nem tselekszi, nem kívánnya, és az egész
régi eleitől fogva törvényekben iratott Székely sza-
badlágot edgyes szivel nem kéri, egy igaz Székely
emberis e' mellől tudom soha el nem áll; Hogy pe-
dig mind azokat meg nyerhettyük 's el érhettyük
biztathat bennünket a' Felsőges Auszriai Ház eleitől
fogva magával született kegyelmessége, meg nyug-
tathat az Isten irgalmassága, a' ki mindeneket ja-
vunkra fordithat.

Ezen fel tett szélunkban 's törvényes méltó kí-
vánságainkbanis hogy egészzen boldogulhassunk,
kérem az Urakat mindnyájon mindenféle rendből ál-
lo! édes nemzetemet, légyünk Istenünknek, kiki ma-

ga vallásán hite szerint hiv igaz tisztelője, egymásnak atyafiságos egyenes szivel szeretője, tegyünk le mindenféle személy válogatást, ugyis az egész nemzetet egyenlő Székely vér éleszti, nintsen a' Székely nemzet nemessége között semmi külömbfég, mindnyájon egyenlők vagyunk, egy törvény, egy szabadság, egy ég alatt élünk, ha az idők moltohasága miatt némely Atyánkfiái ado, és egy része ez által fegyver alá estek voltis, mégis mind ezek velünk edgyütt egy Anya gyermekei, testvéreink, egyenlő boldogságot érni szivünkből kívánnjuk, 's azon igyekézünk: a' nemességben nintsen nemis lehet nagyobb, vagy kisebbfég, edgyik olyan mint a' másik, ha az világi történet egynek több birtoakat ad mint a' másnak, ez réája nézve tsupán Isten-től engedtetett véletlen fors, de ezzel nemessége 's azután járo szabadsága, betsülete, éppen tsak olyan, mint a' kit közüllünk az Isten leg nagyobb szegénységgel látogat: a' vagyon, gazdagság, forsát embernek nem változtattya, egy szegény érdemes legény, minden jól gondolkodo ember előtt, ellöbb 's nagyobb betsületet érdemel mint akár melly gazdag értellen személy. Ne keressünk tehát magunk között soha egyebet, hanem nézzük a' virtust, érdemet, egy máshoz valo igaz szeretetet, egyenes Hazafiságot, vessük ki sziveinkből mindenféle egyenetlenséget, hitünköt, vallásunkot tartsuk tisztán, álhataloson, azoknak Tanitoit, nyájunk Pásztorait, a' tiszteletre méltó Papi rendet szeressük, betsülyük, vallás, személy válogatás nélkült, régi szabadságokba meg tartsuk, minden ellenkező dolgoktól mint lelki Atyáinkot örizzük, élelmekben + betsületekben tehettfégünk szerint segélyük; szegény adozo rendeinket a' kik Fejedelmünket, Hazánkot, 's minket mindnyájon véres veritékes mindennapi munkájokkal táplálnak, tartanak, nyugtatnak, mint leg kedvesebb gyermekeinket szeressük, védelmezzük, 's a' mennyiben lehet terheket könnyebbittfük, ügyes bajos állapotokban vigasztallyuk, soha ne keserittfük. A' más két édes Hazánk nemzetét mint

test-

testvér Atyánkfiait egy Anya gyermekeit ölellyük magunkhoz édesítsük, hogy ezek által szereteteket hozzánk való szives indulatokat meg nyerhessük; Mert az Hazának boldogsága egyet értést, nemzetenek ölzve kaptosoltatását kívánnyá, régi mondás: Omne Regnum in se divisum desolabitur, minden Ország ha meg hasonlik boldogsága bizonynyal egészlen el bomlik. Ezeket meg tartván lehetetlen hogy Isten 's Fejedelmünk egyenes igyekezetünket ne boldogítsa.

Pápa 6-dik Apr. Kedves jó Uram! — „Veszprém vármegyében 26-dik Mártzii meg-esett Tiszt választó Széken választott ujj Tiszteknek neveikkel kedveskedem; mely nem kis lárma nélkül ugyan, de tsak még-is meg-esett:

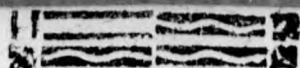
Ordinárius V. Ispánynak közönséges Vivát kiáltással kiáltatott-ki T. *Medgyesi Somogyi János* Confiliárius Ur. Katholikus. — Második V. Ispánynak választatott *Fáizsi Anyós János* Ur. Kath. — Fő Szolga Biráknak választattak *Benitzky Antal* Kath. — *Rába Boldizsár*. Kath. — *Szakonyi János* Ur. Evang. — *Bécsán István* Ur. Kath. — Vice Szolga Biráknak: *Hallósy László* Ur. Ref. — *Káldy János* Kath. — *Bezerédy Farkas*, Kath. — *Fáizsi Anyós Ignácz* Kath. — Ordinárius Fiskálisnak: *Osváld Sigmund* Ur, Ref. — Vice Fiskálisnak: *Perezsel János* Ur, Kath. — Fizetéssel Esküdteknek: 3 Ref. 5 Kath.

Notáriusoknak nevezettek ő Excellentiája által: *Illesy Miklos*, *Márkus* és *Boronkay* Urak. Katholikusok.

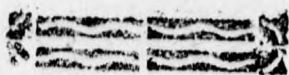
Budán 5. Apr. Mái napon 12 órakor érkezett meg a' Szent Koronának őrzésire, ama hires Neográd Vármegyének Nemes Banderiuma, a' ki az egész Város népében a' látásra való kívánságot annyira gerjesztette, hogy a' leg-főbb Dámák-is az uttzán való ablakokat előre ki-bérlették, az alacsonyabb rendűek pediglen kezekben felejtván a' darab kenyeret és húst a' táragatott lipoknak hangzására, az uttzára szaladának, 's olly számossan ölzvegyül.

gyültenek, hogy az utizákon alig vala valami szoros hely, az nemes Vitézeknek menésire; a' mint-is ezeknek, miot termete mind ruházattya a' bámulásra méltó vala; mert háe fiatal, de még-is bajuzos ábrázattyokból tizen-harmadik Atyánknek tekintetét képzelhette ki-ki magának: a' ruházattyak, róka torkos fekete mente, arany fujtással ki-hányva, fekete nadrág, veres lájbli, tarfoly és süveg, sárga tsizma, lovaikan kik valóban valogattak valának, veres posztóból, arany palzamántal környékeztetett Czafrang vala. Ezen fekete sereg olly kedves az itt való Uraságoknál-is, hogy minden nap vendégeltetnek, kiknek neveit, a' mint bé-jötenek, a' Kurirral-is közlöm. — — Fő Vezér Gróf *Forgáts* Antal. — Kapitányok Báró *Balassa* Sándor. — és *Fay* Dániel. — — Banderium Káplánya *Marsovszky* István, Lofontzi Plébánus. — Hadnagyok; — *Muslay* Péter, *Balasovits* Ferentz, *Kántor* Gábor, *Baltzer* Antal, *Darvas* Josef, *Parritzky* András, *Sándor* Károly, *Hármos* Mihály. — Zászló-tartók: — *Bertzelyi* Mihály, *Lisznay* Károl, *Csemnitzky* Boldizsár, *Vattay* Antal. — Nemes Vitézek: *Horvát* Gábor, *Kamotsay* András, *Matza* Josef, *Török* Imre, *Dubravitzky* Péter, *Bene* András, *Revaj* Lajos, *Ulaky* Miklos, *Horvaty* János, *Darvas* János, *Fay* Rudolf, *Nagy* Sándor, *Fay* Moyses, *Horvát* Gedeon, *Szabó* Josef, *Hegyessy* Josef, *Hegyessy* László, *Vattay* György, *Batik* László, *Jakabfalvi* Miklos, *Hamar* Mihály, *Veres* László, *Radványi* Antal, *Radványi* Mihály, *Kubinyi* Dienes, *Tornyos* Josef, *Tornyos* Mihály, *Krudi* János, *Várkonyi* Antal, *Baros* László, *Baros* Imre, *Gál* Ferentz, *Batik* György, *Batik* Pál, *Repetzky* Sámuel, *Sreter* Dienes, *Sreter* Adám, *Batta* Ferentz, *Zaborszky* Antal, *Novata* Josef, *Sebestyén* László, *Haan* Imre, *Sreter* György. — Adjutántok: *Vattay* Miklos, *Szentiványi* János. *Galope*, *Jankovits* János. —

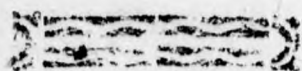
Erdélyből Torotzkoról, szóról szóra ezt írják: —
 „Egy nevezetes ujsággal kedveskedem! mely ez:
 T.

T. Sz. Györgyön nem régiben 4 Afzfzonymnak , gyermeke született; a' 3 elsőnek 2 — kettő; de a' 4-diknek három; és meg-jegyzésre méltó, mind a' 3 szép eleven fiu gyermekek valának; de a' kik csak 3 napokig élvén meg-halának, éppen ollyon rendel, mellyel a' világra jöttek vala, és annyi idővel egy más után; az Annyok pedig életben maradott. A' két első Afzfzonymoknak Férjek, várandó félben lévén Feleségek, hogy meleg házból, meleg házba jöhessenek-el a' Vendégek, fáért mentenek, a' hová lehetett, 's a' holott kaphattak; de az út a' — — — — Gróf erdejében vezérelvén őket, a' hátaikon hoztak egy néhány darabokat. Ezen tselekedeteket bé-ádván valaki az Udvari Tiszteknek, elé-hivattattak, és Vasárnap dejesti Templomkor, midőn a' Sz. Györgyiek jöttek ki a' Templomból, S — ka Ur a' meztelen fenekre az utzán ötvent vágatott, most már az embert más forgattya 's Ilten tudja még életben marad-é vagy sem. Az Gróf Urfi Pál, Enyeden vagyon ugyan a' Collégiumban, de meg-halván ezen dolgot, meg-szomorodott, fel-is indúlt 's azt mondotta: *Szép tselekedettel fejezte-bé a' szegény Ur Attya halálát.* — „ *Kedves ifju Grófom!* Be nem ok nélkül hirdette - ki már nem egyszer, a' *Magyar Kurir*, előre ki-tündöklő nagyra lett születésedet. Én tudom hogy te kedvesebb érzékenységgel halottad vólna, hogy ezen szükölködőknek, egy egy szeker fát küldöttek Tisztyeid, mintsem hogy azt tselekedték, a' mit tselekedtek. — Nem mentegetem én a' törvényteleniséget: az erdő tartásra tilalom kivántatik: de nem tudják a' tisztyeid millyennek kellene ennek a' tilalomnak lenni, hogy elkerülthessék a' rendetlenség, és ne kellesték egy ollyan faluban, az hol körül-bé mért-földeket foglalnak az erdők, a' szegénynek egy háti fát 50 páltzán vásárolni, még pedig nem emberi módon. En mint ujjságot hallottam vólt, még *Erdélyben* lakomkor beszéltetni, hogy Debretzenben azokat a' Tsikofokat, kiknek mikor mérgelek, vér tsorog szá-

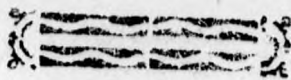

szájokból tsikorgó fogaik között, tsak lábra valóban szokták páltzáztatni, egy 'fákat vetvén azon fellyül az ülepekre. — Tudom én hogy, a' tilalmas erdőkért, a' törvény mindenütt keményen bánik az által hágókkal: emlékezem hogy még Édes Anyánk boldog *Mária Theresia* idejében-is, nem egy vólt a' Példa *Erdélyben*, hogy az erdőbe kapottnak 25 páltzát kelletvén, még pedig ki-küldetett Tiszt-vifelők meg-ítélése után szenvedni, e' mellett ökrét szekerét el-vesztette. De ellenben meg-tudnék nevezni sok olyan Magyar Méltóságokat, kiknek mind a' két Magyar Hazában szélesen ki-terjedő örökségeik vagynak: még-is egy falujokban sem hallatik, hogy a' szegényeknek ilyen drágán kellesték töllök a' fát vásárolni. Mi az oka ennek? az-é hogy itt szabad a' fát lopni? — Nem az; -- hanem ezek olyan Uraságok, kik meg-nem szenvedhetik azt, hogy egy falunak a' határa önként elég fát teremvén, haszon nélkül szenvedjen-el ott az hol termett, és a' falubéli szegények fázzanak. A' törvént 's tilalmat meg-tartyák: de az erdővel ugy gazdálkodnak, hogy magok abból mindenlehető nyereséget vésznek: a' falubelieknekis adnak tüzre a' mennyi kel; még-is sok száz esztendők alatt-is, nem kevesedik az ő erdejek semmit. — Ugy láttzik, hogy némely Urainknak tisztyeik, nem az ügyes rend-tartás', hanem az emberiségnek olykor-ollykor való le-vetkezése által gondollyák a' gazdaság egyik fontosabb részét tellyesíteni. — A' mi Præfectusi és Tisztartói 's más egyéb e' féle nevet vifelőink lehetnének, ha akarnának v.

ha tudnának, azok az hasznos eszközök, kik az Földes Urak és Paraszatok között a' dolgot úgy bálántzérozhatnák; hogy amazok lelki tsendes nyugodalommal költhetnék a' tiz annyit, mint eddig; ezek-is pedig minden-napi izzadásaikat fokkal öröme-
mestebb tennék, mint eddig. — Én egy részint a' mi hazánkban a' jó Udvari tiszték bélt-szükséget tészen, annak-is egyik fontos okának, hogy a' mi fő Méltóságaink közzül, olly fokan kényszerítettnek jószágaikat Örménnyel, 'Sidóval 's több fok-féle Kupetzékkal bitoltatni: de reménységem vagon, hogy ezeknek meg magyaráásával 's más illyen vizsgálza éléseknek szemre való hányhatásával hazámnak szolgálni, még fok matériám léfzen más alkalmaz-
tolsággal. Most, hogy a' mi némely vad embereink-is példából tanulhassanak könyörületességet, újságul írom nékiek kegyelmesen uralkodni kezdett mostani Urunk II-dik *Leopoldnak* arany betűkkel írott szóvait. Ez a' nagy Ur, midőn néki eleibe tétetett, hogy a' mi Hazánkban a' *Só*, melly nálunk lábbal tapodtatik, olly nagy árra vitetett volna, illyen Atyai szókra fakada: *én nem engedhetem azt meg, hogy az Ország olyan dolgokban szükségét láthasson, mellyeket önként bővön terem. 's a' többi.*

Prágából írják, hogy a' gyűlések gyakran tartatnak itten: a' többek között vala tanátskozás arról-is, hogy ő Felségének tétetnének eleében az úgy nevezett adó *régulázás* új módjának hibás követke-
zései. De ebben-is megelőzé őket az ő Felsége kegyelmessége; mert a' dolognak félbe való szakadá-

sa iránt kegyelmes parantsolattyát küldé, a' nélkül hogy arra, a' Státusnak valami emlékeztető írása által indittatott volna: sőt itt Auszriában is parantsolat adatott ki, hogy ezen ujj adó régulázáshoz tartozó kassák petsétteltesenek el.

Elő-fizetés-béli Hiradás.

Az a' közönséges öröm, mellyet á' Nemes Magyar Nemzet az ő szentséges Régiségének a' Királyi Magyar Koronának vizsza-vétele' alkalmatossággal érzett, úgy szintén az annak a' Budai Szabad Királyi Fő-várasban leg-jobb renddel tartatott pompás Bé-vezetése, mindenképpen meg-érdemli, hogy egy hiv és igaz rajzolás által meg-örökösittessen, és egy nevezetes emlékeztető-jel gyanánt a' Maradékokra szállittasson.

En tehát a' Hazának betsületére, és ennek a' nagy Nemzetnek örök ditsőségre egy pontos és igaz akademia-béli rajzolóást készítettem, mellyben olly szerentsés valék, hogy a' dologhoz-értő fő Úraktól arra ösztönöztettem, hogy azt rézbe metszettetném.

Ez az helybe-hagyás énnekem feletté hízelt, és már olly szerentsés-is voltam, hogy á' réznek metszésére egy hires Mestert találtam légyen; hogy pedig minden emlékezetre méltó állapotot az ő faját rendében úgy elő-állithassak, hogy értelmesen ki-venni lehessen, Formátumnak egy nagy finom Regalis árkuft választottam.

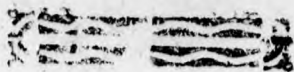
Ennek a' darabnak nagyobb ékességére, felül a' Királyi Magyar korona természetesen és meg

kissebbített mértékben, alól pedig a' rézbe-rovott képnek pontomos meg-irása fog állani, mellyben a' Nemes Gárdáknak jelesebb személyei, és Elő-járóji, a' Palatinále Bandérium, és a' Budai és Pesti 8 Polgár Kompániáknak Fő-tisztyei neveik szerint elő-adatni fognak.

A' Formátumnak nagysága; a' papirosnak finomsága, és magának a' vágásnak tisztasága, azután pedig a' faradságos rajzolás miatt (mivel azon több mint 2000 személyek, és hintók szemléltetnek) kiki a' felettébb-valo költségeket könnyen önnként által-láthattya, mellyeket a' Nemes Nemzetnek gyá-molása nélkül sajátomból el-vifelni lehetetlen volna; egynéhány Barátimnak tanátslására tehát az Elő-re-való fizetésnek útyát választottam; egy példázatra tudniillik 1 forintot 30 kr.; egy különös szorgalma-tossággal ki-festett (illumináltt) példázatra pedig (mellyben az Uniformisoknak külömbfélesége a' leg-pontomosabb hivséggel elő- adatni fog) 2 fl. 20 kr. számlálván. Utóbb az első 2 forinton, az utolsó 3 forinton fog adatni. Májusnak 15-dik. napjáig ez a' rézbe rovott rajzolat az ő Tzimeik szerint Erdemes Elő-fizető Uraknak kézbe fog szolgáltattni.

Az Elő-fizetés fel-vállaltatik egész utolsó Apri-lisig, és a' Budai Várban ugyan Diepolt Könyváros Úrnál; Pesten pedig Lindauer Könyváros Úrnál a' Vátzi útszában, és énnálam a' Ser-főző' Hazában a' Piatzon nem messze a' Váras' templomától a' második rend házban. — *Gelinek Ferentz*, Szabad Királyi Pest Várofsánál Kép-iró és Rajzoló Mester.

Külső és belső elegyes tudósítások. — Béts.

Itt a' vastag gyásznap ideje eltelvén, ezen hónap-
12-dik napján minden Ser és más-féle nyári mű-
lató szobákban, Salákban, a' musika-szó, a' Ko-
média házakban is a' vig és izomorú játékok el-
kezdöttek. — — — — —

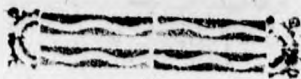
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

B. Laudon még *Badenbe* feredezik, kinek a' Tseh or-
szági v. akármelyik tábor-felé való indulását-is, ezen
Kurir fogja meg határozni bizonyosobban. — Egy
más *Petersburgba* küldetett Kurirunk által, az O-
roszokkal volt Frigyünk, egészsz, de nem minde-
nek előtt közönségesen tudva lévő valósága-szerint,
mondatik meg erősítettnek lenni. — **B. Laudon** a-
zoknak a' Szabad sereg bélieknek, kik a' Német Bi-
rodalomban Auszriai szolgálatra szedetnek, kik azt
az Uniformát viselik, mellyet *Laudon* alatt visel-
tek a' 7 esztendő háboruban, és ezért *Zöld-Lau-*
donnak hivatnak, szép jövődó béli jutalmakat, a'
többek között pedig árván maradandó feleségeik-
's gyermekeiknek bizonyos kenyeret szerzett. —
Ugyan ezen Fő-Vezér, a' mint tudjuk, meg-igérte
vala a' mult őszön, hogy azon katonák, kik az *Al-*
lion hegyén az *Orsova*-béliek őrzésére maradtanak
vala, ha egészségeket meg-tartanak, Tavaszszal juta-
lomul egy-egy aranyat kapnának. Ezen ígéret,
már bé-telleyített, és az itt telelt katonák más-
felé mozdultanak. — — Az ugy nevezett ujj *ado-*
fizetést *régulázó* *rendelet*eknek már sok szomorú kö-
vetkezéseit láttuk, hallottuk minden-felől: de meg-
érdemli a' mi kegyelmesen uralkodni kezdett Feje-
delmünk, hogy az ő ez iránt való Felséges gondol-
kozásait is közönségesé tegyük. — Ő Felségének
ez iránt a' napokban egy közönséges végezése a-
dattatott világ elejében; mely noha tsak alsó Au-
szriáról szól; de a' mellyből minden alatta való

tartományai hasonlót remélhetnek: — így következik summáson. — „Mi II-dik *LEOPOLD*, *Isten kegyelméből* 's a' t. — Mingyárt Uralkodásunknak kezdetében, által láttuk az alsó Auszriai főbb embereknek panaszzaiból, és magának a' jobbágyság' nagy részének békételenkedéséből, hogy nekünk az 1789-ben Nov. 1-ső napján bé-hozatott adó-fizetés és az földes Urak szolgálattya iránt való ujj mod' iránt jó rendel való meg-visgálást kellene tennük. — Azoknak a' következéseknak meg-visgálása, mellyeket ezen ujj rendelés a' földes Urak és az ő jobbágyaik között okozott, tökéletesen meg-győzött *Minket* az iránt, hogy ezen rendelés, nem hogy bé-töltötte volna a' *Mi boldoguit Testvérünknek* ő Felségének Atyai fel-tett tzeilyait, hanem sokkal inkább még az ő életében el-kellett volna ennek töröletni, ha ellenkező következései a' mindennapi tapasztalás által, olly módon világosságra jöhettek volna, a' mint a' mái napon látni lehet. — Elsöbben-is a' jobbágyok boldogsága ez által előbb nem mozdittathatott: melly ebben a' leg főbb tzeil lett volna. — A' Föld hibáson és egynek több, másnak kévesebb méretett, mint a' mennyi valóban vólt. — A' betsü, vagy igen természet felett nagy termésre tététt, vagy igen kevésre, és az áruló piatzokig való vitel számba sem vétetett. — Az egybe hasonlítása a' több termékeknek a' 4 főbb gabona' nemével, vagy nem igaz, vagy érthetetlen vólt. Illyen 's több ehez hasonló számtalan ugy nevezhető tökéletlenségeit elő számlálván ő Felsége ezen gyüölösleges ujj portzio rendelésnek, a' következendő szókkal fejezé-bé Felséges végezését. — „Ezen fontos gondolatok inditottanak *Minket* arra, hogy az ujj adó-fizetésről való minden rendeléseket, különösön az 1-ső *Septemberit* 1788-ban, a' 10-dik *Februáriusit*, 17 's 19-dik *Septemberit* 1789-ben, a' mennyibe azok alsó *Auszriát* illetik el-töröletyük — alább ismét így szoll ő Felsége. — „Ezen esztendőnek 1-ső *Májusától* fogva tehát, a' régi adó-fizetésnek módja, tökéletesen, ályon vizzja. —

Ezen

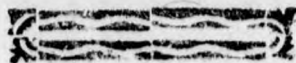

Ezen *Pátensét* ő Felségének Bétsben meg-lehet Német nyelven tanálni közönségesen. — — A' Tseh-orzági táborhoz tartozó Polia személlyek már kivagynak rendeltetve, és az ő indulások ezen hónapnak 22-dikére határozottatott. — — —

— — — — — Az Orosz Udvar az Anglust ujjantán a' békefégyben való közben-járásra kértnek lenni mondatik. -- Ez-szerint békefégyet remélhetnénk:

— — — — — Közelebbről a' *Hadi*k Regimentje *Tropaunál* mufráltatván, egy oda nem igen mezfze fekvő Prufszus vafas *Svadron* az alatt az idő alatt éjjel nappal nyeregben tartatott. — —

A' *Belgiumi* dolgok -felől kevés bizonyost tudhatunk. Az Ujjság-írók közzül, ki egy, ki két Húszár Regimentet, és ugyan annyi *Kroátákat* parantsol *Luxemburg*-felé: ugyan ök tudják azt-is, hogy Német-orzági Fejedelmek katonái-is fognak Auszriai szolgálatra fel-vétetni, és ezek-is ugy vették a' parantsolatot — az Ujjság-íróktól -- hogy *Luxemburgnál* jöjjenek öszve a' miénkekkel. Ennyi bizonyos, hogy a' miénkek az *Antverpi*ai Felleg várt oda hadták. Az-is bizonyos hogy a' *Brüszfzeliek* nem régiben igen keferü gyümöltsét ették a' meg-halónlásoknak; mert lehetett látni, hogy a' kik nem olly réggen egymáfsal kezét fognán, egymásnak baráttsá-

gos tsókokat adnak vala, most némellyiknek egész házaikat fel-forgatták, és az ház Urát gyermekeivel együtt hajánál fogva vontzolták. Tsak ugyan ki-prokátoroskodta *Vandernot* kedves maximáját: — *divide & vinces* — Atkozott Simbolum — prokatori Simbolum.

Temesvárról azt írják, hogy a' Törökök bajosan akarnának ujra táborba szállani, tsak éppen *Viddinnél* állanának 40-ezeren készen. Innen fogunk-is nem sokára hallani valamit; mert egy-felől G. Gr. *Vartensleben* nyomul alatta valóival el- lenek, melly seregnek első-részit Obester *Liptai* vezet, mas-felől pedig maga H. *Koburg*. — A' *Bran-kovatz* Szabad-fergéből a' minap 25-tön akasztatá-nak-fel, kikről emlékeztünk máskor, hogy a' múlt télen alattomban az *Orsovaiakat* fával, éléssel tartották. — A' minapában Belgrádban sokáig mulatozott *Tefterdár*, egy Bétsi születésű Dámát, Májor *Halmnak* Hitvessét meg kedvelvén, számára Török Verseket készített, mellyek Magyarra így forditattak:

Isten parantsolta, hogy a' türedelem

Az öröme nyitó költs, vagy segedelem.

Gyönyörű a' világ és méltán szerelmes,

Tsak annak a' vége ne vólna félelmes!

Von a' Paraditsom, nem taszit magától,

De félni-is kell ám a' tűznek langjától.

Már sok szépet láttam, a' miolta élek,

De hozzád hasonlót soholt nem, szép lélek!

Mindég veled lenni (mint én azt kívánom)

Nintsen időm Kintsem! 's be nagyon sajnálom!

Szépem! szerettelek erőssen Tégedet,

Érzettél-é Te-is hozzám szeretetet?

A' Te szép ortzádat, mely egy rózsa virág,

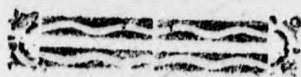
Ditsérem, valamig tart nékem a' világ.

Szép Teremtény! a' kit teremtett Égi kéz,

Beszédid édesek, mint a' ragadó méz.

Ajakid tseresznyék, tested szivet-vonszó,

Két ortzád két piros rózsához hasonló.

Olly szépen alkatott testednek állatja,

Hogy az azt esmerő árrát nem szabhatja.

Mikor eszembe jut, hogy porrá kell lenned,

Éltefsen sokáig, kérem, az Istened.

A' *Jésust* követed, kit én is szeretek,

Mert Törvénye-szerint minden ítéletek

Folynak az Istennél; szeresd Te-is mindég,

Úgy szerentsés léssen reád nézve a' vég.

Ne hidd, hogy én veled haszontalankodom,

Sem pedig, hogy róllad roszszul gondolkodom

Néked azt mondhatom tellyes reménységben,

Hogy látni kívánlak valaha az Égben.

Mivel hasonlónak azokhoz tartalak,

Kik Paraditsomban laknak drága Alak! — *A. S.*

Még egynéhány Bétsi meg-jegyzésre méltó dolgok.

Felséges Fejedelmünk, a' napokban 10 meg-senten-

tziáztatott fogjoknak, azok között a' szerentsétlen

Bolgának-is meg-kegyelmezett, és őket szabadon bo-

tsáttatni parantsolta.

Ő Felségének, a' Bétsieknek hivsége és közön-

séges jó rend-tartással az Homágiumnak napján

meg-mutatott magok viselete, nagyon tettzett, an-

nyira: hogy véghez menvén a' tzerémonia az Or-

szág Marschallvát *Gr. Pergent* magához hivatta és

parantsolta, hogy vissza menvén az Ország házá-

ba nevébe másodszor is köszönnye-meg, meg-muta-

tott hivségeket 's jó sziveket, és mondja-meg a'

Státusoknak, hogy ő Felsége semmit sem kíván ol-

lyan erőssen, mint hogy a' Státusok ő Felségének

engednének időt arra, hogy az magok jóvakról

gondoskodhassék, minthogy valamihez hirtelen kap-

ni szokása nem vólna: a' mely módon reméli ő

Felsége, hogy mind az Országot közönségesen,

mind pedig kit-kit különösön boldoggá tehet, e-

gyenlő-képpen szolgáltattván-ki azt a' mi igaz és il-

lendő, mindennek. — Tudom hogy ezen nagy

szívü Fejedelmet, ki a' mint maga valóba izzad,

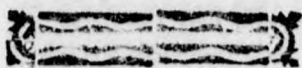
ugy a' maga izzadtságait egész Európával kezdi

sajdittatni, az én olvasó Magyar hazámfiái-is jó

szívvel esmernék: addig is hát, mig a' maga Fel-

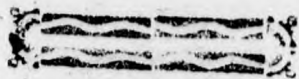
séges Hitvessével és 5 Fejedelem magzattyaival kö-

zöt-

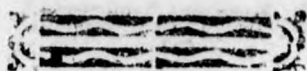

zöttök Budán, az hol már a' közönséges hir- szerint ezeknek számára szállás készíttetni parantsolatott, meg-jelennék, addig-is természeti Felséges tulajdonságait a' következőkből képzelni tanulhatták. — Az öl-fának árát 2 forintal alább szállítani meg-parantsolta. — Azoknak a' kik a' húsrá gondot viselnek 800-ezer forintokat rendeltetett, hogy a' közönség számára 6 krajtzárokon marhahúft árulhassanak; és ha ezzel tőelokat nem érhetnék, többet-is kaphassanak. — Nem régiben bizonyos Magyar nagy Uri-embernek valami beszédgyére, következő módon felelt: „előttem egy árultatott ember lintsen: senkit addig meg-nem ítélek, mig valamint az árultat ugy mint az árulót meg-nem halgattam és az ügyét az elsőnek ugy mint a' másiknak, meg-nem értettem. — A' *Stiriai, Alsó Austriai és Gallitziai* ki Rendeltettekhez különösön ki-mutatta ő Felsége a' maga népejéhez, mint tulajdon gyermekeihez való Atyai indulattyát a' következő szovaiban — Gyermekeim! — *Tudom, és fájdalom!* — igen jól tudom, mely fok okaitok vagyon a' panaszra, és melly otsmányon tudtanak némelley emberek az én idvezült *Bátyámnak* jó szivével visszsa élni. Légyetek tsendességben, mind kötelelségem, mind pedig akaratom vagyon segítségtekre lenni — tsak hogy, nem eshetik az meg leg-nagyobb rendetlenség nélkül a' mint én akarnám mingyárt egyszeriben — hanem ha magamnak tulajdon nagy kárommal esnék-is a' meg, öfzve kell hivatnom az én örökös Német tartományaimnak ki Rendeltettyeit, hogy nékem azok

az

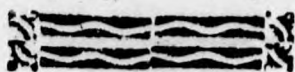
az igaz panaszoknak meg-orvaslására állandó jóvaslásokat tegyenek ; mert egyetlen egy kívánságom tsak ez : hogy népemet boldoggá tehessem. — Imé II-dik *Leopold*, Ausftriában, az hol ő olyan szabad Ur, mint nállunk akár mellyik Gróf a' maga falujában, közönséges végezéseket, tsak szabad akarat-ízerint nem tészzen, hanem a' közönséges értelmet kívánnya, imé ugy mondván Ausftriába-is gyűlést nem tsak enged, hanem parantsol : az Ausftriai Süveget (mint már irtuk) mely néki, olyan tulajdona, valamint nékem a' kalapom, *Bétsből Klofternájburgba* vízfza küldi, holott mind a' kettő Ausftriába vagon : tsak hogy a' szükségtelen ujjitás a' nép szívet tölle ne idegenittse. — *Florenztidből* jöttiben meg-ízállott *Leopold* Neufstadt nevü Városában Alsó-Auftriának, Bétshez 6 mértföldnyire. A' mig ott múlatott, hozzája folyyamodott egy Afzfzony, a' kinek Férje, valamely törvénytelen tselekedetéért fogságba vettetett, és esedezett, hogy könyörüllyön a' Király ó rajta. Az Afzfzony kérésére illy feleletet adott a' Király : az Afzfzonyok leg-főbb okaik ollykor ollykor a' magok Férjeik romlásoknak. — Én kívánom, hogy ez bé-ne tellyen az Afzfzonyon. Mihelyt Bétsbe megyek, azzonnal fogom magamat a' dolognak mivólta felől útasíttatni. — Ezt meg-is tselekedte a' Király. Az Afzfzony ártatlannak találtatott, 's a' Király rendeléséből fizetést kapott; a' Férje pedig számkiveetésbe küldetett. — Itt Bétsben, minekutánna 19 éíztendőkig hiven ízolgált vólna egy Regíítrátor, olly ízerentséltenségre jutott, hogy köíízvénybe es-

vén hivatalát többé nem folytathatta. Erre nézve további fizetéséül tsupán tsak egy harmad részét kapta az előbbennek, a' melly magának 's négy gyermekeinek táplálására elegendő nem vólt. A-
 zon Törvény-székek nemes érzékenységű Elöl-járója, mely mellett szolgált vólt a' Regisztrátor, igen jól esmerte ennek az ő hűségét, javasolta azért ő néki, hogy adjon-bé egy kérő Levelet az ujj Uralkodónak, igérvén nékie, hogy ő-is fogna mellette szollani. A' vigasztalás nélkül szükölködő Regisztrátor meg-tselekedte, a' mit az Elöl-járó tanátsolt nékie, és az el-múlt hónapnak 20-dikán ki-is jött kérő Levele, a' Király elől, illy válaszfal: „Mivel én (a' Király) nem azt nézem, ki meddig, hanem mitsodás haszonnal szolgált: tehát a' Kérő előbbeni egész fizetését meg-fogja kapni mig él, és a' Székek-is más hasonló esetekben mindenkor hasonlóképpen tartoznak tselekedni. “

Utolsó jegyzések.

Várnát, hol a' jmi Atyáink meg-tsömörlettek vólt, minthogy más szekeren mentek oda, és ide, gen abroszhoz törölték a' kéft, most el-vették a' Muszkák a' Konstantinápolyi kopasz nyaku hatalomtól, és onnan indultanak *Mesember*-felé, ha a' *Passau*i Ujságnak bizonyság nélkül hinni szabad. — A' hofszu *Varsó* várofsából az iratik a' többek között, hogy ama hazája árultatásáért vádoltatott, és a' miatt régtől fogva fogságot szenvedő Lengyel Fejedelem *Poninsky*, már szabadon bocsátatott.

Szonda Tamás, az *Elyseumi Politicus* világból va-
gyon követtségbe a' felső világban.

Tegnap tsak bé-toppan hozzám egy kopatz hom-
lokú tisztes öreg, talpig eredeti Magyar ruhá-
ban 's azt kérdi, tsak röviden: „ Te vagy-é a'
Magyar Kurir, a' Vas Deresnek Gazdája? — Igen
is, mondék én, kihez vagyon szerentsém, és mit
tettik velem parantsolni? — Az én nevem *Szon-
da Tamás* vólt a' mig éltem, most pedig az Elise-
umbol küldettem a' Székely Lelkektől ide a' felső
világra ujjság hallani: hozzád-is vagynak némely
követtségeim. Hát mi az oka, hogy a' Deres nem
vitt ujjságot ez-előtt negyed nappal, sem a' 2 M.
házába, sem az Eliseumba. Nem nyúghatnak a'
Posta-mesterek a' sok tudakozóktól meg-jött-é a'
Magyar Kurir? — Vajon mi baja van? — Men-
nyen vissza kedves Földi Uram! a' maga Lélek
társai közzé így felelék neki, és mondja-meg né-
kiek — hogy én fel-gyűjtöttem vala a' Deres tás-
kájába, minden-féle földben termett gabona szeme-
ket, el-küldém hogy elsöbben rostáltassa-meg, és
az utánn indullyon útnak: de tsak el-hülék belé,
mikor felinél kevesebbet hoza vissza a' rostálás a-
lóll: — Ugy hát, így felel *Szonda*, tsak a' kon-
kolyt hozta vissza, 's a' szép buza pedig ott fo-
gott maradni? — Eppen nem, Kedves *Szondám!*
nem olyan a' felső világ-béli rosta, mint a' tiétek
oda alá. A' mi rostánk olly ritka és nagy szemü,
hogy a' tiszta buza benne meg-nem akad, hanem
a' kövek között, mellyek ropognának a' rágó fo-
gak között, vagy tám botránkozásnak kövei-is le-
hetnének, ezek már mind egyig fel-akadnak. —
Szonda. — Hellyes, tsak rostáltasd-meg hát ez utánn
is, hogy valakinek ki ne törjék a' foga belé. Né-
künk ugyan az Eliseumban rostálatlan-is jó lenne;
mert mi magunk ki-vállogatnók belölle a' köveket,
és azokból egy emlékeztető oszlopot épitenénk a'
Te számodra, és a' Nemzet örök emlékezetére. A-
szomban nekünk hijjába-is küldesz annyit tiszta pa-
pi

pirofsat: 'azokat az apró kóta forma vonásokat éppen nem-is tudjuk olvasni. — Na, láddég Szonda! azt tudtam én, azért nem vólt nállatok 16-dik Apr. a' Deres. — Szonda — Hogy el-ne felejtsem — Tégedet az Elifeumi Székely Lelkek köszöntenek, és egyik Levelező Barátod közüllök, a' következő Levelet mondá, hogy közöllyem veled — *sub anonymo.* —

Kedves Barátom Magyar Kurir!

Tudom, szerezted hazádot? ugy-é? ditsired a' Székellyeknek tetteket, — — — —

— — A' rostába maradt. — —

Rosta lyuk.

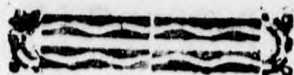
Szonda Tamásnak nem vala ideje a' beszédre tovább: meg-igérém néki, hogy ide hátrább fogok válofzolni ezen isméretlen levelezöm irására : néki engedelmet adtam, hogy itt a' felső világon láfson, hallyon, éppen annyit a' mennyi szemeinek fülinek tettik: magam le-ülék, és a' következendő ujjságokat keresgélém öszve.

Béts. Itt azzal a' hírrel vagyon teli a' város, hogy *Orsova* fel-adta magát, a' szigetről el-költözött a' Törökség, és a' miéinkek ültek beléje. Az Udvari ujjságban semmi ezen dologról még nem adatott-ki: talám a' jövő Postán azzal-is szolgálhatunk.

tunk. Így beszélnek, hogy az *Allion* hegye körül föld indulás támodott, melly kétszég kívül a' szigeten még nagyobb volt: ezt a' Törökök annak állították lenni, hogy a' miéink a' Duna alá ástak, és őket fel-akarják vettetni: ki-szaladnak nagy ijedve. Követeket küldöttek hozzánk által G. Gr. *Vartenslebenhez*, hogy könyörüllyön rajtok, és csak 10 napig engedjen gondolkozó időt. Gr. *Vartensleben* meg-sajdította a' félelemnek okát, és egy órányi időt sem engedett — melly-szerint jó szívvvel ki mentek az *Orsovaiak*, csak hogy meg-menekedhetek az ájerbe való repüléstől. — —

Bétsi ujjságok. — A' mi nagy Urunk II-dik *Leopold*, Országainak boldogításában még eddig örömmel és friss állapotban munkálodik: *Ferentz Hertzeg*-is jobb-keze ő Felségének, és némely dolgaiban nagy segítségére vagyon. A' fő Hertzegnél *Hétfőn* és *Szombaton* vagyon a' bé-menetelre való engedelem (audentzia) — ő Felségénél pedig *Kedden* és *Pénteken*, héten által. — Az ő Felsége Uralkodásához való szerentse kívánása az *Orosz Tsászárnénak* már meg-érkezett, kitől egyfzersmind arra is kéretik, hogy a' vele való leveledzést ő Felsége éppen olyan bizodalmason folytathá, mint a' boldogult Tsászár. — A' fel-felé menő katonaság, itt még mindennap takarodik. — Azt mondják, hogy azon egy *Divizio Vurmzer* Húszárok után, kik *Luxemburg*-felé vették úttyokat és a' 4 *Batalion Szluini* és *Gráditskai* határ-katonák után, indultának volna már meg a' *Grésen* Húszárjai-is: de itt Bétsen még eddig keresztül nem mentenek, 's nem is mennek hirünk nélkül. Ugy halljuk, hogy a' Húszár *Regementek* 5-dik *Osztállyal* is fognának szaporítottatni, és hogy erről a' *Vurmzer*ek már parancsolatot is vettének volna: — Hadd szaporadjanak ezek — bár mindeniknek ezek között 10 feleséget tartana a' Státus! — A' F. Király a' napokban az ide való fő Oskola minden tanítóinak ezen rendelését adatta tudtokra, hogy ki-ki maga itélete-szerint ki-dolgozván adná-bé írásban, az ifjuságnak leg-

leg-jobban lehető tanulásának módját. — A' Magyar Kantzellárián volt Tanátsos Gr. *Sauer* N. Várad Præpostnak tétetett: helyyébe jön M. Püspök *Okulitsányi* Ur. A' Hellytartó Tanátsnál a' lelki dolgokban volt Referenset *Mitterpaccher* — — Kánonok Urat Püspökségre emelte ő Felsége. — — Kánonok *Kondi* és titulufos Püspök *Pethö* Urak a' Septemvirális Táblánál ismét Allessorokká tétettek — — — — — H. *Berzevitzi* a' maga Kurir útjából még meg nem érkezett: tovább is mondatik, hogy *Berlinből Pétersburg*-felé ment volna. Hadnagy *Bernárd* pedig közelebbről indult *Spanyolországba*. — *Temesvárról* irják, hogy a' Fegyver Tármeester Gr. *Klerf* bágásiája már meg érkezett oda, és ugy halljuk, hogy által vévén a' Bánáti sereg igazgatását, Gr. *Vartensleben* a' H. *Hohenlohe* helyyébe fogna menni. — *Pestről* a' következő történetet közlötték velünk. — Egy ez előtt Subalterni Judicii Allessor T. I. Ur, most Sedriális Allessorrá tétetvén, mivel ezen néven egy olly Prokátor-is vagyon, a' ki maga magát (de más senki sem) fő Prokátornak tarttya, az esküvök közzé állott, és olly szemtelenségre vetemedett, hogy a' hitet le-is tette. De ez észre vetetvén észére hozott, és tudtára adatott, hogy nem ő, hanem más emberséges ember az, és a' zavarodás el-távoztatására a' Protokolumba-is bé-tétetett. Így jár az, a' ki körmetlen lévén magas fára akar hágni. Ezen ujjító székbe nagy vigyázás volt arra, hogy a' Tisztek mind Vármegye-béliek és Possessionátus Nemes emberek légyenek.

Oláh-országból *Szlavedist* nevü helységből azt irják, Mártziusnak 2-dikán, hogy Kalafátnál egy tsetepaté történt, melyben a' *Szávoja* Dragonyoslaiból 5, a' *Toskána* Húszárjaiból pedig három legény esett el. De ezért az 8 katonánkért kentelen volt 500 heves Török meg feredni a' hives Dunába. — A' *Viddini* Komendáns *Basa* két Kurir által kéri a' Konstantzinápolyi Udvar, hogy vagy ha-

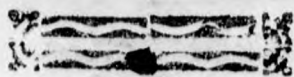

hamar békeféség köttésék, vagy néki mtnden úton módon legittség hűdésék a' Várnak meg-tartására; melyben Serviának leg-nevezetesebb Kereskedői laknak. —

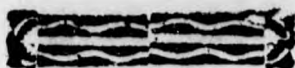
Brabóntzidban a' néppel tartok és a' Királyhoz hajlok, kik egyet értenek, szinte igazságnak lehet írni, hogy egybe fogják magokat kaptsolni, hogy egy szível lélekkel hasznát vehessék a' II-dik *Leopold* Király kegyelmes Atyai ajánlásinak. *Luxemburg* minden ellent-álhatásra meg-vagyon erősitetve.

Lemberg. — A' Gallitziai Státusok egy Ausriai fő Hertzegert mondatnak, hogy magok között szüntelen fő vároisokban lakni kérnének F. *Leopold*-tól: a' mellv Hertzegnek élelmére 50-ezer arannyokat fognának esztendőnként ki-rendelni. — *Brodi* felől öszve vagynak a' sok katonaságok a' széleken gyűlve, de nem hallatik hogy semmi erőszak tétel-is esett volna még itten. Sokon szöknek a' Lengyel részről a' miénkhez által: meg-jegyzésre méltó pedig, hogy ha lovasok jönnek által hozzánk, azoknak lovaik egész szerfzámostól együtt, tulajdon Regementtyekhez visfza küldetnek. — Közelebről Gen. Gr. *Kolorédo* és B. *Alvintzi*, a' Gallitziai tábornak 2 főbb Igazgatói, *Lemberg*ből *Brodi*-felé úroztanak -el: kéttség kívül, ha valami történnék, erről a' részről fognánk elébb ujjságot halani. — A' *Vilitzkai* Só-bányákhoz -is, a' történhető esetre elegendő katonaság rendeltetett oltalomul.

Serviából Krajna vidékiről. — A' *Károli* Regementtye *Vidrovátsban* fekszik: Obester *Liptay* egy alatta való gyalogokból és lovasokból álló sereggel *Negotinnál*. A' körül való vidékekben fekülzenek *Pálsi*, *Rájszki*, *Latterman*, *Oláh-Bánát* határörző gyalog, *Vürtemberg* Dragonyos, *Erdödi* Húszár Regementek, és a' *Mariáni*'s *Branovátki* Szabad seregek. A' fő igazgatója ezeknek Gen. *Leonárdo*: alatta vagynak mint Brigadérosok, *Lichtenberg* és *Plovszki*. A' Regementek minden napnak fel-jötte előtt

előtt ki-szoktanak állani, és ha lárma jel nintsen, dél előtti 8 órára visszafut is szállanak a' föld kunyhókba, mellyeket magok készítettnék, minthogy nintsen ház, a' hol lakjanak, a' főbb Tisztek számára is alig van, és ez is igen rossz. — *Slávonióból* írják, hogy még a' Kávé-házakba is beszállnak már a' Bosniai Törökök, a' Pruszsországgal való állianziát, és kevélyebbek mint eddig. — A' következő módon írják, hogy a' Morva-országi seregünk fekünnének. — Egyik Seregben Fegyver-tármester *de Ligné Vischauban*: Gen. Gr. *Vurmzer Holleschauban*: *Kinszki* *Prosnitzban* (mind ketten lovas Generálok) — Ide tartoznak F. M. Lájdinántok *Lilien*, *Tertzi* és *Harrankurt*. — Generál Majorok *Ainsidel*, *Türkháim*, és *Kospot*: Ezek alatt a' következő Regementek vagynak — *Tzetsvits*, *Sakmin*, *Nassau*, *Kanavagh* — és gyalogok — *Tsászársár*, *Lasci*, *Laudon*, *Schröder*, *Mitrovicski*, *Brentáno*, *Kallenberg*, *Kheull* — mind együtt 17 Batalionok és 12 Divisiók. — A' más seregben Fegyver-tármester *Brovne Lepnikben*: F. M. Lájdinántok, *Trafoldo*, *Hutten*, *Valdek*, *Klébek*, *d' Alton*, *Rájszki*. — Generál Majorok, *Kolonits* *Frájtadtban*, *Rhebak*, *Smakker*, — — — *Bruner*, *Brovera*, *Meles*, *Boros* *Troppauban*, *Vernek*, *Venkháim*, *Vürtemberg*, *Sztárai* *Kokorban*, *Draskotzi* *Olmützbán*, *Szerelem* *Littanban*. — Alattok vagynak: — Lovások, *Vurmzer*, *Modena*, *Anspak*, Fő Hertzeg *Ferentz*, *Lobkovitz*, *Tsászársár*, *Hadik* ott az hol eddig fekütt: — Gyalogok, *Dájtsmáister*, *Toskána Károly*, *Toskána Ferdinánd*, *Pellegrini*, *Klébek*, *Thurn*, *Najgebauer*, *Brescháinvill*, *Várasdinek* *Pöltenben*, *Kaprara*, *Khévenhüller*, *Kolorédo*, a' Tot-országiak *Namiestben*. — Gránátérosok, *Homburg*, *S. Julien*, *Götting*, *Stáin*, *Bürger*, *Lepnikben*; *Rödel*, *Gösfert*, *Bender*, *Stáder* *Olekben*; *Kempf*, *Nikoletti*, *Mortzin*, *Bikler* *Kokorban*, hol Gr. *Sztárai* Brigadéros, és az hol a' Stáb vagyon — mind együtt 28 Batalionok és 19 Divisiók.

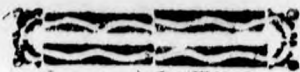

Tulajdon Levelezőimnek tudnifitásaik! — N. Károlyban Mártz. 8-dikán a' Megye gyűlésében a' következő beszédet mondotta-el G. P.

T. N. Státusok! — Jollehet ezen mostoha időknek ezer viszontagságai között, kedves Magyar Hazánk, az igának birhatatlan terhe miatt, már hanyatlani kezd; és ösi Törvényeinek, 's arany szabadságainak el-nyomattatását régtől fogva keserves zokogással nyögi: mindazonáltal azoknak helyre állításáért, nem tsak hogy sikeretlenül esedezik; de még naponként külömbb külömbb-féle el-viselhetetlen, sok szinte változó ujjitásokkal nehezítettik ezen Magyar Hazának árva forsa, az 1492-dik esztendőnek 1-ső Articulusa ellen.

Nintsen ugyan-is az Státusoknak, és Rendeknek, tsak egy része-is, akár az Papi, akár az Méltóságos akár az Nemesi, akár az Királyi, és szabad városokat, akár az Kúnokat, Jászokat, és Hajdúkat, akár a' szegény portziot fizető népet nézzük el, a' kik szabadságaiknak, Törvényeiknek, régi szertartásaiknak fel-forgatását, és az rajtok tett erőszakoskodást sullyosan ne éreznék; és ezekből áradott fájdalomukat titkolhatnák; még-is az hitelben való életbéli segittsége felyül, most ujra az élet nem létével, az élet helyett való segedelemnek neveztetett pénzbeli adózásra ösztönöztetünk; és az házak számai után szedendő Adózó nép gyermekeinek katonáknak való el-szedésére az 1741-dik esztendőnek 63 dik articulusa ellen kérettetvén kényszerítettünk; az alatt a' kegyelmes ígéret alatt, hogy háboru végével Dieta fog tartattatni.

Mellynek-is aranyak tetsző szine alatt lappangó keserüséget fontoljuk-meg; és Törvényeinkből tövel, hegygyel rázzunk öszve mindent: ezekben, mivel tartozunk az *Istennek*, mivel a' Királyunknak; mivel az Hazánknek, mivel az Felebarátunknak, mindent nyomosan fel-találunk; nem erőtelenebb öszlopa lévén édes Hazánknek a' Törvény, mint a' ki-vont fegyver.

A' midőn tehát ezekben találjuk őltalmunkat; ez lévén Kalauzza Országunk köteletségének és tartozásának; mi tartóztathat meg bennünket attól, hogy Törvényeinktől el-ne áljunk? talám az hűség-telenséggel való vádoltatás? Ingyen sem: mivel az midőn Törvényeinkhez ragaszkodunk, akkor Királyunknak törvényesen tartozó hűségünket is kötelezzük, és bizonyittyuk. Ugyan-is a' Királyunk, és Hazánk szeretete olly el-valthatatlan Testvérek, hogy nem lehet az hiv Királyához, mint az Haza édes Attyához; a' ki kedves Hazájának, mint édes Annyának szeretetét falba rúgja.

Ebredjünk fel azért! mert Országainknak Hátár-szélein menydörög az ágyú, ropog a' puska, villog a' fegyver, tsattog a' kard; benn az Hazában öszve törettek a' törvényes Táblák, szabadságainknak, Hazánknak utolsó vezzedelmét jövendölik a' környül-állások. A' mi Atyánkfiai, Bátyáink, Ötséink, gyermekeink öntözik dűsö véreket; életeket Hazájokért, szabadságokért, Királyokért le-teszik; ritka példájú vitézségeket, győzedelmi fegyvereket az egész Világ hirleli, magasztalja. Szomorú eset!! Gyászos történet!!!

Királyunknak azért hűséggel tartozó törvényes köteletségünkről emlékezzünk meg mink-is, és kérjük törvényes vizsgálta helyheztetésünket minden Törvényeinkben, szabadságainkban, és régi törvényesen meg-állított szertartásainkban. Azonban édes Hazánkról se felejtkezzünk el; Törvényes Fejedelmünknek, 's Kedves Magyar Hazánknak szentséges szerelme lelkesítsen bennünket.

De ezen borongós időkben, mind az Király, mind az Haza öszve-kaptasolt szerelme, meg-edgyesedett sziveket kíván, és el-valthatatlan barátságot. Irtsuk ki azért sziveinkből az Vallásbéli gyűlölséget; tisztítsuk ki az magát kereső fősvénységet, távoztassuk a' fent héjazást, mint Országunknak méltelyeit; esmérjük meg magunkat embereknek lenni, és az alattunk való szegény portziót fizető embereket, ember-társainknak, és véreinknek lenni; a' kiket

kiket az emberi eset a' porba hagyott ugyan, de nekünk, mint fejeknek, edgyütt munkálkodó tagjainká teremtett az Világnak bölts Alkotó Fő-mestere. —

Igy tehát fogjunk kezét, és régi Törvényeinkben, szabadságainkban, szertartásainkban vizsgáló-tettetésünket meg-nyervén; egy szivvel Lélekkel Hazánknak óltalmára, Királyunknak törvényes védelmére siessünk; senki magát a' köz-jónak előmozdításától el ne vonnya, vagy külön ne szakaszsa; Magyar Nemzetünknek illy régen született szabadságú ditsősége ellen lévén az; hogy a' midön más Külső-országbéliek, a' Természeteiből folyó szabadságnak meg-nyerésére törekednek; mink akkor Nemzetünknek meg-alatsonyítására, Örökös Nemefi szabadságainknak veszedelmével, öfi bánthatatlan Törvényeinknek számkivetésével, mint fegyverrel nyert Országbéliek, az Hazának jussaiból ki vetkezetetni lálsuk magunkat; a' kik Hazánkért, Királyunkért, vérünket, életünket fel-áldozván az egész Világnak tsudájára meg-bizonyítottuk példátlan hűségünket; mutassuk-meg, hogy az illy hív Hazának Királyához, és vizont a' Királynak ezen Magyar Hazához való tökéletes szeretete, mely győzhetetlen erősség légyen; hogy öröm kiáltással mondassuk-el.

Éljen az Törvényes Király !!

Éljen az Hazafiu szeretet, és barátság !!!

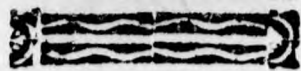
Éljen az Magyar Nemzeti szabadság !!!

Nyitra 4. Aprilis. Nem lehet elegendő képpen ki-magyarázni azt a' nagy örömet, azt a' Keresztényi áitatóságnak nagy buzgóságát, mellyel a' Nyitray Püspöki Városnak lakosai viseltettek, midön a' Magyar-orzági Katholika Anyaszentegyháznak azt a' régi, az el-múlt három esztendőbe homályba borult szokását, vizsgáló hozatadni, és megújulni szemlélték, a' mely szent szokás által a' nagy Böjtnök utolsó szent hetén, édes Idvezitönknök az emberi Nemzetért szenvedett keserves halála, koporsóba való tétele, ditsőséges fel-támadása emlé-
ke.

kezetünkbe hozattatik. Ezen szent napokon a' Keresztény nép áitatoságának gyarapítására leg-többet szolgáltak Méltóságos *Fuksz Ferentz* Nyitrai Püspök Urnak Magyar nyelven tartott szép, tudós Prédikációi, melyeket mind Nagy Pénteken, mind Kristus Urunk fel-támadásának örvendetes napján, olly nagy ékességgel, és Isteni tudománnyal tellyes, szószóllással, a' népnek sokoságához mondott; maga ez előtt minden Isteni hoszfizas szolgálásokat el-végezván, hogy a' nagy számu, vidékségből-is öfzve gyült Halgatók, a' Magyar nyelvnek ékességébe, tisztaságába, és az idvelséges indulatokra ebresztő, Hazánk nyelvén igen kellemetesen folytatott, Nagyságos *Fuksz Ferentz* Püspök Ur beszédébe, egész gyönyörüséget, Lelki vigasztalást tapasztalnának. Ezen Nyitrai Püspöki öreg Templomba az emlékezetre leg-méltóbb dolog, hogy Szent *István* első Apostoli Királyunknak idejétől fogva, ebben az Isteni Házba, a' melyben az említett szent Király három egész napokig kilentz Káptalanbéli Papok közzé ülven, a' 'Sóltárok áitatos éneklésével az Istent a' Papokkal egyetembe ditsérte, ebben az Isteni Házban mondám, soha mái napig más nyelven Prédikáció nem tartatott, hanem tsak egyedül Magyar Hazánknak nyelvén. A' Magyar Prédikációknak pedig el-készítése, és mondása a' Püspök, és Kánonok Urak között, fel-vagyon szép rendbe oíztva.

A' mostani, maga Keresztény Nyáját ditséretesen örző, szerentsésen Kormányozó *Fuksz Ferentz* Nyitrai Püspök Ur ő Nagysága pedig, Püspökségének kezdetétől fogva, a' Püspökhöz a' régi rendtartás-szerint tartozandó Prédikációkat, mindenkor maga, szép, tiszta, vállogatott Magyarorsággal, a' népnek nagy Lelki hasznára szokta el-végezni, mondani. — Más tudóíttás —

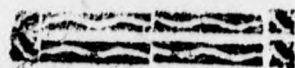
— Melly nagyon hibázzanak azok, a' kik Anya nyelvünknek a' felhőből már lassan lassan ki-sütegető Sugáraitra azon ködöt fuldagallyák, mintha soványabb volna ez, minthogy ezen a' gyalulodásnak töké-

tökéletességéhez érkezhetsünk, ebből, a' mellyel az Erdélyi edgyik Királyi Biztos, M. K. F. Ur ő Excellentiája Ns. Szeben Vármegyének Szelindeken Mártz. 22-dik napján tartott Gyülésébe bé-köszönteni méltoztatott, meg-láthattják, mert lehet-é nyelv, a' mellyen mind azokat, valamellyek ebben ki-vagynak rakva, akár édesebben, akár díszesebben, akár gazdagabban ki-lehetne tenni, így következik:

Mint Fő-Ispány, mint jó Hir-mondó jelenék-meg ezen Uri, és Nemes Gyülekezetben, minek-utánna az ujj szerzett Királyi Biztosoknak az Haza előtt való unalmáról, valahára meg-győződven az Királyi Felső, azoknak el-töröltetését kegyelme-sen el-tökéllette, 's az közönséges igazgatásnak módgyát minden részeiben, az 1780-ban volt, és gyakorlott lábra állittatni parantsolta. Nagy jutal-ma, nyilvánóság, és titkos törekedéseinknek, 's annál nevezetesebb, hogy el-tsüggedt kedvünk, ma-gunk állapottyán epedő szivünk élesztésére, olly hirtelen eset, hogy nem-is képzelhettük. Mi réánk nézve majd tsak nem egy szempillantatban válto-zott-meg a' Világ, 's midőn féltünk a' vizsgálta vont ujj rendeléseknek bizonyító terheitől, következései-től, rés nyújtatott magunk törvényes boldogságunk-nak hathatófabb munkálkodására. A' Király az Haza rendgyeivel meg-ofzlott hatalmát meg-esméri, 's hogy minden Törvény ezeknek egygyesült aka-rattyokból vészti tökéletességét valja, 's nem épít azoknak veszedelmeztető, 's hizelkedő tanátsokan, kik, hogy minden tsupán tsak az Királyi tettészés-től fügjen, meg-veszett indulatok fortéljos útafitá-sai-szerint, szemtelenül vitatták; meg-maradott édes Nemzetünknek markában leg-betselebb kintsünk, melynek ellenében szegeszte magát gyakran az in-tselkedő, 's mesterséges agyafurtság, az emészto irigység, kedv kereső alatsonság, Méltóságoknak, 's Erteknek éh vadászattya, az képzelt Erdemnek tiltott után való keresete, s ennek Birtokában, mi-dőn Királyunk maga szentséges szája vallása, 's önként tett, és örökre határozott ígérete meg-erősít,

ör.

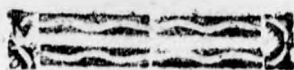

örvendjünk, 's ezen napot, mellyet az mindeneknek alkotója, ki az Királyok sziveit vezérli, oktattya, és hajtogattya szerzett nekünk, háládatossággal innepeljük, mert midőn meg-lankadott az emberi tehetség, ki költ mellettünk az Mennyei erő, 's véghetetlen böltségsége-szerint, meg hanyatlatt forsunkat veszedelmezni látva, olly Tanács Urakat támasztat Fejedelmünk szive meg-nyerésére, kik férfiúi bátorsággal, az igazságnak minden homály nélkül való fel-fedezésével, a' multnak a' jelen-valóval, a' jelen valonak az következésekkel lelt egyben illetésekkel; 's magok elejekben vett tzelokban minden meg-tándorodás nélkül buzgó állandóságokkal azt arra birták, mely iránt az gyakor zörgetéseink el-halगतásával, vagy azokkal ellenkező ujításoknak bé-hozásával el-enyészett reménységünk, tsak az fűrü ohajtásoknak hagyott vala helyet, 's a' minék hirdetésére ez alkalmatossággal ide küldettetem.

Ennek meg nyerésében egy nevezetesebb eszköz volt az Felséges Udvarnak, 's az Statusnak nagy érdemü, 's meg-külömböztetett tekintetü Fő-Kantzelláriusza *Kaunitz* Hertzeg Ur, kiben való bizodalmit bizonyította már akkor-is az Haza, midőn Törvényeinket érdeklő sérelmeit a' Felséges Udvarnak bé-nyújtatta; 's aztat hatahatós pártfogásának meg-nyerése végett ő Hertzegségének ajánlotta: nem tsalta-meg édes Hazánkat benne vetett réméd-ségünk, ma szedgyük velünk atyáskodó Gondgyainak gyümöltset, 's tartozott háládatosságnak jeléül emeljünk ezen nagy Urnak öszlopat sziveinkbed, 's örök emlékezetül adgyuk által a' következő emberi nyomnak, mely szemléljé benne a' nagy elmébéli Érteket, az máfok baján érzékenykedő jó, és egyenes szivet, 's több egyéb jeles tulajdonságait, mellyek szerint mint az igazságnak Fő-ör állója az Király boldogságát az Tartományainak Törvények szerint való kormányozásában, a Tartományok virágzását a' Királlyal tett szövetségnek héjjánosságnak nélkül való meg-tartásában helyhezttette, ke-

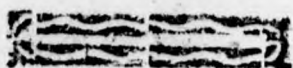

reste, és lelte. De ennél ne állapodgyunk meg, mint *Hercules* özlopínál, többre igyekezzük birni ezen Fő-Tanátsón, 's az vett jó méltóságának tartozott meg-esmérésével, és azért lett szoros el-köteleztetésünknek kérkedő ki-nyilatkoztatásával érdemeftsük magunkat arra, hogy az eshető tsapások ellen, védelmező kezeit továbbra-is tartsa fenn rajtunk hathatóságával istápoljan, 's mellettünk nyertesén kezdett munkáját, nevének soha el-nem felejtendő ditsőségre vigye olly tökéletességre, mellyet koronázzon a' belső és külső békeféség, a' fegyhetetlen edgyeség, melynek árnyéka alatt nevekedik minden jó, zürzavarjában pedig nagy 's meg-állapodott dolgok el-enyéznek. Az ezen alkalmatósággal ki-jelentett jót, munkálkodták mások is, Magyar és Erdélyi Fő Udvari Kantzelláriusunkot, Mélt. Gróf *Pálfi* Károly Urat ő Excellentziáját, 's édes Hazánknek nagy Méltóságú Kormányozóját Gróf *Bánffi* György Urat említem most tsak azok közt, kik egyben vetett válakkal el-követtek mindent annak meg-térítésére, a' mitől szinte 10 esztendők el-follyása alatt, rendre rendre meg-fosztattunk. Látták ezek az Urak a' fok méltatlanságot, 's ha szinte azért belső érzékenységeket ollykor ollykor paláfolni láthattak is, némellyeknek engedvén folyamatat a' meg-áradott árkán kívül kártékony hatalomnak, meg-nem nyugott az Haza boldogítására el-intézett köteles szorgalmatóságok, hanem titkon készülgettek azon idő elő-kerülésére, mely meg-fszokta orvasolni azt, a' mit ellen-vetés, fontos okoson épült elmebéli okoskodás, kérelem, panasz meg-nem gyavithatott, előre meg-tették szükséges lépéseket, 's mikor gondolták, hogy közelget a' szempillantás, melyben el-tökéltt próbájokat haszonnal meg-tehetik, közüllünk tsak nem hirünk nélkül el-ragadtaték Gubernátorunk, hogy Levélbéli tseréjének véget vetve, személlyesen tsatolhassa magát avall egybe, kivel egy végre dolgozott, 's közelithesse kevesebb akadémok nélkül izéljät, melyre buzgon, de titkon töröködött. Meg

áldotta az Isten őket, 's általak Hazánkat, úgy hogy Hazánk Attyainak méltán nevezhettyük, mert nem hiszem, hogy avai a' mit eddig miveltek, megelégedyenek, s arra való bizodalmas kényszerítésünk nélkül-is hátra tekintenek az 1780. előtt elmúlt esztendőkre, mellyekben sok kézfületek tétettek a' mostani veszedelemre, melynek félelmes pártjától rántott vizsgálza a' Mindenhatónak karja, 's helyheztetett olly menedek ösvényre, melynek útállításán csak ne téveljegyünk, el-juthatunk kezdett örömünk öregbitésére.

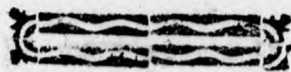
Kiáltsunk-fel tehát egyesült szível, és Lélekkel Tekintetes Nemes Vármegye! Ejjen *Kaunitz* Herceg, éljen Gróf *Pálfi* Károly, éljen Gróf *Bánffy* György, 's éljenek mind azok, kik mostani állapotunknak vóltanak eszközlői, kik között örökös háladatosságot érdemelnek tőlünk derülni kezdett sorunknak első mozdító okai, kik tapasztalván, hogy a' Gyűlések tilalmazásával, törvényes útan se lírni, se nyögni nem lehet, egyesült tanátsból nem gondolva a' szerentse játékos tsalfaságával, meg-nem ilzonyodva se az felsőbbek fényegető kedvetlenségétől, se pedig egy vagy más tekintetekből meg-nem tántoradva (mellyek ha sokszor roszsz, és ellenkező tselekedetre nem vezetnek-is, de némitanak) olly munkát készitettének, melly az egyben szerkesztetett Törvényeinkel, 's régi szabadságainkal meg-nem egyeztethető parantsolatokból következett 's következhető sérelmeinket fel-fedezte, 's azt egyenesen a' Király széke elejében egész bátorsággal orvoslás végett terjesztették. Ez a' jó példa ebresztette az el-tsüggedett elméket, 's elevenítette az érzéketleneket-is, hogy ki-ki jobban érzéven baját, ha egyebet nem tehetett-is a' többivel, 's értelmesebbekkel edgyütt zörgetni el-nem mulatná, melynek gyakori ujjitása szülte ezt, a' mit ma bámulva értettünk. Ezek vóltak valójában édes Hazánk' szó szollói, a' közönséges ügynek tökéletes pártfogói kiknek érdemeiket csak az nem becsülli, a' ki mivel tartozzék Hazájának, nem tudja,

gya, vagy meg-veztegetve lévén, tudni nem akarja.

Melleyekből midön ki-tettzik, hogy mái örömmüket bizonyoson azoknak tulajdoníthatjuk, a' kik aztat munkálkodták, mennyire magasztaljuk aztat; a' kitől azt vettük, 's az által még több jónak tölle esendő megnyerhetésére mosolygó mezőt nyitott; tégyen bizonyoságot kinek kinek ez iránt meg-birált belső jazon érzékenysége. Én meg-vallom, nem tsak külső, de belső igaz gyászszal-is siratom Felséges Urunkat, ki tsak hamar azután, hogy hozzánk tért kegyelmének illy tettzetes jeleit adta; el-költözött, 's életét végezve, tsak boldog emlékezetét hagyta hátra; vajha élne, és hosszúas Uralkodását az kezdett nyomon ditsőségesen követve, tapasztalhatná a' Törvények úttyán vezérlett hiv népe, mely háládatos, mely kész, mely engedelmes. De ezek tsak kegyes ohajtások lévén, mellyeknek telyesedését réája nézve meg-fojtatta a' Nagyokkal-is közös, 's kedvezni nem tudó halál; érelztelsük ezt azzal, ki Királyi székében következik, minden tselekedetünknek rúgója légyen, a' Törvényen épült szeretet; ez az Anya a' hiveségnek, engedelmeiségnek, Nemes bátorságnak, békeségnek; egyefségnek, Hazafiui jó indulatnak, szükséges bizodalomnak, 's a' Királyi hatalomnak. A' félelem bokrolt; kéttiségeskedést, meg-iszonyodást, hihetlenséget, 's végtére veszedelmes el-vetemedést szül.

Külföldi hir. — Vénétziában nagyon vigyáznak a' Frantziákra, és Frantziául gondolkodókra. A' napokban illyen tzedulák találtatának imitt amott a' városon fel ragasztva: — Oh Nép! mikor követed a' Frantziákat, vagy a' Brabántziaikat? — Mellyeket a' Tanáts le szaggattatván, illyen tzedulákat tétetett helyekbe: Soha sem, mivel itt a' nép nem olyan fanaticus mint egyebütt.

*A' Körmötzi arany, és a' Leopoldus márvás az
Eliseumban.*

Kedves szomszédom! Kedves Barátom, 's viszontagságaim' sorfolsa márvás! miért vagy ollyon szomorú? ollyon motskos, görbe, tsorba, és szenyves? Te vagy a' leg-régibb és jobb pénzek közül egy a' felső világon, néked és nékem vólt-meg-eleitől fogva az a' belső érdemünk, mely-szerint a' mi velünk egy rangba tétetett pénzek között mindig elsőséget vífeltünk; ugyan azért a' belső érdem elsősege miatt ránk irigykedő minden pénzeknek tárgyúl valánk eleitől fogva ki-tétetve, mondj valami ujságot! — beszéld elé életedet, viszontagságaidat, a' mi testvér Atyánkfiainak, és a' felső világ-béli embereknek mostani forsokat — mert már rég, hogy sem a' te, sem az én Atyámfiak között edgyet sem szemlélhetek ezen hóltak mezején, a' több idegen pénzek' nyelvén pedig nem értvén igen kevelset tudhatok kedves Hazámról.

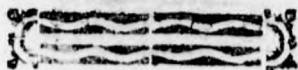
L. M. — Ha én az én életemet, viszontagságaimat, ide jöveletemet, a' te testvéreidnek felső világ-béli forsát kezdem beszélleni, írva fokodsz, és emlékezni sem kívánsz többé a' felső világról. — Jól tudot, és láthatod, hogy én az első *Leopold* Tsászár képét vífelem, ő öltöztetett vala engemet ezen formába, ő adott vala nékem 16 krajtzárnyi belső és külső érdemet, mellyel én mindeo más pénzek felett ditsekedhetem vala. Minek utánna a' velem egy rangba lévő más ezüst pénzek nállunk 7 krajtzárral lettenek vólna kisebb belső érdeműek, és az idegen ország-béli Hatalmaságok kezdettenek vólna bennünket más [pénzek] kontófsébe öltöztetni, 17 krajtzárra vitték a' mi érdemünket, és az én felső világ-béli testvéreim most is ezen érdemben tartatnak. Mig a' vonás forint módiban és betsületben vólt a' felső világon, addig nekünk-is jól vólt állapotunk, 3-mon tsináltunk egy vonás forintot; de mihelyt a' forint modit vál-

soztatott, Német köntöft öltözött magára, és Német forintá lett — minket-is többnyire vagy Német köntösbe öltöztettek, vagy az Ötvesek el-olvasztottak, vagy a' 'Sidók ugy környül metéltek, hogy magunk-is alig esmerhetünk egymásra. Az én Atyámfiai már most többnyire 20 krajtzáros formába öltöztettettek, hogy 3-mon egy Német forintot tégyenek. En sok esztendőktől fogva a' Papok erzfényében lakván, igen nyugodalmas és sérthetetlen életet éltem. Mi milliomonként nyugodtunk a' Magyar *Jésuiták'* pénzes szekrényében; de midőn ezek el-töröltetének, a' Felséges hatalom által egy tsumóba hordatánk, és Felséges Aszfonyunk' a' Nagy *Therésia* idejében tsendesen nyugvánk a' Magyar Hazában: idővel innen-is ki-mozdittának, sergünknek nagyobb részére 20-szos tzi-mert és más formát ütének, sőt ezeket más értz nemével elegyítvén, sokkal nagyobb külső érdemre emelék őket. Minekutánna a' Papok pénzes szekrényébe mások-is bé-kotorkáztak, az-ólta mi és a' te Atyádfiai a' Körmötzi arannyok a' Rátzok, 'Sidók, Örmények és Görögök kezébe forgottunk, kik minket szokások szerint az Országból ki-költöztetvén, ezer 's meg ezer vizontogságok' tüzeben forgottunk. En sok ideig *Jonás* nevü 'Sidónak börfzfényében 50-ezeread magammal lakván, ott mutskosodtam vala így el. Midőn ez a' 'Sidó minket sok ezer Körmötzi arannyokkal a' maga földös Urának költsön adott, szokása-szerint környül metelvén bennünket, 1000 tallér belső érdemet hagyott belöllünk 's a' te Atyádfiaiból magának. — A' mig én az 1790-dik esztendőre értem, olly sok vizontogságokon mentem keresztül, hogy 100 esztendő alatt elé beszélleni nem vólnék elégséges. A' jelen-való esztendőn kezdem hát a' magam életemet: ezen a' böl dog esztendőn a' II dik *Leopold'* kegyelmes uralkodása alá jutottunk, és azokat beszéllém, mellyeket ez alatt láttam és hallottam: — En már egy néhány esztendőktől fogva többnyire ama nagy lelkü fő Papnak, és igaz szivü Hazafiának az Egri Püs-

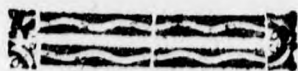

Püspöknek, pénz tárjában laktam, és a' te Körmö-
tzi Atyádfiai közzül egy néhány 100 ezren laknak
vala szomszédomban. Itt az én életem igen nyug-
hatatlan vólt; mert ezen kegyes fő Pap ottan a'
szükölködő szegények kezében adván engemet, e-
zek rézre váltottak, és megint mások' kezébe ad-
tak, míg végre tsak-ugyan vízfíza kerültem. Mi-
dön most nem régiben, a' Nemesi arany szabad-
ságnak helyre állításával, azon Nemes Vármegye
egy 70 Nemes főkből álló *Bandériát* állitta, jelen
vóltam akkor, midön ez a' fő Pap 70 ezer forin-
tot ajándékoza a' te Körmötzi Atyádfiai közzül e-
zen *Bandériára*, hogy a' vékonyobb értékek-is a'
Haza betsületére éppen úgy ki-álhassanak Sz. Ko-
ronánk őrzésére, mint a' gazdagabb Gavallér. Ek-
kor juta eszemben az, a' mit már a' Magyar Ku-
rir a' maga Olvasóinak sokszor szájokba rágott: be-
bódog Haza az! hol a' Papoknak pénzek vagyon;
mert ezek magok jól gazdálkodnak, 's kevéset
költenek, 's midön a' Haza kaptzája szorúl, ké-
szek a' Haza jóvára pénzt adni, és így nem ma-
goknak, hanem a' Hazának egy olyan titkos pénz
tárt gazdálkodnak, mellyet a' Haza közönséges
szükségében mindenkor örömmel szoktanak fel nyit-
tani. A' mely Országban a' Papoknak még eddig
pénzek vólt, soha az az ország a' 'Sidókra 100-ért
40 usorás költsönözött pénzre nem szorult. A' Pa-
pok' pénze huzta-ki most Frantzia országnak azt a'
nagy töviset lábából, melybe a' fellyebb tartott
11 esztendő's Tengeri háború alkalmatosságával lé-
pett vala. Ez az ország most a' leg-jobb igazgatás'
formájára lépett Európában, mert még a' mi az
Anglus igazgatásban is hiba vólt, azt ők magok
között meg-jobbitották, 500-ezer fegyveresse va-
gyon készen a' Nemzetnek, 500-ezer pedig úgy van
rendelve, hogy 24 óra alatt fegyvert foghat. A'
szabadság itt virágzik, de közönséges haszon mel-
lett senki sem alszik. Itt nincs vallásbéli külömbb-
ség, 's gyűlölség, a' jó szivü Hazáit leg-jobb val-
lású embernek — az egészséges öreget ifju legény-

mon Ferentz, *Salamon Sigmond*, *Varga István*, *Kovács István*, *Meszlényi Károly*, *Nedetzki Ferentz*, *Hújzár István*, *Hújzár János*, *Pötz János*, *Himer Ignácz*, *Jankó Ferentz*. — A' Magyar országi 2 főbb Itélő székek, u. m. a' Septemvirális és az Királyi-tábla, egészfzen vizsgálva tétettek a' régi lábra, Az 1. sönél Afsefisorokká tétettek az *Esztergomi Ersek*, mint ország Primásza *Bottyáni*, a' *Kolotsai Ersek*, Gr. *Kolonits Urak*; — a' Prélátusok között — *Petkő* és *Kondi Püspök Urak*: — Az Ország Birói között, az Ország fő Birója Gr. *Zitsi Károly*, és *Tavernikus Végh Péter Urak*: — a' Mágosok között Gr. *Zigray*, Gr. *Bruntzvik*, és *Radai, Majtyéni Sági Báro Urak*. A' Lovasi Nemesség között a' régiek mind meg maradnak. — A' Királyi táblánál pedig mint Préses a' Király jelen nem létét jelentő (Personális) Ürményi Ur: Afsefisorok, Kánonok *Görgei* és *Rojos Urak* — a' Bárok között *Almásfi Pál*, és B. *Révay* — első Notáriusok, *Kornis*, *Németh* és *Atzel Urak*: — itt is a' több Afsefisorok meg maradnak. — *Budáról Bétsbe* vizsgálva jövén, éppen együtt érkeztem-meg a' Berlinbe volt Kurirunkal: tölle vártam volna a' Bétsi ujjságon kapó néppel én-is valamit, de még eddig nem igen töltötte kedvünket: ennyit mond, hogy Berlinbe való érkezésével ott a' városban olyan hir terjedt volna el, hogy ő II-dik *Leopoldtól*, a' békeséget elébb szerzeni mint rontani kívánó követtségben küldetett volna oda. A' katonák ugyan ott-is készen vagynak valamint nálunk: de balra néznek, 's örömeft jobbra vigyáznak 's elébb állanak, kivált a' kik valami 30-ezeren közzüllök, *Frantz* 's más idegen jövevények: talám otthon szeretnének pátriotáskodni. A' Pruszsziai Birodalomba tsak ezek mondatnak az hadat ohajtani, azért mert akkor leg-könnyebb szökni. — Ez egy ok, azok között mellyek nem engedik, hogy a' békeségről való reménységünk egészfzen el-alugyék, noha az-is igaz, hogy a' Pruszszus Királynak a' legnagyobb Ministerei öfve vagynak gyűlve — de hi-

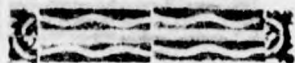
szem

szem mi következik abból, hogy öszve vagynak gyűlve? mikor kéz-fogás 's lakadalom esik, akkor is öszve vagynak az emberek gyűlve: — még *Friederika Vilhelmina* nagy punktuma lehet a' békefénynek — az Anglus Király familiájából sem holt még ki a' Léány ág — *tu felix Austria nube.* —

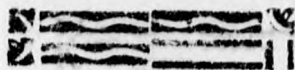
Az *Orsova* meg-vételét, tegnap az *Hadi-Kanzelláriáról* ki-adatott tudósítás, éppen kétségtelen-né teszi, melly így következik: — (**) Aprilisnek 20-dikán érkezék meg ide ő Felségéhez a' *Durlakh* Regementyének egy Bataillonnyával *Orsovának* örvévégett, az *Allion* hegyén telelt *Obester Gr. Auersperg* ilyen hirrel, hogy az *Orsovát* őltalmazó Törökök midön a' valóságos ostromra meg-érkezett készületeket meg-látták volna, már Apr. 11-dikén magokat az edgyezésre ajánlották, és már 16-dikán az edgyezés el-is vólt végezve, mellyben az ellenségnek szabad el-menetel és *Viddinig* való őltalom ígertett. — Az edgyezésnek punktumai 's több ide tartozó környül-állások a' jövő Postán fognak közöltetni. — Azok között, kik *H. Koburnak* bizony-ság-tétele-szerint, a' következő táborozás illy szerentsés kezdetére leg-többet használtak, tettett ő Felségének *F. M. L. Gr. Vartenslebennek* a' *Mária Therésia* Rendjének Komendátori kerelztyét, Gróf *Auerspergnek* pedig ugyan ezen Rendnek kitsiny kerelztyét kegyelmesen rendelni, Májor *Mahovátzot* az Bánáti határ-örzők között, Májor *Klauvetzet* és *Kulos* Kapitányt a' *Durlakh* Regementnél, *Gejer*, *Bauer*, *Jesvits* alsó Hadnagyokat, és *Sokovits* Zászló-tartót egy egy gráditstsal fellyebb mozdítani. Ezen kívül rendelt ő Felsége mindazoknak a' Tiszteknek, kik a' télen *Orsova* bé-rekeresztésén jelen vóltanak, egy hónapi ingyen-gázsit azon kívül, a' mellyet külömben-is minden Tiszt kapni szokott, és minden all Tiszteknek, azon egy egy aranyon kívül, mellyet már mázfizor említettünk, egy hónapi egész 'Sóldot.

Már tudjuk, hogy a' *F. Leopold* 1-ső Titok-nakja *Ferentz* fő Hertzeg, melly nevet a' Hertzegnek

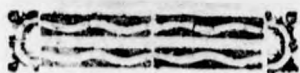

nek, a' beteges ifjat öreg embernek tartják, a' szivet, és nem a' köppenyege gallérát betsüllik; de ha engemet, egy kopott *Leopoldus* márjást a' Nemzeti gyűlésbe botsátottak volna, én azt jövösöttem volna, hogy a' Papoknak kérjék-el ezen szükségekben minden pénzeket, mellyet ők örömöft adtanak volna, minthogy önként oda-is adták; de a' jószágba hadják-meg őket; mert ezek méhek, pénzt gyűjtő méhek, és némellyek bal-itélete-szerint nem herék vóltanak itten; ezek kezdték a' Frantzia földet leg-előbb művelni — és ezek egy néhány esztendő múlva a' Haza szükségére megint pénzt adtanak volna. Azt mondod, hogy nem dolgoznak a' Papok! hazudsz; mert testel és Lélekkel dolgoznak; de ha nem dolgoznának-is, tsak dolgoztatnak, és gazdálkodnak — hány ezer ember nintsen Párisba, Bétsbe, 's más Királyi lakó városokban, kiknek 10 — 12 Uradalom dolgozik, és a' Hazáján kívül 2 gyönyörűség *Nymfáival* emészti-meg annyi sok ezer munkás méheknek véres verejtékes gyűjteményit — 's egész életében tsak annyit sem dolgozik, hogy a' paputtsát maga kaptsolná-bé — most szolj a' Papok ellen. Hány 'Sidó, hány Török, hány Görög, hány idegen pénzel kereskedő usorás nintsen tsak a' mi Országunkban, kik soha nem dolgoznak, merik a' pénzt bé, és hordják a' Te Körmötzi Atyádfiait külső országokba, kik közül soha egy-is többé visszsa nem tér Hazájába. Mindezeket a' Papok soha sem tselekedték, és ha miattok az Országból költözött-is szép kints ki, a' visszsa élések úttyán és módján esett az, 's nem a' jelen való időkben — *abusus non tollit usum* — most szolj a' Papok erfzénnye ellen. A' Fejedelmek ugyan nem tartják rossznak, ha a' Papoknak nints pénzek; de rossz a' Hazának ha szegények.

Én a' *Neográd* Vármegyei *Bandériával* jöttem vala a' múlt hetekben *Budára*. Ezen sereg a' te atyádfiai közül véghetetlen sokat hozott vala ide magával, ezen hónapnak 17-dikén menének lip-szóval,

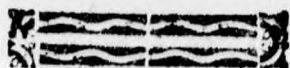

val, zászlóval vízfőz, és alig vivének valamit. A tyádfiai közzül vízfőz, mind itt hagyák; mert Budán minden olly drága, mint Bétsben — egy barátválás 20 kr. egy haj fősüllés 20 kr. — gondold a' többit. Ezen *Bandériabélieknek* fekete-mentéje róka torokkal, veres lábija, füvege és ló takarója aranyra, mindeniknek szolgája, Vezére, Papja — és olly szép sereg, hogy Európában, a' Magyar Testörző seregén kívül, egy Gárda sintsz szebb. Már 16-dikán el-érkeztenek vala a' Fejér Vármegyei Korona örök, és fel-válták amazokat. Ezeknek mind Kalpagjok, veres nadrágok és zöld-mentéjek vagyon arannyal. Nem láttál ezeknél szebb sereget. Ezek nékem mind magokat meg-tartoztatni tudó embereknek tettzettenek lenni: alávalósággra nem botsátkoznak. Vagynak közöttök nagyon ifjúk-is, de velek kellett születni a' meg-ért észnek: bírnak az indulatokkal. Ha bé-mennek Pesten a' *Tusli Kávé* házába, meg-gondollyák azt, hogy oda éppen ollyan szabadon lehet akár kinek bé-menni, mint az közönséges piatzra. Ha ott egy emberséges ember bilárdozik, azt méltátlansággal nem illetik, akár mitsoda nemzetből való légyen az, mint némellyek tselekedtek nem régiben egy betsülletes Kapitány Urral. Ezek inkább titkollyák a' nemzeti gyengeséget, mintsem hogy a' más meg-vetés által, gyűlölségnek magvát hinteznék. — A' *Simboluma* ezeknek mind egyről egyig ez — *festina lente*: — nevek és rangjok szerint pedig így következnek — Fő Vezér Báró *Perényi Imbre* Ur. — Kapitányok, *Kis Elek* és *Nagy Ignácz* Urak. — Fő Hadnagyok, Gr. *Zitsi János*, B. *Rudnyánszki János* és *Veress Ferentz* Urak. — Tábori Papjok, *Szluha Demeter György* Ur. — Zászló tartójok *Szluha Antal* Ur. — a' többek pedig következő N. Uraságok, *Salamon Ignácz*, *András Antal*, *Szlinzski Ignácz*, *Kupavári Gábor*, *Rosti Ferentz*, *Kupavári Josef*, *Végh Ignácz*, *Salamon Elek*, *Mentler Sigmund*, *Bodhorzski Mihály*, *Koszay István*, *Palatzski Sigmund*, *Kiskos Josef*, *Orosztonyi Mihály*, *Hajos János*, *Salamon*

mon Ferentz, *Salamon* Sigmond, *Varga* István, *Kovács* István, *Meszlényi* Károly, *Nedetzki* Ferentz, *Hújzár* István, *Hújzár* János, *Pötz* János, *Himer* Ignácz, *Jankó* Ferentz. — A' Magyar országi 2 főbb Itélő székek, u. m. a' Septemvirális és az Királyi-tábla, egészfzen vizsgálva tétettek a' régi lábra, Az 1. sönél Afsefsorokká tétettek az *Esztergomi Ersek*, mint ország Primásza *Bottyáni*, a' *Kolotsai Ersek*, Gr. *Kolonits* Urak; — a' Prélátusok között — *Petkő* és *Kondi* Püspök Urak: — Az Ország Birói között, az Ország fő Birója Gr. *Zitsi* Károly, és *Tavernikus Végh* Péter Urak: — a' Mágosok között Gr. *Zigray*, Gr. *Bruntzvik*, és *Radai*, *Majtyéni Sági* Bárá Urak. A' Lovasi Nemesség között a' régiek mind meg maradnak. — A' Királyi táblánál pedig mint Préses a' Király jelen nem létét jelentő (Personális) Ürményi Ur: Afsefsorok, Kánonok *Görgei* és *Rajos* Urak — a' Bárok között *Almási* Pál, és B. *Révay* — első Notáriusok, *Kornis*, *Németh* és *Atzel* Urak: — itt is a' több Afsefsorok meg maradnak. — *Budáról Bétsbe* vizsgálva jövén, éppen együtt érkeztem-meg a' Berlinbe volt Kurirunkal: tölle vártam volna a' Bétsi ujjságon kapó néppel én-is valamit, de még eddig nem igen töltötte kedvünket: ennyit mond, hogy Berlinbe való érkezésével ott a' városban olyan hir terjedt volna el, hogy ő II-dik *Leopoldtól*, a' békeséget elébb szerzeni mint rontani kívánó követtségben küldetett volna oda. A' katonák ugyan ott-is készen vagynak valamint nálunk: de balra néznek, 's örömeft jobbra vigyáznak 's elébb állanak, kivált a' kik valami 30-ezeren közzüllök, *Frantz* 's más idegen jövevények: talám otthon szeretnének pátriotáskodni. A' Pruszsziai Birodalomba tsak ezek mondatnak az hadat ohajtani, azért mert akkor leg-könnyebb szökni. — Ez egy ok, azok között mellyek nem engedik, hogy a' békeségről való reménységünk egészfzen el-alugyék, noha az-is igaz, hogy a' Pruszszus Királynak a' legnagyobb Ministerei öfve vagynak gyűlve — de hi-

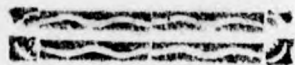
szem

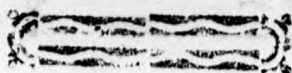
szem mi következik abból, hogy öfzve vagnak gyűlve? mikor kéz-fogás 's lakadalom esik, akkor is öfzve vagnak az emberek gyűlve: — még *Friderika Vilhelmina* nagy punktuma lehet a' békeféségnek — az Anglus Király familiájából sem hólt még ki a' Léány ág — *tu felix Austria nube.* —

Az Orfova meg-vételét, tegnap az Hadi-Kantzelláriárol ki-adatott tudósíttás, éppen kéttéségtelen-né téfzi, melly így következik: — (**) Aprilisnek 20-dikán érkezék meg ide ő Felségéhez a' *Durlakh* Regementyének egy Bataillonnyával *Orfovának* örzévégett, az *Allion* hegyén telett *Obester Gr. Auersperg* illyen hirrel, hogy az *Orfovát* óltalmazó Törökök midön a' valóságos ostromra meg-érkezett készületeket meg-látták vólna, már Apr. 11-dikén magokat az edgyezésre ajánlották, és már 16-dikán az edgyezés el-is vólt végezve, mellyben az ellenségnek szabad el-menetel és *Viddinig* való óltalom ígértetett. — Az edgyezésnek punktumai 's több ide tartozó környül-állások a' jövő Postán fognak közöltetni. — Azok között, kik *H. Koburnak* bizonyság-tétele-szerint, a' következő táborozás illy szerentsés kezdetére leg-többet hafználtnak, tettett ő Felségének *F. M. L. Gr. Vartenslebennek* a' *Mária Therésia* Rendjének Komendátori keresztyét, Gróf *Auerspergnek* pedig ugyan ezen Rendnek kitsiny keresztyét kegyelmesen rendelni, Májor *Mahovátzot* az Bánáti határ-örzők között, Májor *Klauvetzet* és *Kulos* Kapitányt a' *Durlakh* Regementnél, *Gejer*, *Bauer*, *Jesvits* alsó Hadnagyokat, és *Sokovits* Zászló-tartót egy egy gráditstsal fellyebb mozdittani. Ezen kizül rendelt ő Felsége mindazoknak a' Tiszteknek, kik a' télen *Orfova* bé-rekesztésén jelen vóltanak, egy hónapi ingyen-gázsit azon kívül, a' mellyet külömben-is minden Tiszt kapni szokott, és minden all Tiszteknek, azon egy egy aranyon kívül, mellyet már mázfzor említettünk, egy hónapi egész 'Sóldot.

Már tudjuk, hogy a' *F. Leopold* 1-ső Titoknakja *Ferentz* fő Hertzeg, melly nevet a' Hertzegnek

nek ő Felsége H. Kaunitz nál való együtt létebben a' minap adá. — Az alatt míg a' békeféség megszerzetése után az Hadi-Kantzelláriának Præfese tétetnék, Gr. Tige és Tzetsvits Generálok fogják az ezzel járó kötelefséget folytatni. — Hogy a' tudományok jobb lábba ne állittassanak, arról nem kételkedhetünk, és ugy hallatik, hogy a' közönséges Pap-nevelő házak elfognának töröltetni, és a' *Nevendékek* a' fő Püspök 's Püspök Urak gondja alá fognának ismét vizsgálata adatni. — Azt mondják, hogy a' Könyvek fő vizgálását, a' Bétsi fő Püspök és Kárdinál *Migátzti* Ur fogná nyerni. — A' múlt Vasárnap ő Felségének böllog uralkodásáért, a' *Szentségnek* ki-tétele mellett, minden *Bétsi* belső és külső templomokban Isteni szolgálat tartatott, melynek alkalmatofságával az említett nagy Püspök Ur szolgáltatta-ki a' nagy Misét. — A' Muzka táborból egy Generális jöve Budán keresztül a' múlt héten ide hozzánk, de még nem tudhatni mi követségben: némellyek azt erősitik, hogy Törökkel való békeféség punktumait hozta volna *Leopold*-hoz. — A' táborról most többet nem irhatunk, hanem a' mit már minden könyv nélkül tud, hogy sergeink minden ellenséges széleken réfen fülelnek. — Ezen hónapnak 6 dikán az *Allion*-hegye tájékán nagy föld mozgás vólt, a' föld kunyhok-is húllottanak öszve, mely miatt a' *Durlákh* katonái, nem kis félelmet állottanak-ki. *Szebenből*-is azt írják, hogy ugyan ezen napon itt is hasonló föld mozgás vólt, annyira hogy némelly falak meg-is hafadoztanak: így szinten Máramarosban Febr. közepe táján majd két hétig hallatott zúgása a' földnek. — II-dik *Leopold* Királyunk az ugy nevezett, Normális Oskolákban a' Nemzeti Nyelvet kívánja tanittatni, a' Német helyett. — Ő Felsége a' 2-dik ifju Fejedelmet *Ferdinándot* Florentziába haljuk hogy maradni rendelte, de *Károly* Herceg el-fog jöni *Bétsbe* a' H. Kaunitz Oskolájába tanulni.

Tsernovitz 11-dik Apr. — Kedves Barátom! —

„Én mióta a' világot meg kezdettem esmérni, keményebb erőtséget *Kaminitz*nál nem láttam; mert ha minden óltalom nélkül hagyatnék-is, tsak egyszer kapui bé lennének zárva, felette sok munkába kerülne, míg a' kö-szicklák, és az azon épült kő rakások a' bé-menetelre útat nyitnának; most pediglen a' midőn 956 ágyuk, 3 gyalog, és 2 lovas Regementek erősitik, éppen meg-vehetetlennek látszik. (NB. ha egy más tudósítás azt nem erősitné, hogy a' körül fekvő hegyek miatt 24 óra alatt hamuvá tétethetik.) — A' Lengyelek olly tsendesen vagynak mind eddig, hogy még magok se tudják mi legyen fel-fegyverkezéseknek tzielja, szüntelen jönnek és mennek, a' Nemes ifjak magokat fegyverkeztetik és készülnek, de ki ellen, nintsen még közöttök meg-határozva. Mi közöttünk, és ő közöttök a' Kordon még nintsen bé-zárva, úgy hogy Palsus nélkül is járunk egymáshoz. — Hertzeg *Potemkin* meg-értvén *Joséf* Császárnak halálát, 8 napokig leg-mélyebb gyászban jára, és azt mondta: hogy a' világon leg-jobb barátja hólt meg *Joséf* ben. — A' *Jászban* egy ideig mulatott *Rafsz-Effendi*, az el-múlt Szeredán Konstantzinápoly-felé azon felelettel vizsza indult, hogy ha a' Porta Konstantzinápolyt a' Muszkáknak, és mind azt, a' mit az Auszriai Ház kíván annak meg-adja, kékzen lehet a' békekség, a' Porta ígéretereire pediglen semmi tekintet nem lehet, mert mind azokat az országokat és városokat, valamellyeket ígér, már a' Muszka Udvarnak régen hatalmában vagynak. — Husvét előtt harmad nappal küldte Hertzeg *Koburg* egy Követet *Potemkin*hez, mely az ellenségnek szapardását jelentvén; azonnal parantsolatot kapa Generál *Suvarov*, hogy 2 gyalog és egy lovas Regementel, a' mi seregünkhöz kaptsolná magát. — Ezen kívül semmi ujjságim nintsenek, de minden órán reménylek.

Zsuba 14-dik April. — Mi éppen ma rukkoltunk-bé az Kvártélyba, ide *Zsuba* nevezetü helység-

ségbe Morvában. Tegnap olly menydörgés vőlt itt nálunk, a' mellyhez hasonlót Augufthusba - is ritkán hallunk. Itt még a' hegyeken minden-felé fok hó vagyon, a' mely most olvad; felette nagy ár vizeket tsinál; mi két nap várakoztunk a' viz miatt, hogy által nem jőhettünk, mert igen sebessen folyik az hegyekről: harmad napon - is, midön által maséroztunk, a' hová az Obeftlájdinánt Divifio ment, több mint 30 legénnyel meg ferdett az ló, egy köz legény majd belé fűlt, az lova bádjadt vőlt 's el dűlt vele, és alája szorult; de tsak hamar az pajtáság le-ugrált, és ki-húzták az ló alól. Nem kü- lömben Oberlájdinántal: pedig, mint egy Gatyá kö- tésig való mélységű viz vőlt, de hogy a' viz se- bes, fok gödröket mosott. — Az *Troppau* tállyé- káról jött katonák bezzélik, hogy valami Spionok által az Magazinok meg- gyűjtattanak légyen, de erről méltó kételkedni: ha e' felől bizonyost hal- lok, leg-ottan fogom tudósítani az Urat. — (NB. azt más tudósításból - is olvastuk, hogy ezen a' környéken egy Prufzszus Musikus ollyan dolgok kö- rül tapasztaltatott vizsgálódni, mellyek éppen nem illették őtet: melly-szerint bé tsukatott vőlna.) — Mi Istennek hálá, így szóll tovább az Levél iró, egészségesek vagyunk, de a' mit az egészséges Gyom- mor, és fő-kep az Magyar gyomor, vagy termé- szet kíván, már itt igen szűk, és pénzért is nehéz kapni, ha tsak két mért-földre nem menyünk, a' hol az Stábung vagyon *Mezeritsben*; külömben bort nem iszunk, hanem jó vizet, a' mindazonáltal szomjuságnak el-oltására igen jó, de az vért a' vi- tézekbe nem igen gyűjtya.

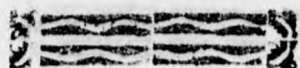
Szala Vármegyében 13. Apr. — Kedves Bará- tom! — Oh ha tudnád, melly igen fel-ferkent és bozdúlt minden Státusbéli személlyekben, Magyar- országban az Magyar vér; tsak ebből az történet- ből meg-értheted, hogy ezen most folyó esztendő- ben 1790-ben 22-dik Mártziusban, T. *Szala* vármeg- yében *Bánok Sz Györgyön*, az *Iárobéli Plébánus* Urnál, hat, rész-szerint Papi, rész szerint világi U- rak

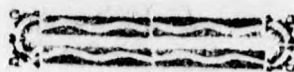
rak ebédelvén, oda találkozott jelenni egy még má-
 odik Pruszszus háboruban meg-sebesített Barkó
 Regementjéből obfitos Német Jánketliben és saru-
 ban öltözött Magyar katona, kit minekutánna az
 Plébánia háznál ebédelő Uri személlyek meg-kér-
 dezték volna, hogy hogyan merne Német Jánketli-
 ben és saruban járni Magyar-országban ebben az
 Magyar világban? azt felelte: Uraim! nekem ab-
 ban kell jarnom, a' miben leg-óltsóbban lehet, ha
 az Urak mást tsináltatnak, mingyárt el-vetem a'
 Német ilyen amollyon teremtette kabatyát, mely
 feleletére az ott lévő Urak annyi pénzt adtak né-
 ki, hogy azon egy Magyar kurutzos Mentét és
 tsizmát tsináltatott magának. — — —

*Felséges II-dik LEOPOLD uralkodásának kez-
 detében, következendő jelentő irását küldötte az Er-
 délyi nagy Hertzegségi Kormányozó-székhez. — —*
 „II-dik LEOPOLD Isten kegyelméből Apostoli Ma-
 gyar és Tseh-orzági Király, *Ausztiai fő Hertzeg,
 Burgundiai és Lotháringiai Hertzeg, Erdélyi nagy
 Fejedelem, a' Székellyeknek Grófjok.*

„Méltóságos, Tifzteletes, Nemes 's a' t. Ked-
 veseim, Hiveim! Tettzett az Isteni végezésnek, bol-
 dog emlékezetü igen Felséges Fejedelmet II-dik Jo-
 sefet, a' Romai Tsászárt és *Németek', Magyarok,
 Tsehek, Dalmáták', Horvátok, Tótok 's a' t. Ki-
 rályát, a' Mi kedves Bátyánkat, az élők közzül
 Februáriusnak 20 dik napján kiszollítani. Mi ezen
 jelentésünk által adjuk Néktek tudtotokra azon szo-
 morú és nekünk valóban keserves történetet, és azt
 kívánnyuk, hogy a' mi keserüségünkben vegyetek
 részt, a' mint hogy éppen nem-is kételkedünk azon,
 hogy Ti, ezen Felséges Fejedelemtől, ki tsak nem
 régiben a' maga Erdélyhez való jó indulattyát a'
 világ előtt olly nyilvánóságoson meg-mutatta, hálá-
 atos indulattal ne emlékeznétek. — Valamint Mi*

továbbá az említett Felsőes Tsászárnak, Magyar ország' és az azzal egybe kaptosoltatott tartományok' boldogult Apostoli Királyának II-dik *Josef* nek mingyárt halála után, a' Fejedelemnek és a' Státusoknak az 1722-dik elztendő-béli Dietán esett szabad meg egyezések szerint, ugy szintén az 1744-béli 6-dik ujj ártikulus által *Erdélyre*, és a' vele egyben kaptosoltatott részekre nézve meg-erősített következésnek rendje-szerint, mint ezen nagy Hertzegségek egyenesen következő Örökösse az uralkodást által vettük, és ez szerint a' mi Udvari Kantzelláriákat is meg-erősítettük: ezen a' módon erősítünk meg *Tiéteket* is, a' mi Kományozó-szé-künket, azon fel-tétel alatt, hogy tovább is azon hivséget azon kötelelséget, és oktattatásokat visel-lyétek szemeitek előtt, mellyeket eddig viseltetek. Egyszersmind azt is *Reátok* bizzuk, hogy az 3 Nem-zetbéli Státusokat, a' Vármegyéket és Szék-hel-lyeket előre tegyétek bizonyosokká a' felöll, hogy *Mi* az ő Jusokat, Privilegiumjaikat, szabadságokat és egyéb tulajdonyaikat tökéletesen fenn fogjuk tar-tani, 's nékiek semmiben fogyatkozást nem oko-zunk, hozzá tévén, hogy a' 28-dik Jan. tétetett végezést *Mi* is helyben hadjuk tökéletesen, 's azt akarjuk, hogy 1-ső Májusig ez tökéletesen lábra állítsák. Továbbá parantsollyuk azoknak azt is tudtokra adadni, hogy ők azon parantsolatoknak, mellyek rész-szerint a' már töllünk most előbbször meg-hagyatott Udvari Kantzelláriától, rész-szerint tölletek, a' K. Igazgató széktől minden ügyes ba-jos dolgokban az *Mi* nevünkben ki-adatnak, ezen-túl is engedelmesek légyenek, és a' jelentéseiket, tudósításaikat a' közönséges úton a' *Mi* Királyi-szé-künk elejébe küldjék. — Hogy pedig törvényes kötelelséginket egy punktumig bé-töltsük, ezen irá-sunkal ígérjük, hogy a' *Homágium* le-tételére és a' közönséges elé-forduló dolgoknak el-igazítására ren-deltetett napot, a' jövő Augustusra el-maradhatat-lanul ki-fogjuk hirdettetni, 's rövid időn a' napját

is meg-fogjuk határozni. Ezzel maradunk 's a' t. —
Költ *Bétsben* 14-dik Mártzii 1790-ben Uralkodá-
sunknak első esztendejében — *Leopold* m. pr. — —
Gr. *Pálfi* Károly m. pr.

Tekintetes Csebf *Pogány Lajos* *Urnak*, *T. Márama-*
ros Vármegyének négy esztendőktől fogva való
nagy érdemü Vice - Ispánnának, a' *T. Bereg*
Vármegye Fő - Ispánsági Administrátorságra lett
rendeltetésének alkalmatosságával, írta *Gáti Ist-*
ván, ugyan azon *Urnak tiszteletére*. 1790. *Fe-*
bruárius 25. nap.

Öröm-é, vagy keserűség, a' mi szivem szorittya?
Nem tudom: de vidám szemem-héjját a' köny bo-
rítottya.

A' midőn egy, nem Nemzetem Leveléből olvasom;
Hogy Főispánságra vitetik az én *Pogány Lajosom*.
Érzékeny Lelkem képzési, hát velem mit akartok?
Bennem egymással tsatázó Gondokat, hogy ka-
vartok?

Talám ugyan azt bánjátok: kit Nemzete kedvellett;
Halhatatlan Virtusival, fő Tisztséget érdemlett?
Ah! Tettetést nem esmérő könyveim távozzatok:
Ne hogy az irigylés nem várt gyanújában hozzatok.
Az egyenes sziv tettetést, 's irigykedést nem esmér,
Melly más szerentséjét bánja, veszfzen-el az ol-
lyan vér.

Bennem ugyan, még tsak, egy szempillantásig se
éllyen,

Olly rész, valamely szerentsét, melly másnak iri-
gyelyen.

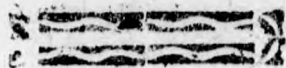
De azt, még sem tagadhatom, hogy ha nagy-is örö-
möm:

Lelkemnek vig képzéseit zavarja nem kis öröm.
Hogy rég érdemlett Tisztségre lépett *Héróm*: örülöm
De hogy szakadás leszsz köztünk; valóba keser-
rülöm.

Öröm, Hazám fő Kormányán, hogy illy *Morneus*
ülhet.

De ha nem erény; van benne mit szivem keserülhet.
Öröm,

Pogány *csarhama* *es után* *Refen*
rendésim leve.

Öröm, hogy a' szerentse-is, azt a' kit én, szerette:
 Öröm, hogy e' kéz-ivemet, a' kezemből ki-vette.
 Öröm, hogy a' kit, mint maga Lelkét -- -- kedvellett:
 Szemlélheti, a' Tisztelet, rakott asztala mellett.
 De bezzeg a' keferőség: e' Ditsőség fúgára
 Hogy e' (*) Tsérep 's sárt ezentúl, Meg-hittjétől
 el-zárja.

Az a' szép böltselkedéssel fűszerfámzott Nyájasság,
 Az a' bölts mérfélkléssel, le-botsátkozott Barátság,
 Az, a' sem Istent, sem embert, meg-nem fértő Tré-
 fálás,

Az a' tanult embereket szomjuzó discurálás.
 Az az Ősi kegyeskedés, álhatatos búzgóság,
 Istent, 's Beszédét kedvellő és tisztelő Forróság:
 Egy Pillantatban előllem e' Tifztséggel el-tűnnek,
 Ah! bóldogtalan Szerentse! te vagy oka e' Bűnnek.
 Melly szép volt a' Város veled *Héróm!* 's a' Gyüle-
 kezet.

(**) *Szokrátesnek* elég volt, ha, e' *Plátó* bé-ér-
 kezett.

De ezek ugy tettik, már-is, mind álommá vál-
 toztak.

Vóltak, de az el-távozó *Lajossal* el-távoztak.
 Be igazán jövendöltem nyóltzvan - hatba *el-repülsz*
 Itt hagyisz, 's a' mostani *Póltzon*, *hofszas idökre*
nem ülsz.

Be hijába mondtad Te-is: *hogy nem kell nagyobb*
tifztség,

Artatlan meg-tsalattatás! másként gondolta az *Ég*.
 De Lelkem bús Aggódási! mit akartok most velem.
 Örömnök napja ez, nohát távozzatok el tőlem.
 Hadd öntsem ki örömömet annak, a' kit tisztelek,
 (Söt a' kit tisztel hazája) ha nála kedvet lelek.
 Ma-

(*) Tsérep, az egyházi szolgákat, így nevezi *Szokrátes*
 Pál 2 Kor. 4: 7.

(**) *Szokrátest* el-hagyván több *Tanítványi* *Plátó*
maradt-meg vele, és azzal vigasztalta magát: Suf-
ficit si me Plato audiat.

Maga-is a' nagy Természet mert éppen ezt kívánnya,
Hogy téli gyászát, viselni kéntelen kell azt bánnya.

Kellemetes Verőfényben, talám a' többi között

Fébus - is szokása ellen, éppen ezért öltözött.

Tavaszi madár szót, először hallok rengni, szaporán.

Tám ezt is e' titkos erő unszolja; mert van korán.

A' Patakok Folyamlyai, mindenütt meg-indultak

Lású tsergedezései, ezeknek is vidultak.

Az a' titkos erő járta talám el, mind ezeket; 1

Mely *Pogány Lajosnak* kívánt tenni tiszteleteket.

Hát tsak én keferegjek é, mikor mások vigadnak,

Vagy ha tám fáj-is a' Szivek, de jó kedvet mu-
tatnak?

Meg-botsálszon az a' vérem, a' melly bennem szo-
morú,

De öröme unszol *Héróm* által nyert ujj koszorú.

Azért bár az egygyik részem, ölon fogva ragadja:

De a' más a' Szerentsének örömeft által adja.

Annál inkább, e' szakadás, hogy örökös nem leszen

Ez Ivemet *Bereg* töllem nem veszi el egészszen.

Itt marad (ah kedves Hangzás) meg leszen hát még
Plátó;

Az a' mélységes dolgokban egyenesen bé-látó

Igaz nagy a' Tisztség rangja: de -- -- el nem zárja

A' nagy Elmét a' külső Rang maszlaga, meg nem
járja.

A' nagy lelkü egyenéség, egyenes nagy lelküség

Az az Isten 's emberekhez, meg bizonyított hűség

Az a' Tudóslokhoz százszor meg mutatott ősi sziv

E' fő Tisztségben-is lehet, tudom hogy leszen-is
hiv.

Itt marad hát, ha el-megy-is, mindenkoron nagy
Lelked.

Semmi kő-fal közzé a' hiv és igaz sziv nem reked.

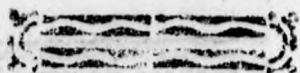
Még talám az-is meg-lehet, egy Sir fog bé ben-
nünket,

Még egy Hant fedezheti bé, porrá váló testünket.

De ha tám e' nem lenne-is, a' Hazának szolgálunk

Egy igaz Hit, egy nagy Isten, egy Reménység
lesz nálunk.

Menj

Menj el hát, e' fő tisztséget ékeítsd, el-botsátlak,
 A' Jákobnak Istenének nevében meg-is áldlak.
 Ezt kívánom a' zenitig szerentsédet emelye,
 Hol dízes familiádat, mind a' százig nevelye.

Hir adás.

Bernovits Mátyás Pesti Jánitornak nem régiben hozzám került, mint egy 1000 's több forintokról. Szólló Contractusai még nállam hevernek: melly-szerint, ha még vagy maga, vagy maradéki életben vagynak, magokat azoknak által vétele végett, nállam a' Szathmári Posta Officiumnál jelenteni el-ne mulassák. — *Tsermák Antal* Posta-mester.

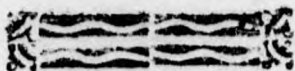
Tudománybéli dolog.

M. Schwartner Ur a' Pesti Univerfitásban a' *Diplomátikának* igen érdemes Tanítója, a' Magyar Diplomátikára egy bé-vezetést dolgozott-ki: melly a' jövő Pesti Medárdusi vásárkor az ide való és Budai Könyv-áruló boltokban a' következő titulus alatt fog tanáltatni: *Introductio in artem Diplomaticam præcipue Hungaricam*, de a' következő feltétel alatt, ha az említett Professor Urnál 1-ső Juniusig elegendendő elő-fizetők fogják magokat jelenteni, melly előre fizetés 1 forint lészzen. Ezen hazája hasznát munkálódó Ur, mindenektől, kik a' Magyar tudománybéli elő-menetelnek mozdítottói, kívánnya, hogy az ő ebben a' dologban első és egyedül való munkás igyekezetét segélyék, és a' magok kerületekben fel-gyült elő-fizető-pénzt Pestre az Univerfitas Bibliotekájába szabad Postán felküldeni ne terheltefsenek. — Pest 14. Apr.

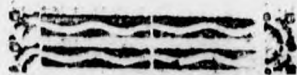
Költ Bétsben 23-dik Aprilisben 1790.

A F. Hadi Kantzelláriáról a' következő tudostás tétetett ezen hónapnak 24-dik napján közönségesse. — (* *)

Feldmarfall Gr. *Vallis* Apr. 17-dikén illyen tudostittást téstzen Belgrádból, hogy Obester *Miháljevits* a' Kémek által észében vévén, hogy az *Alexintzénél* fekvő mint egy 1000-ból álló ellenség *Schiljegovátz*bol és *Banyából* maga mellé még 1300-at várna, hogy azzal edgyütt a' mi *Jágoninánál* fekvő *Serviai Szabad-seregünket* meg-támodja, és hogy azonban *Novisatzárból* az *Ufsittzai Vezér*-is 1000-ed magával indult volna meg, hogy *Tsatsakbol* maga mellé még 1500-at vévén, az említett *Szabad seregnék* jobb szárnyára üsön: el végezé magában, hogy őket éppen *Alexintzénél*, az hol öszve gyülni szándékoznak vala támodná-meg; melly végre az alatta való gyalogságnak egy részével, az ezekhez tartozó *Szabad seregbéli*, és a' velle lévő *Gréfen Húszárokkal* 's egy néhány ágyukkal ezen hónapnak 5 dik és 6 dik napja között való éjszakán *Parakhinbol* *Kaschán* keresztül meg-indula. Midön már az ellenséghez közelitettének volna 6-dikán ezen hónapnak, *Fő-stráamesterek Schmidt* és *Götz* *Uraknak* vezérlése alatt a' gyalogok 2 négy-szeget állittatván, az ágyuk ezeknek széleire rendeltének, és a' *Húszárok* is ezeknek szárnyait foglaltak el *Májor Lukinak* vezérlése alatt. — Ezt az ellenség észre vévén, *Alexintzében* azonnal lárma esett, és hozzája mint egy 300-ból álló segittség éppen akkor érkezvén meg, bátorságot vett, és a' mi előll menő népeinkre ütött: de tsak hamar visszafzaladott. — *Májor Lukik*, hogy visszafzaladása, a' maga népét hátra húzta, mellyre a' *Törökök* azonnal ott termettenek, és ujra viadalhoz kezdettenek: de akkor-is a' miéinknek ellent állását 's ágyuzásokat ki nem álhatván, ujra meg-futamodtak, elébb magokat *Alexintze* felé vonták, de innen-is el-kergettetvén a' *Moraván* keresztül *Nissa*-felé

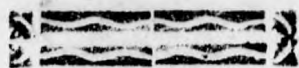

lé vették úttycokat, az hol ismét mint egy fél óráig üzettenek. — Közüllök 50-nél többen tanáltattak az ütközetnek helyyén maradvá: egy pedig elfogatott. Töllünk 2 veszett-el. — Az ő Vezérek *Aly-Bafa* olyan hirtelen szaladott-el, hogy minden Leveleit *Alexintzében* a' maga lakó helyyén hagyta. — Az eleségnek fokasága miatt nem találtatott elégséges szekér annak elhozására, melly szerint az Obester parantsolatlyából meggyujtatott, a' mellynek alkalmatosságával, *Alexintzében*, az házak közzül-is egy néhányan elégtének. — Nem meszse *Alexintzé*hez a' miénkek feles szarvas marhára tanálván, azt rész-szerint a' lovasok között, a' mi t. i. övék vólt, ki-olstották, a' többi pedig, mint préda, nékiek hagyatott. — Az Obester már 7-dikén visszsa is indult *Jágodiná*hoz, az hová 9-dik visszsa-is érkezett. — A' Tisztek közzül itten vitézségeért *Stoikovits* és *Novákovits* ditsértetnek. — Eddig az *Udvari tudosittás*: ehez a' leg-hitelesebb kut-fejeből még a' következendőket-is hozzá adhattják. — Ezen ellenséges sereg a' miénket még gyakran háborgatta egy időtől fogva. A' mi Szabad sergünknek azon Páter *Bratsko* nevü Papja, ki születésére nézve Budai-fi, és a' ki tavaly *Belgrádnál* a' maga vitézségeért arany pénzt kapott vólt, itt-is igen érdemesen különböztette-meg magát. Ezen hónapnak 6-dik napján egyes egyedül 6 Törököknek, kik vigyázata küldettek vala-ki, nékiek szöktetvén, réájok lött, és azonban Kapitány *Vlajko* és *Novákovits*-is 5-töd magokkal segítségére jöven, egy-is a' 6 Török közzül életben nem maradott. — A' Vezér köny-húllatások között kéntelenítettett drága szekereit, Bivajjait, és minden bágázsiáját ott hagyván, el-szaladni. — Egy Görög Pap le-szálván lováról, hogy egy agyon lövetett Töröknek piftollyait el-vegye, a' lovát az ellenség közzé futasztotta, 's gyalog kéntelenítették a' piftollyokat visszsa hozni. A' másét kívánta szégyény, 's a' magáét el-vesztette. — Ezen hónapnak 10-dikén *Jágodinánál* agyuzások között *Te Deum* éne-

énekeltetett, mellynek alkalmatosságával az említett Obester Ur, az alatta való lereghez egy beszédet tartván, annakutánna az egész Szabad sereg a' II-dik *Leopold* hivségére meg-eskette, G. Pater *Bratsko* Urnak pedig vitézségét egy arany órával jutalmaztatta meg. — Már *Niszfzág* szabad az út, minden bujdokló helyei el-rontattak az ellenségnek: az ijetteket-is alkalmasint meg-vetették, a' mi Szabad seregeink nékiek: úgy bánunk velek, mint ők a' miéinkel az első táborozásban: ezt mondván „*Nebojse Comsin* „ fejeket szedik. — A' *Szemlini* hírek-szerint seregyen gyűjtetnek minden ostromló eszközök le-felé *Viddinhez*. A' *Sirmiai* népünk-is nyomul *Vinkovszte*-felé, mivel olyan hir támodott, hogy *Szabáts* körül-is probára készülne az ellenség. — A' *Prufszus* Követ, Gr. *Podevil* nem régiben a' Bétsben lévő *Brandenburgiai* Válofzó-Fejedelmi Residensel együtt igen hoszszu audentzián valának ő Felségénél: — — — — —

— — — A' *Lengyel* részről sem olyan bizonyos a' hadakozás, mint a' minden-napi ország-Gyűlés. A' bizonyos, hogy a' *Lengyel* *Vulcánusok* nagy szorgalmatossággal öntik az ágyu nevezetű kövér réz puskákat *Kielze* és *Konshy* nevezetű helységekben, de ki ellen, azzal nem tudunk szolgálni. Az-is igaz, hogy az itt való *Pattantyusok* rövid kardot kapnak, hogy szükségben hasznát vehessék; a' kit az ágyu gollyóbissal el-nem kergethetnek, az ilyen rövid kardal meg-is lehet ijeszteni, mert a' hová el-nem ér az ágyu-gollyóbis, oda talám el-ér a' rövid kard! itt eszembe juta a' rövid kardról, hogy mikor egy Anya készitené fiját a' táborba, és ez azt mondaná a' kardról, hogy a' néki igen rövid, ezt mondá néki az Anya: *Lépiél fijam!* egyet elé-felé, és mingyárt meg-hoszfzabbadik. — *Venetzia*, *Spanyol-ország* és *Nápoly*, egy hajós se-

reggel akarják a' Törököt a' föld-közep tengeren fenyegetni, ha tsak ugyan az hadakozásnak Német 's Lengyel-ország felől ki kellene magát ütni. — A' tökéletes igaz, hogy mióta a' Porta a' tudva lévő 5 Hatalomságokkal u. m. az Anglissal, Svédussal, Prussussal, Lengyellel és Hollandussal, nem tsak oltalmazó, hanem egymásért egyik a' másiknak ellenségét meg-is támoló szövetségre lépett, sokkal nagyobb hangon beszéll. A' *Skutari Basa*, kiről az a' hir, hogy mint *Seráskier*, minden Bozniai és Serviai seregnek igazgatását fogná kapni, egy 3 esztendőől fogva lenyvedő *Fregáttyát* foldoztattya. Erről nevettséges dolgot beszélnek, hogy a' Basának nem lévén elégséges ágyui, most szedett öszve elegyesen 9 — 22 fontos ágyukat, mellyel a' hajót meg-rakassa. Ez nem láttzik előre, de hasznos lesz; mert a' *Fregátnak* mozdulni sem lesz szükséges, a' különböző ágyukkal megszszebb-is közelebb-is lehet. Egyebeket a' miket ezen Basa készületeiről beszélének; hogy neki a' *Szultán* nagy summát küldött légyen egy Albániai seregnek fel-állítására, mellyel *Novi-bazár*-hoz fogna jönni Serviába mint fő Igazgató 's több e' féléket hagyunk ennyibe; mert megszsze van neki *Novi bazár*: hanem bizonyosabb az, hogy valami 6000 Boznyákok nálla nélkül is már a' mi *Ogulini* határ Regementünk vidékére bé-ütöttek és meg-szálván, még ott mulatnak; a' kik ellen közelebbről a' *Szluini* és *Ottokhai* Regementek az *Eszterházi* Regementnek 3-dik Batalionnyával rendeltettek. Innen nem sokára húllunk valami bizonyost. — *Viddinnél*-is, régen beszélük, hogy esett volna valami: közelebbről pedig, hogy a' *Generál Jordis* alatt az Orosz *Generál Suvarovval* Brajla felé nyomult sereink az ellenséget jól kézre kapták volna.

Minden-féle elegyes jegyzések.

Frantzia-országban a' *Burdoi* 'Sidók, kik hazafui jussal meg-ajándékoztattak, meg-ajándékozták a'

a' Hazát 800000, az az nyóltz-száz ezer Livrával. — Az Angliai Parlamentom, mely emberekből áll, meg kívánván mutatni most is emberi szeretét, azt az jutalmot tette, hogy a' mely Afrikából nap-nyugoti Indiákra rab-szolgákkal kereskedő hajón, olyan jó gondot visel a' hajós Kapitány, és a' hajón lévő Chirurgus a' szegény rab-szolgákra, hogy azok közül kettőnél több meg-nem hal, tehát a' Kapitány jutalma 100, a' Chirurgus é pedig 50 font Sterling lesz. Ha három hal meg, ugy tsak felit kapják a' jutalomnak. — Pétervárában Printz *Nafzsaunak*, ki a' Törökököt Oszakovnál a' fekete tengerben olyan jól meg-mosta, és a' Svédek sem hagyta szárazon a' Balticum tengeren, egy örök emlékeztető oszlopot akar emeltetni II-dik *Katharina*, ki már gyógyuló félben vagyon. — *Helvétziában*. A' *Solothurni* Cantonban vagy 700 paraszt Republicánus patvarkodni kezdett az igazgatás ellen. A' *Tigurumi*-is (*Zürüch*) nyughatatlan-kodék. Melyre nézve a' Tanáts sok kenyeret osztogattat ki a' szegénységnek. Az ugató állatot-is így szokás el-halgatani, de ha el-fogy a' kenyér, azután meg-is szokta az osztogatót marni. — A' *Svétziai* Király *Stokhalomból* a' maga K. Várából el-útozott, hova, hova nem, még nem tudatik. Némellyek *Slesvigbe* és *Berlinbe* gyanittyák útozását, mások pedig ugy hiszik, hogy egyenesen a' *Finniai* szélekre a' táborához vette volna úttyát. — A' Királynak ezen indulása okozta vólt ezen hónapnak elején, és a' másoknak a' végén azt, hogy Svétziából sem ki, sem bé három egész napok alatt, semmi Posta ne botsáttatnék; noha arra-is vigyáztanak ez által, mivel így a' tengeri hajós katonák, kik éppen azokon a' napokon a' hajókra nagy számmal költöztetettek, az el-szökésben akadályoztattanak. — Egy *Svétziai* hajós Kapitány *Cederström*, a' múlt hónapnak 16-dikán *Hangoból* 2 *Fregatokkal* az Oroszoknak *Liflándiai* parton *Kéválhoz* nem messze lévő *Rogervik* nevü erősségek ellen ki evezvén, 17-dik már az erősség alatt ha-

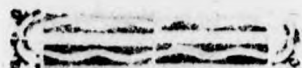

jójit vas-matskákkal meg-állitván, 2 Tiszteket 35 katonakkal, és 20 hajós legényekkel annak el-foglalására küldött, a' más oldalára pedig a' városnak, az előbbenieknek segittségekre egy Zászló-tartó alatt ugyan annyit rendelt. Ezen dolognak vége a' lett, hogy az Oroszok ugyan igen kevesen lévén az erőtségben, abból ki-mentenek, de tsak ugyan nem sokára észre vévén a' Svédusok, hogy a' városban szaparodni kezdenek az Orosz katonák, a' szél-is pedig erősen kezdett a' ki-kötő-hely ellenében fúni, az ellenség ágyuit, melyek 49-en valának bé-szegezven 2 igen drágán meg-rakott magazinumaikat elégették, magok pedig *Hangoba* 18-dik vizsza hajókáztanak. — A' *Dániai* hajós sereg készül, hogy mennel hamarább lehet a' tengerre ki-szállhasson; ki ellen nem tudjuk. — A' *Lüt-tikhi* Püspöknek alatta-valóival való egyezését, a' Pruzszus katonák nem tudák véghez vinni; nem sokára meg-fogjuk látni mit ujjitnak magoktól. — A' Belgiumi meg-hasonlás még mind jobban jobban erőt kezd venni. *Vandernoethnak* és az Ország-fejeinek láttatik a' szerentse inkább szolgálni: melly szerint *Vandermersch* némelly követőivel, kik vele együtt a' nép boldogságát munkálodták, áristáltott. — A' Német Birodalom 24-ezerrel fogja ezeket a' II-dik *Leopold* páltzája alá vizsza-téríteni: a' miéinkek sem mennek oda talám tsak nyári szállásra. Báró *Laudon* még nem indúlt-el a' táborhoz: F. M. Gr. *Kollorédo* még nem az héten meg fog indulni, hogy a' fő-igazgatását annak a' Báró *Laudon* oda menetelig által végye. — Udvari Marschal Gr. *Kaunitz* a' *Tseh* Választó Fejedelemség részéről mint Királyi fő Biztos, fog menni a' jövő *Frankfurti* Romai Király választatásra: e' végre a' mi Udvarunktól ezen tzerémonióra meg-kivántató készületeinek meg-szerzésére 80-ezer, Hertzeg Attyától 100-ezer, Feleségétől pedig 20-ezer forintok rendeltetnek-ki számára. — *Következnek a' bé-küldött Levek szoról szora.* —

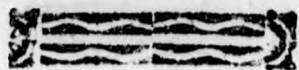
Derestye 7-dik Apr. — Kedves jó Uram! — En az Urnak Bukoreft városához 3 órányira lévő szél-ső Státióról (*Gsiurgsov* erőtség felöll) irok: tegnap éppen 9 óraker este nem tsak meg-ijedtünk, hanem már némelyikünk szaladásra-is vette a dolgot, de nem az Törökök, hanem az iszonyatos földindulás okozta véletlen ijedésünket. Ennek első mozdulása Északról nap-keletre esvén, tsak hamar el-rezgett lábainak alatt, és mint egy bé-jelentete az mingyárt utánna nyomban érkezöt, a' mely is olly szörnyü morgással, és rezgélssel jött, hogy az rozfsz Oláh fa-ház, a' mellyben vagy négyen együtt valánk, mint valami hajó az habos vizen, fel és alá ingott, ropogott, és az póltzokon, fogafokon semmi a' maga helylyén meg nem maradott, az *Argis* vize pedig a' melly éppen Kvártéllyom mellett foly el, a' mint eztet ma reggel szemlél-tük, két singnyire a' túlsó szélyére ki-hanyatlott völt. Az harmadik ingás esett éppen egy óranak utánna 10 óraker, de ez már tsak az elsőhöz hasonlitott, az negyedik és utolsó éjj-fél után történt, a' mely még az másodikat-is fellyül haladta, ugy hogy az fa épületekben-is az falak meg-hafadoz-tak, 's az ágy alattam tsak hogy fel-nem borult.

Kedves Magyar Kurirom! — Veheti észre ki ki, a' ki Leveleidet olvasgattya, hogy olly formán szoktad te azokat le-rajzolni, hogy nem ujjsági történetekkel ketsegtesd, hanem hasznot-is kerithes a' te Hazádnak. Vehették észre ez igyekezetedet tsak Leveleidből-is, mellyekből éppen semmi ujságokat nem érthettek, és még-is Kurirodba bé-tenni kívántad; mert tudni illik, láttad, hogy sok jeles dolgokat azokból érthetnek, és az haza hasznára fordithatnak. Erre való nézve méltónak tartottam, hogy egy jeles nálunk tapasztalt történetet Kurirodba ajánlanék, a' melly a' mint rendes, ugy hasznos-is lehet kedves Hazafiainknak; de a' mely feljegyeztetni - is kaphat érdemet, kivált az orvosi tudósoknál. E' következendö pedig az: egy Hec-ticában, vagy-is Tüdö-genyetségeskedésben 3 esz-ten-

tendeig fonnyadó ember a' madarakban gyönyörködöt, és szokott-is többeket mindég tartani szobájában; ő az ő foglalatosságát, midőn már annyira jött betegségében, hogy semmi dolgot nem üzhetne, tsak ezen madárkái körül való szorgalmatosságban tette. A' madárkák közül egy sárga rigó, és egy patsirta igen szelidek valának már, és ugy hozzá szoktak az ő gazdájokhoz, hogy a' kezére, vállaira repdesvén, a' szájához is vakdosnának, és ha valami étket tartott szájában, bátran kapdosnák aztat; szokta-is tehát ez az ember őket szájából gyakorta étetni, az az a' kenyeret, árpát, búza szemet, 's vizet a' szájába venni, és ugy étetni, 's itatni. Mi történék? Tapasztallya későbbre a' beteg Gazda, hogy mind a' két madárka nem olly vidám, mint az előtt; hogy nem feküsznek az ő tollai simán, kartsuán, fényesen, mint az előtt, hanem borzos formák. Tapasztallya azt is, hogy szem látomást vesztik az ő madárkái az előbbeni kövérségeket, és húfokat. Tsudálkozik ő ezen, és annál inkább hogy vigyazván az ő evésekre, duplán többet enni, mint az előtt, sőt szüntelen enni, vevé észre őket. Szánakodott ő ezeken, és sajnálta, hogy éppen az ő két legkedvesebb madárkái illy állapotba légyenek, holott a' többiek, mint az előtt, most is frissek, és vidámok valának. Tsudálkozva panaszkodott ő ezen dolog iránt a' Háznál lévő más embereknek-is mivel semmi okát fel-nem találhatta. Nem sokára meg hala Hecticájában a' Gazda; a' két fonnyadó madárka pedig tsak nagy ehetőnek tapasztaltat szüntelen; későbbre tollait is hüllatta, ugy, hogy a' fején szárnyai alatt, hátán mind a' kettő éppen kopaszá lett, és három hét múlva gazdája hálála után, egészfzen el-fogyván meg-is döglöttek. Magamnak-is valának ezen meg döglött madárkák kezembe, midőn egy nevezetes Doctor, a' ki a' beteg Gazdának Orvolsa lévén, önön maga a' madárkáknak változásaira vigyázott, mutogatná több Doctoroknak. Minden Doctorok' által helyben hagyatott, hogy bizonyossan az hec-

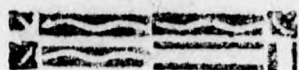
ticus embernek szájából az étellel le - nyelt nyál miatt szinte hecticusok lettek a' madárkák, és szinte ugy, mint az embernek, nékiek - is el - kellett fogyniak, és vesznek. Nem lehet tehát leg - kissebb kételkedés, hogy a' hecticus embernek ragadó legyen betegsége. — Nem nem láthattya innét ki - ki, mely igen veszedelem alá vették egészsége, midőn az igazi Tüdő - genyetséges emberrel ugy tárlalkodik, hogy vagy egy kanállal való evéssel, vagy egy pohárból való ivással, vagy száj tsókolásokkal, közli véle Barátságát. De csak ugyan sok Böltsenek irásában is fel - található, hogy az ilyen betegségben lévő, kiváltképpen a' szaptató Anya, vagy dajka el - kerülhetetlenül által adá betegségét gyermekének. Vagyon ugyan sok tapasztalás, a' melly ellenkezni láttatik ezzel, sőt önnön magam - is csak ugyan e' folyó esztendői tapasztalásomból ellent mondhatnék, midőn egy házóságomra el - jegyzett leg - kedvesebb személlyel, a' ki szinte tüdő genyetségeskedő vala, és nem kevés szív fáj - dalmomra meg is hala, csak nem egy nyálat nyeltem, és még is, a' Természet Teremtőjének hálá! mái napig - is leg - jobb egészségben vagyok. Mindazonáltal éppen nem kételkedem ragadó vóltán ezen betegségnek, mert lehetett éppen én bennem az a' jó természet, melly ellenzette azon betegségnek matériáját bennem meg - foganzani. Két ok kívántatik a' betegség származásához, a' mint a' böltsék taníttyák, tudni illik, hogy okot tegyen arra az ember, de egyszersmind alkalmas is, és mint egy el - készültt legyen arra a' test. Meg lehet, hogy éppen akkor az én testem azon oknak, ugy mint azon matériának, mellyet az említett személlytől gyomromba vettem, alkalmas nem vala; és erejét meg - győzte. Világosodik ez az által, hogy azon egy étel, és ital nem mindennek árt, és a' kinek árt, annak már arra el - vagon készítve a' teste. Én még - is azt tanátslom ez után magamnak - is, hogy mivel nyilván való az említett madarakkal történt példa, és a' leg - böltsőbb se tudhattya tel - lyes -

lyességgel tulajdon természetének se mivóltát, legjobb az ollyatén kotzkától őrizni magamat, és legokosabban követ ki-ki engem. — — — Az ilyen jeles Leveleknek fel-jegyzéséből valóban vehettyük észre, mennyi hasznára való dolgokat szedhet-ki azokból, a' ki olvasgattya. De bár az eddig fel-jegyzett Leveleink miatt ne vetnék a' kedves Olvasóink az egyszer el-olvasott ujjságot a' kuzigba, hanem sokszor elő vennék 's olvasgatnák, mert a' leg-bőltsebb hires embereknek sem maradhat eszükbe mind, a' mit a' Könyveikből olvastak, noha egész életük tanuláshoz szokott, azért az egyszer el-olvasott Könyveket sem el-nem vetik, sem nem akarják el-adni. Itélem pedig, hogy a' mint nagy Magyar eszűket mutatók a' bé Leveleink sokszor, ugy hasznot fordithatna-is abból Magyar-országunk.

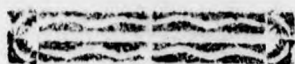
Eger 14-dik Apr. — Kedves Hazám! — Nem lehetne már szükséged nemzeti nyelvednek bé-vételére, több Prédikátziót-is halgatni. A' leg-szebb és világosabb módon tétetett már nem egyszer szemed eleében ennek szükséges volta. Tsuda dolog, hogy még-is ennyi párt-fogóji vagynak a' Déák nyelvnek. A' boldogságot keressük 's még-is önként a' leg-nagyobb boldogtalanságnak fenekére szökdétse-lünk. — Vegyük a' dolgot tsak rövid szókra: Ugyé minden Magyar arra vágnék, hogy sem Polgári, sem Bányai, sem Törvényes, sem Katonai hivatalokban, abból a' mire érdemes, ki ne maradjon: mi hát az oka, hogy ugyan ezen Magyar, olly igen kerüli azt az útat, a' melly, kívánságának meg-nyerésére leg-rövidebben, leg-könnyebben vezérelné? Azt mondod, hogy az hazában kenyered-től-is meg-fosztattál 's jövevény vagy benne: jól vagy, mert Magyaroknak kell vala maradnod, 's nem kell vala Déákká válnod: légy ismét Magyar-rá, de nem tsak 2 héti Magyar-rá; fogadom hogy nem lélsz jövevény Magyar-országban. Hányat számlálhatnál ollyat elő, a' ki a' Magyar nyelv után valamelly országon kényeret tanált volna? de

szám

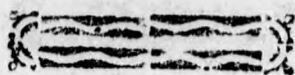
számláld-fel ellenben Magyar-országon, hányan nem tsinálták a' Déák után Szerentséjeket. Vallyon nem boldogulására lett volna ez nemzetünknek, ha mikor ezek közinkbe jöttek, nyelvünket 's azzal együtt szivünket bé-vévén, ma mint valóságos jó Magyarok, országunk boldogulását velünk együtt óltalmazták. Ha már mi magunk ezzel a' Szerentsével nem élhattünk, jó lenne talám, ha Unokáinkat vigyázatlanságunk által, ettől meg-nem fosztanok. Nem óltalmazást, hanem meg-vettetéft érdemel az a' nyelv, melly a' mint maga haza tagadó, velünk-is nevünket és hazánkat tagattatta vala meg. — Bártsak a' ki magát ennyire köti a' Déák nyelvhez és a' vallásbéli szükségtelen különbözést, az abból származott szemre-főre való nézést, ennyire szükségesnek állittya az ország boldogságára, mutatná meg mi hasznát vette valaha mind a' kettőnek az haza.

N. Mihályról 15-dik Apr. — Jó-akaró Uram!
Kivántam tudósítani, hogy *Unghvárt*, Apr. 13-dikán Restaurátzio vólt; 12-dikén délyesti 5 órakor a' Fő-Ispány, Mélt. Gróf Nagy Mihályi *Sztáray* János ő Nagysága, előre egynáhány Méltósággal és érdemes Tettes Vármegye tagjaival tanátskozott, hogy annál rendesebben folyjanak más nap a' dolgok, és minden türedelem' meg-mutatásával egyenesen csak az köz-jónak elő mozditása legyen a' választandó Magisztrátusban a' tárgy. Meg-is lett; mert el-jövéen a' Tiszt-választó Széknek ideje, minden vallás tekintete nélkül, választattak az ujj Magisztrátuális személlyek, a' *Veni Sancte* után. Minden választattak neveit 's hivatallyát, ide rekesztem; de ez meg-jegyzésre méltó, hogy Tettes *Szabolts* Vármegye Ord. Vice Ispánya, Tettes *Szathmáry Király* Josef Uram-is, mint ezen Tettes Vármegyében szép jofzágu ember, a' Választó-székre meg-jelenvén, a' Fő-Ispány Ur által, Or. Vice Ispánnak candidáltatott, a' ki-is, ámbár Református Ur, még-is mindeneknek meg-egyezett fel-kiáltásával, Ordinárius Vice-Ispánnak választatott; ki is nyomtatást érdemlő egyizeribe való Magyar beszéd.

széddel magát mentegette, hogy fel-nem vállalhatja, mivel még Tettes Szabolts Vármegyében, az kezére bízott *Authenticumot*, nem resignálta; de újra fel-kiáltatott, hogy tsak legyen. Ötízöri mentegése után merő kéntelenítettett a' *Publicum*-tól tett bizodalomtól meg győzöttetvén, fel-vállalni. Vége lévén az építő Székeknek, mivel az Vármegye háza roskadó 's kitsiny, ugy, hogy idegen háznál kellett Székek tartatni, a' Méltóságos Gróf Fő-Ispány Ur, az Uri Rendeket meg nem vendégelhette, hanem az *Munkátsi* Püspök ő Excellentiája gazdag Uri ebéddel tractálta az egész Uri Rendeket, olly szép fúvó-muzsika mellett, a' minőt ezen a' földön ritkán hallunk. Az egész Vendégek nagy örömben vóltak, és a' régi bé-vett őli Magyar szokás-szerint, egyik a' másikra köszöngettek a' jó bort, nem a' bortól de az édes szabadságnak örömetől merő meg-részegettek, vigadván örvendeztek, eszekben jutott, hogy ugyan ezen Püspök Ur ő Excellentiája adott első ebédet, midön Báró Révay Simon Ur ő Excellentiája, mint Királyi Kommissárius infelláltatott, 's abban az időben egy K. A. nevezetű Vármegye tagja így szóllította meg ő Excellentiáját: — „*Uri tort adott Excellenciádd a' Magyar nemefi szabadság temetésére.* „ Ittak annak az Urnak egélségéért, ki akkor jelen vólt a' Compániában, 's örvendeztek, hogy Isten elérni engedte a' fel-tamadást-is, és hogy ő Excellentiája, a' ki abban az időben a' szomorú tort adta, most viszont a' fel-tamadást, víg vendégséggel és a' hazafijaknak contentumával meg-tehette. —

A' hivatalokra lépett Úraságoknak neveik a' következők: — Első Vice Ispány, Király Josef (Szathmári.) — Második Vice-Ipány, Horváth Pál. — Első Notárius, Kárner László. — Első V. Notárius, fizetés nélkül, Gr. Sztárai Kristof. — Ugyan ez fizetéssel, Horváth György. — Másod V. Notárius Orosz Antal. — Fő-Birák, Nemes Lörintz, Bernáth Pál, Kárner György, Bánotzi Josef. — V. Birák, Pribék István, Budai István, Tsató Pál, Pri-

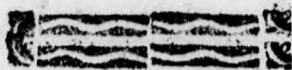

Pribék Josef. — *Alsefsorok*, *Bánózi Sándor*, *Horváth László*, *Balog János*, *Korláth Ferentz*, *Both Ferentz*, *Kováts Josef*. — A' *Kalsa közönséges Perceptora*, *Krasznetz Sámuel*. — Másod rendbéliék, *Tsató Albert*, *Pribék László*, *Kondor Gábor*, *Thuranszki István*.

Fejérvár 17-dik Apr. — „Tekintetes Nemes Fejérvármegyének Sz. György havának 13 dik napján kettős öröme vala; mert mind Nagy méltóságú Fő Ispányát Gróf *Nádasdi Ferentzet* vizsgálta nyerte, mind pediglen öfi szent szabadságát a' Tiszt-választó Széknek tartásával meg-erősítette: az irt napon reggeli 9 órakor a' Mánások és a' Nemesség közül ki rendelt Uri személlyek ö Nagyságát a' N. Vármegye házához kísérvén ki-is Törvényes Fő Ispányi Székét el-foglalván a' Tekintetes Rendekeket így szólittá-meg: *Tekintetes Nemes Vármegye*: „Különös valóban, és meg magyarázhatatlan örömöm nékem az, hogy minekutánna, ez előtt 5 esztendővel ezen Nemes Vármegyének Kormányozásától Felséges parantsolat által magamat el vonni kényszerítetttem, a' szomorú felhők után végtére fel derült ismét olyatén kellemetes idő, melyben hazai Törvényünk-szerint való régi szabadságinkat meg nyerve ezen T. N. Vármegyének Fő Ispányi Székében ujjonnan kegyelmessen vizsgálta téttem, következésképpen kedves Hazánk közönséges jóvának és hasznának szerzésére, a' Tettes Státufokkal közmunkás lehetek. Nem lehetett bizonyára nékem ennél nagyobb örömöm, mert a' mit eleitől fogva mindenkor és egyedül ohajtottam, édes Hazánkhoz vonzó égő szeretetemnek, és a' Tettes Státufokban helyheztetett bizodalmanak további ki-nyilatkoztatására ebbéli szerentsés fordulással, időt, módot és alkalmatosságot nyertem. Reménylem-is tellyesen, hogy valamint én a' köz-jónak hová hathatósabb munkálódásában, a' T. Státufok bölts értelmét, és fontos tanátsait, mindenkor segítségül venni ohajtom, ugy a' T. Státufok hajdan hozzám mutatott szives barátságokat, és barátságos szives-

velségeket, töllem meg-nem vonják, és engemet nem csak úgy mint Fő-igazgatót, hanem mint valóságos szives jó baráttyokat, elől adandó minden esetekben szemlélni fognak, a' mint-is a' T. Státufoknak szives szeretekben és barátságokban magamat egész bizodalommal ajánlom. Ezen alkalmatossággal a' N. Korona őrző *Nador* Ispányi sereg (melly következő napon Budára indulandó vala) jelen lévén, haton közüllök fel-vették Méltóságos Urunkat székestől, és fel-emelvén a' T. Rendeknek *Vivát* kiáltások között, mutatták, ezeknek utánna némely Relátziók el-olvastatván Méltóságos Fő-Ispány Urunk a' Tiszt-választó székhez ismét fontos és válogatott szókkal ékeskedő Magyar beszédet tartta, ennek-is meg létevel a' Restaurátzióhoz foga; mellynek alkalmatossággal. Ord. Vice Ispányi hivatalába T. Confiliárius *Maritz* Tamás Ur meg-erősített, Katholicus. — Substitutus Vice Ispáynak választatott *Kotsi Horváth* István Ur. Református. — Fő Notárius lett: *Végh* Péter Ur. Kath. — Első V. Notárius *Nedetzky* Ferentz. Kath. — Másod Vice Notárius *Domokos* Károly Ur. Ref. — Első Fő Szék-Biró *Zlinszky* Ignátz Ur. Kath. — Másod Fő-Sz. Biró. *Mentler* Sigmund Ur. Kath. — Harmadik Fő-Sz. Biró *Karay* István Ur. Reform. Vice-Szék-Birak ezek: *Nagy* Ferentz Kath. *Hrabovszky* Gáspár Kath. *Szűts* András Reform. *Loksánzky* Antal, Kath. *Toth* Benedek, Kath. és *Kreskay* Gáspár Urak, Kath. — Ord. Fiscális *Karay* János Ur, Református. Generális Perceptor *Andrási* Antal Ur, Kath. — Particuláris Perceptorok, *Tekhes* Ferentz, *Fekete* András, és *Hajer* Mátyás, Kath. Urak. — Vármegye Inzsiner *Csapó* Beniamin Ur, Református. 's a' t. Láthattya az Ur ezen Restaurátióból, hogy a' Ns. Fejér Vármegyei Katholicus Státus, úgy a' mi Nagy Méltóságú Fő Ispány Urunk, nem nézi azt az emberbe, ha holtszabb vagy rövidebb úton akar-é Meny-országba érni, hanem csak az érdemet, elme, és erköltsbéli tehetségeket: a' más Ns. Vármegyékbe lakozó je-
 len

len-lévők ezen Tiszt-választó székről azt megjegyzették, hogy azt a' rendet és módot, melly-szerint Méltóságos Urunk, és a' T. Rendek ezen Restauráziót tsendesen minden lárma nélkül ki-tartották és állatták, minden Vármegye méltán sinor mértékül veheti. Adjon Isten nekünk mindenkor *Nádasdi Fő Ispányt*, az Urnak pedig edgyeségünkön örömet.

Játék ezen Symbolumra: festina lente.

Lassu bölts lép lassan, halad lassan lassan,
 Nem lármáz, szoll lassan, ugy készít jót lassan.
 Emberi valóság a' böltsnek valóság,
 Lész ugy jó valóság, ha nints el valóság.
 Könyörgésem ható légyen Mindenható,
 Országunk birható, Törvényen álható,
 Váradi *Baranyi László* mond, aranyi
 Kints a' szép bárányi egyesség, olly, 's annyi.
 Mond ellent valaki, légyen bár akárki,
 Posta útból tér-ki, mondhattya, mehet-ki.

Hir-adások.

Műsküti Landerer Mihálynál Posonyban, Pesten és Kálsán, a' többi Könyvek között, ezek az ujj Könyvek-is találatnak:

Articuli Diætales Posonienses ab Ano 1715 usque ad Anum 1765 adjunctis Articulis Juris Tavernicalis 8-vo Posonii. 1 for. 15 kr.

Verbötzti István, Magyar és Erdély-orzágnak Törvény Könyve. 8-vo Posonyban és Kálsán. 45 kr.

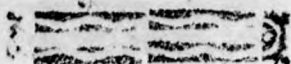
Orféus, egy hónapos Irás, a' józon-gondolkozásnak, igazabb ízlésnek és Magyar Történeteknek elő segéllésére. Első Köttet Januárius. 8-vo Kálsán 1790. 20 kr.

Külömbb-külömbb-féle vállogatott Elme-futtatások, Magyarra fordította *Illei János*. 8 vo Posonyban 1790. 40 kr.

A' Tiszteliségre Vágyadók, Vig-játék. 8-vo 1790. 10 kr.

Az öreg Fösvény, Vig-játék. 8-vo. 1790. 10 kr.

A' Nevelők, Vig-erköltsi-játék. 8-vo. 1790. 10 kr.

A' Keresztségnek áitatosága, és hitbéli tanúsága, mellyben rövideden meg-magyaráztatik minden, a' mi az idvességre szükséges. 8-vo Pofonyban 1790. 40 kr.

Báró *Trenk Fridrik* emlékezetre méltó életének Historiája. 8-vo Pofonyban III Rész. 2 f 30 kr.

Vóltér Urnak Henriása, Magyar Verseken fordított *Szilágyi Sámuel* Ur által. 1 for. 20 kr.

A' Keresztségnek orvosi szemekkel meg-vissgálása. 8-vo Pofonyban. 10 kr.

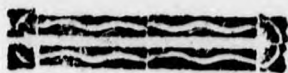
Virgiliusnak Éklogái, az az : vállogatott Pásztori Versei. 8 vo maj. Pofonyban. 1 for. 40 kr.

Máttyus István M. D. Ó és Ujj Diætetica. Négy Darab. 8. maj. 5 for. Az ötödik és hatodik Darab Sajtó alatt vagyon.

Siegvárt, Klastromi Történeti. 8-vo Pofonyban. 2 for —

Sturm Kristof, Istennel való Társalkodás a' reggeli órákon, és *Tiede János*, Istennel való Társalkodás az estvéli órákon, az elztendőnek minden napjaira, két Darab. 8. maj. Pofonyban. 4 for.

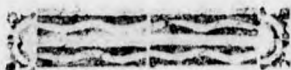
Kafsáról. — *Alsó Örsi Farkas Antal*, Kafsai V. Provinciális Commissárius Ur, a' maga Nemzete hasznára egy eddig Német köntösbe mulatott Könyvet Magyar ruhába öltöztetvén, ezen Tzim alatt fogja Kafsán ki-adni : *Erköltsi Oskola*. A' szép Könyveknek olvasásából mennyi hasznot lehet venni, azt ki-ki által látja ; mellyre való nézt ezen Könyv-is az E. Olvasóknak méltán ajánltatik. Holmi Képek-is lévén a' Könyv mellé ragasztva, a' Könyvnek árra 2 r. forintra határozottatott. Ha a' Könyv iróinak és fordítottóinak igyekezeteket meg-nem vettyük, született nyelvünknek nagyobb tökéletességre való menetelit, ugy reményhettyük.

B E T S.

Mi ujjság? Ieszl-e *Pruszszia* és *Lengyel-ország* felől már valami, vagy semmi sem? — tudom, hogy Erd. Olvasóim erre várnák leg-inkább a' tökéletes feleletet. Ma a' Profétáknak Lelkek nem sűgal semmit: ha gedig az ember a' jelekből jövendöl előre 's azzal tölti a' papirofsat; az ujjságát az embernek mind el küldözik magok az Olvasók *K — — ba* a' Találó Mesék közzé. Én a' tegnapi *Berlinbe* indúlt Kabinét Kurir fő Hadnagy *Rétsei* leveles táskájába nem tekinthettem — melly szerint nem-is irhatom azt, hogy mi fog; mi nem fog ez után történni: azt hallom 's olvasom-is, hogy II-dik *Leopold*, *Fridrikh Vilhelmnek* már rég hogy baráttya — de tudom más-felöll; hogy mikor az országok edgyütt hadakoznak, akkor a' *Királyok*-is félre teszik a' barátságot. —

A' rostába maradt.

Rosta lyuk.

Tseh-országban még a' nép semmit sem tud rólla , a' mérésel bé jött ujj fizetés módja marada-é nálla , vagy a' régi tér víz-sza? e' bizonyos , hogy ha rájuk biznak , nem igen igazithatnák - el magok között ; mert hol az elsőt , hol az utolsót szeretnek. De úgy hiszük ; hogy a' minek meg - kell lenni , a' lefiz meg. Hát ezt vallyon el - titkollyamé tölled kedves Kurirom? A' Tseh-orzági Tseh , de született Magyar Református Papság mitsoda indulattal viteltetik Magyar buz.

buzgósága szerint, még *Hamvához*-is, amáz el-felejtethetlen nagy ditsőségu Fejedelmének II-dik *Josefnek*, a' kit ha valaki igazán, sirathat 's áldhat a' Tseh 's Morva-orzági Protestáns nép, Papjaival edgyütt. Ugyan-is ennek T. T. Superintendense *Szöts Sámuel* most *Viszokai* Pap, körül menő *Le*velével, öfzve szollitván egyrül egyig minden *Prédikátort*, a' kik még mind öfzve 34-en találkoznak, 28-dik *Mártzii Semtes* nevü helybe meg-számlálhatatlan minden-féle vallású sokaságnak, 's azon miud egyig jelen lévő *Református Prédikátoroknak* jelen létebben, minekutánna az arra a' szent alkalmatosságra késziteit különös buzgó énekek *Tseh* nyelven, de *Magyar Hármonián* el-énekeltettek szinte a' sziveknek leg-belsőbb meg-mozdálásáig, azon nagy *Fejedelem* el-felejtethetlen emlékezetére, először maga a' meg nevezett T. Superintendens Ur, azután pedig az ugy nevezett *Prágai Tractus* nagy érdemü T. *Esperesttye Turotzi* János Uram, olly hatalmas és a' valóságig ki-dolgozott halotti beszédet vagy tanitást tettek, a' mellyet tsak már lehet kívánni, és a' mellyet kár volna a' feledékenység tarisznyájába felejtteni. Adj Uram ezekhez kegyelmes szívet, az ujj, hasonló méltóságu *Fejedelmének* II-dik *Leopoldnak*-is, hogy a' mi még hibás, hibátlanná tegye. „

„ Még az *Orfova* maga fel-adásának környüllállásai nem tétettek közönségessé — az alatt pedig mig azt várnók, H. *Koburgtól Bukorestből* Apr. 18-dikán következő hadi-történet küldetett-bé a' *Hadi Kantzelláriához*. — „ A' mi *Patrolljaink*, kik *Kallefát*-felé naponként vigyázatra ki jártanak, gyakran szenvednek vala nyughatatlanságot a' *Dunának* túlsó szélén lévő ellenségtől. Ezen dolog arra indította *Oberflájdinánt Bay* Urat, hogy a' *Splényi* gyalogjai közzül 40-ent a' *Szávoja* *Dragonyosai* közzül 20-at, a' *Toskána* *Húszárok* közzül ugyan annyit, az *Oláh Szabad-sereg*ből, kik *Neveáróknak* hivatnak 50-ent ki-rendelvén, *Karadából* hol szálláson vagyon, maga indula a' vigyázatra. —

A' Lovasokkal és *Nevedárókkal* 12-dikén 7 órakor *Kallefáthoz* meg-érkezvén, hogy az ellenség élzre ne vegye azt, hogy most nem úgy jötenek a' vigyázatra mint málszor, az *Obestflájdinánt* Ur a' Lovaságot egy domb mellett parantsolta elémenni, a' gyalogokat pedig 1 órával későbbre érkezni. — A' Törökök is ekkor 3 szejkákön és többen jöttek, mint málszor. — mind egyik szejkán vólt 50 — 60 ember, az egyiken 4 ágyu, a' más kétön 2-tő. Az elsőben mind benn maradtanak a' Törökök őrizeten, a' 2 dikban tsak egynéhány, a' 3-dikban pedig, melly 400 — 500 lépéssel a' töbinél fellyebb kötött vólt-ki, senki sem maradt. — A' kik ki-szállottanak, nagy méreggel réá rohantanak leg-elébb-is azon egy néhány *Nevedárokra*, kikkel maga az *Obestl.* a' dombra vigyázatra kiállott vala — ezeknek a' vólt a' parantsolatlyok, hogy vonnyák visszsa magokat, hogy a' Törökök a' szejkákat annál meszszebb hadgyák; melly meg-esvén, a' Lovaság-is egy völgyön az ellenség hátullyának került, és 50 nél többet közzülle rész-szerint fegyverrel, rész szerint a' Dunába ölt. A' mely szejka meszszebb vólt, ahoz a' Törökök éppen nem is közelíthettek; a' 2 ágyuk rajta a' miénknek kezében maradtanak és el-hozattanak, a' szejka pedig haszon vehetlenné tétetett. A' miénkek a' vízbe belé szökdétselt Törökök után-is utánok mentek, és ha le-nem vághatták, belé fullasztották. — Itt vége lett a' tsatának; mert noha az ellenség tul felöll segittséget kapott, de által jöni nem bátorzkodott, hanem tul felöllről 2 óráig ágyuzott hoz-zánk által. — A' miénkek a' 2 ágyuval még az nap *Notzotzeyig* visszsa jöttek. — A' *Szávoja* Dragonyosok közzül 1 Káplár és 2 köz-ember sebet kapott, mellybe az egyik azonnal meg-is hólt. — Itt a' mi katonáink mind egyyk jól viselték magokat. „

Ferentz fő Hertzeg, ki a' Felséges Királyné e-leibe a' jövő hónapnak 8 vagy 9-dik napján *Klagenfurtba* fog indulni, a' maga Titoknakságát, a' kö-

következendő módon folytatta. A' mint már tudjuk, szabad a' bé-menetel a' Hertzeghez 2 napokon minden héten minden embernek, ki vévén az Afzszonyokat, kik a' magok kéréseiket férjfiak által igazittathatták a' Hertzegnél; ki a' maga szobájában egyedül lévén, előtte tenta, penna, és papiros vagyon. Az ajtó előtt áll egy őrző és egy Komornyk; ez a' bé-kéredzöt szokta bé-jelenteni és egyenként bé-eresztteni. — Meg értvén a' dolgot a' Hertzeg, sőt a' félelmesebbektől, a' leg-kedvesebb alá való botsátkozás mellett, maga ki-tudakozván, magának azonnal jegyzéseket tsinál, és azután ugy közöl minden dolgokat Felséges Attyával. — Ő Felsége maga-is eleébe fog menni a' F. Királynénak, de nem olyan meszse mint a' Hertzeg, és nem-is olyan hamar. — A' folyó hónapnak 20-dikán indúlt-el innen az Agyuzó-seregnek utolsó osztálya Tseh ország felé — ugy szintén F. M. B. *Laudonnak* is egész készülete; a' ki a' *Morva*-országi seregünk' előll menő részének igazgatására, magának Printz *Valdekket* választotta.

Hazánkbéli Tudositások.

Déva. — „Itt nállunk a' múlt napokban karóba tevék a' fejét egy igen híres *Juon Ignátz* nevü Plájások Kapitánnyának ugyan, de valójában nagy híres tolvajnak. Ezt már egyszer el-fogatta vala a' N. Vármegye, de egy hazáját nem jó Lélekkel szerető, vólt Tiszt, vizont el-botsátotta. Most azért nem szenvedhetvén tovább az ő véghetetlen sok erőszakosságait, ki-külde utánna Nemes embereket Oláhokkal elegy, és midön ő szép szerint meg-nem akarná magát adni, meg-kelle löniek, hogy el-foghassák. Kinek ereje az útba el-fogyván, oda hagyák dög testét, 's tsak a' gonosz fejit hozák-el. Ezen embernek két eszköze vólt a' másokon való uralkodásra. 1-ső a' pénz, mellyel az erősebbeken; 2-dik az erőszak, mellyel a' magához hasonlón uralkodott. Ugyan-is ennek négy; vagy mások-szerint 10-ezer forintja is gyakran meg-vólt.

vólt. Effélével pedig mit nem győz-meg az ember. Termetiben igen jó forma közép nagyságu, de igen sokat jelentő abrázatú, kedves belzédü, hizelkedő maga vileletü ember vala; kár hogy *Laváter* ezt nem látta. Ettől ugy félt a' maga vidékibe lakó kis világ; hogy ha tsak két három száz forint kárt tett valakinek, nem-is mért panaszolni ellene, félvén, az elég nem tételtől, 's meg attól, hogy másodszor tíz annyi kárt fog néki tenni.

Szeben 16. Apr. — A' M. Gubernátor Ur ő Excellentiája *Húsvét* első napján bé érkezvén, azolta az Ország is tsendesedni és rendbe kezdett jöni. Leg elsöbben is Gróf *Kemény Farkas* Ur Excellentiája Státufok Præfessének neveztetett. Szerentsés válalztás! az egész Ország szereti azt a' nagy érdemü és tekintetü Urat.

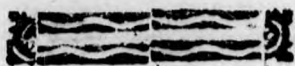
A' Fő - Ispányok tegnap neveztetének ki; de tsak Adminisztratori titulussal. u. m. — *Zarándba*, B. *Nalátzi* Josef. — *Hunyadba*, B. *Josika* Antal. — *Alsó Fejérbe*, B. *Kemény* Pál. — *Thordába*, B. *Kemény* Sámuel. — *Krasznába*, B. *Bánfi* György. — *Belső Szolnokba*, Gr. *Kornis* 'Sigmund, Fő-Ispányi névvel. — *Dobokába*, Gr. *Bethlen* János. — *Küküllöbe*, Gr. *Haller* Gábor. — A' *Kövári* *Distrik-tusba*, T *Katona* Ur. — A' *Fogarásiba* váratik *Rosenfeld* Ur. — *Kolosvárra* váratik mint hivatalos, Gr. *Csáki*. — *Felső Fejér* és *Közép Szolnok* fenn maradtak. — A' Székes helyek magok fognak magoknak Tiszteket válofztani, a' melly végre K. Biztosok küldettek hozzájok; ugy a' fenn maradt *Vármegyéken*-is. — Az egész Országba nagy jó reménység vagyon Felséges Urunk Kegyelmeiségéhez, A' M. Gubernátor Ur ő Excellentiája sem mulat el semmit, a' mi a' jó Rend fel-állítására tartozik; kegyessége és szorgalmatossága mindenik le-irhatatlan. — A' *Veszprém*, *Sopron*, *Agrám* és *Szepes* *Vármegyei* ujj hivatal béli Uraknak neveivel a' következő Kurir fog kedveskedni: ugy mindazonáltal, hogy a' 2 elsöbbnek véghez ment módjáról semmit emliteni nem fog.

F* * B* * *Urnak a' folyó hónapnak 12-dikén Egerben a' Heves Vármegyei Tiszt-választó Székben tartatott közönséges beszédgye.*

T. Státusok! — A' midőn *Istennek* jó vóltából, a' kinek nem lehet igaz ügyre gondot nem viselni, 's a' kinek a' Magyar nemzet iránt való különös gondviselését hálaadó szível meg - kell esmérnünk, és imádnunk, ismét *törvényes szokásunkhoz* képezt a' végre egybe gyűlhettünk, hogy nagy érdemi előbbi *törvényes Fő-Ispányunk* bölts vezérlése mellett, *törvényes Magisztrátust* ezen törvényesen egyben kaptsolt Vármegyéknek törvényes módon rendeljünk: olly sarkalatos és olly következésű dolognak elintézésére jelentünk meg itten *Tettes Státusok*; hogy attól ezen megyének boldogsága vagy boldogtalansága el múlhatatlanul fügni fog, mert tagadhatatlan az, hogy most választott Vármegye Tisztjei jövő *építő székig* tartó igazgatásokkal és sáfárságokkal, elkerülhetetlenül ezt vagy amazt, valóban fogják munkálódni.

A' lévén tehát az igaz hazafinak és a' jó Polgárnak szoros és leg-főbb kötelessége, hogy a' közjót minden arra adandó alkalmatóságban, egészsz tehetsége-szerint elő-mozdítani, mi-is 6 esztendő múlva szívünk nagy örömével meg-nyert ezen nevezetes alkalmatóságban, egy szível 's Lélekkel azon igazán iparkodni el-ne mulassuk, hogy Vármegye Tisztjeinek egyedül olly férfiakot válofszunk, a' kik nem tsak 1486-dik esztendőbéli 60-dik, és 1723-dik esztendőbéli 56-dik ártikulusok rendelkezészerint, valóságos Nemeselek, Megyénkben bírók és lakók, disinteressátusok, és földes Uraságoknak lenem köteleztettek légyenek; de a' kiknek morális jó Characterét esmérvén, irántok egyfersmind tökéletesen bizonyossak lehetünk, hogy ezen Megyének jóvát, mind a' Nemefsi rendre, mind a' Parasztokra nézve, valóban fogják munkálódni.

Félre tegyünk annak okaért minden más valamely tekintetbéli félre hajlást és személy válogatást, mert

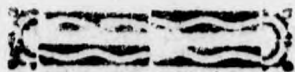

mert ezek a' köz-jóval egyenestsen ellenkeznek, és ez ám a' kárhazatos *Priváta interessentia*; ne tekintsük egyik részről-is tsak a' vallást, mert ez hazánk világos törvénye ellen-való dolog, és felebaráti szeretettel éppen öszve nem férhető *odium religionis*: hanem viseljük igazán magunk előtt egyedül a' köz jót, mellynek elő-mozdittására, ha igaz hazafiak, és jó Polgárok lenni akarunk, mindnyájon egy iránt köteleztetünk.

Ez a' jeles hatalom, hogy Megyénkbéli törvényes Magisztrátust magunknak viszszont önnön magunk szabadon válósztathatunk, bizonyára edgyik a' Nemzetünk fő-prærogatívái, jursai és szabadságai közzül való. Tudjuk melly keservefen esett mindnyájunknak, kilentz esztendeig tartott attól való meg-fosztatásunk, a' midõn azon idõ alatt törvénytelen Fõ-Ispányok által, azoknak szabad tettésék szerint, minden hirünk nélkül, egyedül ama határt nem esmérõ hatalomból, Vármegyebéli Magisztrátusok törvénytelen személyekbõl-is törvénytelenül állitattak. Most ezen egyik fő-szabadságunk is ismét viszszá-adatott. Eljünk annak okáért azzal törvényesen, hogy vele való törvénytelen viszszá élészel magunkat arra érdemetlenneké ne-tegyük. Mert hitelsük-el magunkal, hogy számot adunk rólla.

De ezen *Restauratoriankal* egyszersmind bizonyos reménlhetõ boldogulása-is el-nyomattatott kedves Magyar Hazánknek szorossan vagyon öszve kötve. Tudjuk hogy tökéletes egyesség nélkül semmi képpen nem boldogulunk. Mert tsak a' kárhazatos meg hasonlás eddig is mindég veszti vala hazánknek. De a' meg-hasonlási most sem lehet el-kerülni külömben, hanem ha mindenben ugy bánni fogunk egymással, hogy a' vallásbéli külömbbség két felé ismét ne szakoszszon minket.

Ebben pedig egy Vármegye is hathatosabb példát nem adhat mint a' miénk. Mert hazánk első Püspöke lévén Fõ-Ispányunk — az a' Püspök, a' kinek valláshoz való nem tettett, de igaz buzgóságát egész haza esméri — ha mi, valamint ebben a' boldog-

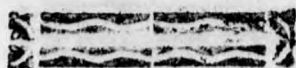

dogtalan időben — vallásnak külömbbségére éppen nem figyelmeztvén — a' köz jót egy szivel 's Lélekkel munkálodtuk; a' szerint Magistrátusnak mostani valóztatásában is a' vallást tekintetben sem veszük: tehát annyival bizonyosabban hasonlót tseleklészenek a' világi Fő-Ispányok kormányára bizott Vármegyék, hogy most, világi első Méltósággal ékeskedő Fő-Ispáynak hazafi vezérlése mellett, a' Győr Vármegyei építő szék maga jó példájával ebben immár ditséretesen elől ment.

Könyörgök azért alázatosan Excellentziádnak, mint egy olly igaz hazafinak, a' kit minden alkalmatosságban megmutattott nagy hazafiuságáért a' Protestánsok is, mint Hazánk egyik fő oizlopát, mindenkor igazán tiszteltenek 's betsültek, méltósátság Excellentziád maga nagy tekintetű példájával mindnyájunkat arról meggyőzni, hogy mi most a' religiot nem restaurálván, nem a' vallásnak terjesztésére, hanem a' köz jónak ezen Megyékben lejendő gyarapítására alkalmas személyeket keresni és valóztatni tartozunk. Ne tartsa, esedezem, a' Protestánsokat Excellentziád a' Katholikussal egyenlő szeretetire, tsak azért hogy más vallásnak méltatlanoknak, mert az Excellentziád igaz hazafiuságával és egyenes szívűségével éppen meg-nem egyezhet.

A' Tettes Státusokat pedig egyedül arra egész bizodalommal kérem. Ne felejtkezzünk még most is arról, hogy *concivilsek*, hogy Attyafiak, hogy vérek vagyunk, és hogy vallásnak külömbbségével nem gondolván, Hazánk boldogításában öszve vett válakkal valóban serénykedünk.

Ne legyen *Kegyelmes Uram*, 's *Tettes Státusok*, mostani számos egybe gyűlésünk — olly szerentsétlen, hogy egész hazának botránkozásnak kövé váljon, mellyen a' minden jót ígérő ritka mostani tellyes meg egyesülése a' Nemzetnek ok-véletlen megütkezvén szerentsétlenül fel-bomoljon. Mert ugyan boldogúl a' Nemzet. És mi leszünk annak az oka; mellyet tsak meg-gondolni, én az egész Nemzet

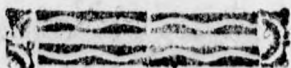

zet előtt esméretes igaz hazafiuságom miatt valóban iszonyodom. Illy nagy következésű dolog az, mellyet itt most intézzünk.

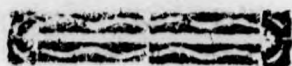
Inkább tehát egy értelemben, egy szándékban tellyes igyekezettel azon legyünk, hogy eddig való tökéletes egyefségünket ezen restaurátoriánkal még jobban, sőt örökre meg-erősítvén, abban mutatott jó példánkal az egész Nemzetnek akkoráig még éppen fenn-álló tökéletes edgyefséget - is annyival inkább örögbittsük, és az által annyival nagyobb részünk legyen kedves Hazánknak olly szoros kötelefségünkben járó reménylett boldogulásában.

Gyarmat 21-dik Apr. — Bizodalmos jó Úram!

Ezen Nemes Nograd Vármegyének építő széke tegnap itten végbe ment. A' Méltóságos Fő-Is-pány Graf *Bottyán* Josef ő Excellentiája a' Nemes Vármegyétől különös örömmel fogadtatott, 's örültek mindnyájan, hogy mint édes Attyokat sok viszontagságokat látott idejek után, a' Vármegye Rendyei tisztelhettek. De valójában meg is mutatta ő Excellentiája a' Ns. Vármegyéhez Atyai hajlandóságát: mert előtte való nap egybe gyűjtvén nagyobb részét a' Ns. Vármegye Rendgyeinek, azoknak egyet értésekkel tsinálta-ki a' Valasztandóknak számokat, 's minden hivatalra az valószításra, ezen Ns. Vármegyének számos 's méltó Tagjai közül annyit számlált-elöl, hogy vége hozza alig vóit. Nem követte ő Excellentiája azon példákat, mellyek magok részre való hajlásokat azzal szokták ki mutatni, hogy a' kiket hivatalvokban megakarnak tartani, a' mellé a' valószításra olly szemelvényeket rendelnek, hogy a' Tettes Státufok a' bőltsétség rögulája szzerint a' két rész között, a' kisebbet kéntelenittek el-váloszítani. De itten minden előző mesterségek nélkül szabad valószítás mellett az egész Nemes Megye, maga magából valószthatott. Építő-szék vólt tehát ez, 's nem rontó; de még-is inkább helyben-hagyó, mint valószító: mert az egész Ns. Vármegye olly Tiszt-viselek-

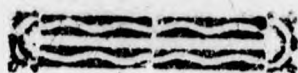
kel lévén az előtt-is meg-rakva, a' kik mind eredetekre, mind vitézlő Nemzetekre nézve ezen nevezetes Megyének fiai vóltanak, 's a' leg-kedvetlenebb időkben magok hivatalyokat úgy viselték, hogy a' kedvetlen Rendeléseket-is szenvedhetővé tévén, nyilvánosságá tették azt, hogy azoknak végben vitele, magoknak-is szinte úgy, valamint a' több Rendeknek sérelmek vóltanak, 's mindenike, nem tsak Vármegye Tisztje, hanem az Hazának fiai-is vólt. Erre való nézve el-gondolhattya az Ur, hogy a' sok jó közzül-is a' Ns Vármegye magának az elébbenieknél jobbakat nem választhatott volna. Köz fel-kiáltással meg-maradtak azért hivatalyokban Fő-Vice-Ispány *Muslai* Antal Ur, Második Vice Ispány *Gyürki* István Ur. — Fő-Notárius *Puki* Ferentz Ur. — Vice-Notáriusokká lettenek: *Benyitzki* Márton, *Szentiványi* Medárdus, 's *Hamar* Mihály Urak. — Az Fő-szolgabiróságokra által menvén, meg-hagyattattak, 's rész szerint a' Vármegyék elébbeni lábokra tétettetvén szaporítottak némely Tiszt Urak e' szerint: az *Losontzi* Járásban, Fő-Biró maradott *Szilafi* Josef Ur. Vice Biró *Kántor* Gábor Ur. Ujjonnan lettek Vice Biró *Dubravitzki* Péter Ur, Esküdtek, *Battik* és *Tsillom* László Urak. — Az *Füleken*, meg-maradott Fő Biró, *Kováts* Antal Ur, Vice, Ifjabb *Hegyesi* Josef Uram: ujjonnan lettek, Vice-Biró, *Szabó* Josef Uram, Esküdtek *Hegyesi* László, *Tillyai Horváth* János Urak. — A' *Szétsényi* Járásban, vólt Szolga-Biró *Hegyesi* Josef Ur, ezen Ns Vármegyét 30 elz-tendők által híven, és mindeneknek olly meg-elégedésével szolgálván, hogy egész szolgálattya idejében senki benne sem fogyatkozást, sem hibát soha nem tapasztalhatott, mostan meg-élemedett napjaira nézve a' Ns Vármegyétől el-bútsózott. Fájlalták ezt közönségesen a' Rendek, 's ha a' Természetben orvoslás találtathatott volna, melly-szerint a' tisztes öregek meg-ifjitathatnának, ezt bizonyosan a' Ns Vármegye ujjobban meg-ifjitotta volna, mellyet leg-inkább azzal meg-bizonyítottak, hogy bútsúzá-

sának mind addig helyt nem adtak, valamig maga helyében Ns. Vármegye Szolgálatyára két jó reménységű fiját fel-nem ajánlotta. Így válának azért-el az Vármegye Státusai ezen Szeretett Tisztjektől, 's helyében valózták Fő-Birónak *Motsári Antal* Uramat az Ns Vármegyének eddig volt első V. Notáriusát, Vice Biráknak pedig *Jankovits János* és *Sreter Adám* Urakat: Esküdteknek, *Szentiványi László* 's *Lisznyai Károly* Urakat. — A' *Kékkői* Járásban meg-maradott Fő-Birónak *Révai Ferentz* Ur, Vice Birákká lettek *Koronyi János*, és Ifj. *Béne András* Urak. Esküdtek, *Horváth Gedeon*, és *Hán Imre*. Generális Perceptorrá lettek hivatalyát eddig is ditséretesen folytatott *Szerémi Gábor* Ur, 's most ujjonnan melléje valóztatott *Tsemnitzki Boldizsár* Ur. — Ord. Fiskálisságba meg-maradott: *Madats Sándor* Ur, Vice Fiskálissá lett *Lisznyai Ferentz* Uram. — Partikuláris Perceptorok meg maradtak és lettek *Szabó András*, *Balás István*, *Lukovits Josef*, és *Krudi János* Urak. Így végezödék azért az egész Építő-szék, 's így tere vissza a' Fő-Ispány a' sok *Ellyen!* kiáltások után. Mellyet az Urnak tudtára adni kívántam,

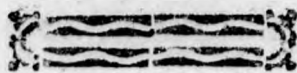
Kassán, Aprilisnek 17-dikén.

Nem szüntek-meg Kassának tér útszái sem az egész éjjel, sem már ma-is, az öröm kiáltozás és a' tárogató lip nemzeti muzsikánk örvendetes hangzattól, miolta törvényes Igazgatónk, Fő-méltóságú Báró *Orczy László* hozzánk érkeze. — Ezen hónapnak 15-dike vala az a' nap, a' melyben meg-nevezett Fő Ispányunk ő Excellentiája Miskoltzról Szikszó mellett határunkba bé-lépett. Szikszai Járásunknak Fő-Birája *Szirmay Péter* Ur, azon helyen fogadta lovas Nemességével ő Excell. a' hol 999 Német, a' *Tököli* Serege által felkontzoltatván, halomra hányattatott, és a' mellyet még most is *Német halomnak* hívják. Itt köszönté meg ő Excellentiáját, Magyar nyelven és Magyar érzéssel *T. Nagy Réti Darvas Josef* Ur, a' Helytartói Tanácsos *M. Darvas Ferentz* Urnak testvér Bátyja, Megyénknek

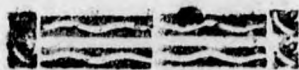
nek egyik első rendű Tagja. Bent *Szikszon* a' Ref. Prédikátor T. *Vétsei* Sigmond Ur, és a' 'Sidó felekezet; a' szállásán pedig T. *Fáy* Abrahám Ur az Eperjesi Törvény-szék egyik Birája. Ebédet B. *Perényi* Ház *Szikszonak* egyik földes Ura adott. Rogogtak a' mozsár ágyuk, Rendeink örömének hirdetésére, mellyet az úttzákon álló bámúlásra ragadott nép kiáltozásával nevelt. Nevezetes vala az, hogy egy öreg Nemes ember a' Nemesi sereg által erre rendeltetvén, ez izenettel jöve-bé ő Excellentiájához: *Tekintetes Fő-Ispány Uram! Az együtt lévő Nemesi lovaság köszönteti Tekintetes Fő-Ispány Uramat, 's kívánnya, hogy az Ur Isten éltesse a' Tekintetes Fő Ispányt sok hosszú időkig mindnyájunknak örömére; 's ezzel visszafordulván, Mondja valaki, úgy mond, hogy löjjenek egyet! —* Az emberiséget annyira szerető Fő-Ispány szemeit el-futotta a' gönnyü; *köszönöm édes Barátom, felele, mind a' kend fáradságát, mind a' Nemes sereg jó indulatját. Isten éltesse a' Nemes sereget-is kedves Hazánk ditsőségére, 's megtöltvén maga ő Excellentiája egy poharat az öregnek kezébe adá, és ámbár maga bort nem iszik, ekkor még-is a' Nemesiségért valamit ivott. —* Éjtszakára *Forróra* jött az egész sereg, hol a' Kátsai Városi Tanács, ezen Hellységnek Földes Ura ő Excellentiáját hasonlóképpen örvendezve fogadta. Itt tisztelték ő Excellentiáját T. Bihar Vármegyének e' végre ide küldött két Követjei, *Baranyi* Mihály és *Domokos* Urak. — Tegnap, az az 16-dikban, *Perény* helység mellett várta ő Excellentiáját a' Vármegyének Zászlójával a' seregnek Kapitánya *Szirmay* Josef Ur, kinek bámúlást érdemlő déli termete, drága árrú Paripája, 's pompás öltözete az egész seregnek nagy dízt adott. A' *Csereháti* Járásnak Fő-Birája *Szent Imrey* Gábor Ur ki vont fegyverrel idvezlé kedves Fő-Ispányunkat; *Bártzay* István Ur pedig egy Magyar beszéddel fogadta. B. *Meskó* Familiának házánál Ord. Vice-Ispányunk Confil. *Fáy* Agoston Ur monda ismét egy gyönyörű Magyar beszé-

det,

det, fok Uraságnak jelen-létekben, kik közzé számlálándók a' Kálsai Kamarának Követjei Gróf *Battyáni* Kajetán, és *Mumhárd* Sándor Urak. Végre a' ropogó ágyuk örvendetes hir-adásai alatt jött-bé a' Miskoltzi kapun az egész sereg; leg-elöl mentek a' trombitások; azt a' tárogató-síp követte a' *Cseréhati* és *Göntzi* Járásbéli Nemességgel, mellyet *Szent Imrey* Gábor és *Turánszky* Lajos Urak két szakaszban vezettek. Ezt az *Alvintzi* gyalog Magyar seregének Bándája váltotta fel, melly *Török-muzsika* tsengésével töltötte-be úttzáinkat az ugy nevezett *Zrényi* Marsát zengvén. Ez után *Szirmay* Josef Ur jártatta kevély paripáját, kit nyomban a' főbb rendű Nemes ifjuság azon Zászlóval követett, a' melly 1741-dikben a' tsatázó Magyar sereg közt lebegett. Így jöve elöl ő Excellentiájának Udvari lovagja, 's hat lovas szekere, mellyen Maga kalpagosan és azon öltözetben, a' mellyel a' Korona-örzö Magyar sereget vezetni szokta, 's *Confil. Fáy* Agoston Ur, ülének. Ezt hat, lovon ülő Nemes ifjú fogta körül, hasonlóképpen azon öltözetben, a' mellybe ezen Vármegye Nemessége fog öltözni, a' midőn a' jövő hónapban a' Korona mellett őrt áll, tudni-illik világos kék báránkával prémzett mentében, veres lájbliban 's ~~dolmányban~~, arannyal kihányva, kalpagosan. Így ment az egész sereg az Eperjesi kapuig fel, és ismét a' más soron le a' Fő-Ispánynak tulajdon Házáig, hol egy ujjabb idevelés után a' lovas sereg muzsika-szó alatt omla széllyel. — — — — —

Debretzen 29. Mártzii. — Ezen a' mi részünkön, hogy az Annyokról réájok maradott mester-séggel kereskedőktől megkülömböztethessenek, ebbe határoztak-meg a' tilzta életü személlyek magokat, hogy a' keringő Alsfszonyoknak a' *Dieta* rendeljen ilyen öltözetet: ugy mintt, magas főkötöt, sárga szoknyát, sárga tzipót, veres strimfit; a' izok-
nya

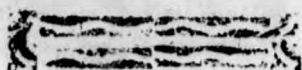

nya pedig szár-középig érjen, hogy a' veres strimfli jól ki lálson, az hajok elől el-vágva légyen, mint eddig. —

Utolsó jegyzések.

A' F. Királyi Familia 3 rendben fog meg-érkezni. Az első rendben a' Hertzegek, mint mondják, négyen jönnek: azután a' Felső- és Alsó-Ausztria a' Hertzeg Ausztriaiakkal; és Májusnak 24-dikéig, mind közönségesen meg-fognak érkezni. Kamarás Furir *Lenoble* parantsolatot vett a' Budára való lemenetelre, hogy a' Királyi Familia, és az azt kísérők számára, mint van a' hire, 900 személyekre szállást készítsen. — A' Morva-országi tábori fő Komissáriusnak rendeltetett Gr. *Chorinszki*, a' Tseh országinál pedig ugyan ezen tisztség Gr. *Kolovrát-nak* adattatott. — A' Bántól fogva a' 2 Oláh-országon keresztül egész a' *Dnisterig*, mindenünnen jönnek a' föld kemény mozgásáról való tudósítók. —

Brüszszel. — Sirnak a' Belgiumi nevezetesebb várofsainak kö-falai. — Azok között a' legnagyobb egyenetlenség, rendezetlenség uralkodik. — Senkinek sincsen semmije, melly iránt csak holnapig-is bizonyos lehetne. Csak *Brüszszelbe* többen maradtanak 500-nál üressen az házak, 's többen 30 nagy Palotáknál sirattya más országra költözött Uraikat. — Az Anglus ezt neveti és halálsz. — *Vandermerfch* az *Antverpiai* Fellegrvárbán fogva sirattya a' maga és Hazája szerentsétlen meghasonlását. — Az Ausztriai tábor *Luxemburgba* naponként szaporodik. — *Schönfeldnek* a' Patrioták mostani fő Generállyának, és *Vandernohtnak* számtalan minden nap világ elejébe jövő irások sugják füleikben — *hodie mihi, cras tibi*: ilyenek a' többek között: *Fel-fedezett Kabala*, ezen tellyül irással: *Quousque tandem abutere Vandernoot patientia nostra?* ismét, *Pokoli levelezés*, vagy *Kronvell Oliviernek Vandernoot Henrikhez való Levelei*, 's többek más ilyenek. — — A' Prutzizus Király sem

láttatik Német országra nézve el-értnek lenni a' maga tzélját. — Ugy mondják, hogy a' Birodalomnak túlsó és innekso Rhenusi mostani ideig való fő Itélő székei, nintsenek meg-elegedve azzal a' mód-dal, mely-szerint a' *Littikhi* egyenetlenséget, a' Király le-tsendesíteni szándékozott. — Most már az itt fekütt Pruszszus katonák a' Királyi Geldria-felé indultanak. Ebben a' dologban az-is nevezetes, hogy ha szintén a' Pruszszus katonáknak ki-kellett-is magokat *Littikhből* vonni, a' Palatinátusi váloztó Fejedelem népei tsak ugyan benn maradtanak, noha nem a' városban, hanem a' falukon körül-bé.

Páris. -- Egy nappal azután, hogy a' Nemzeti-gyűlés a' Szerzeteseknek szabadságokról végezett volna, egyik Députátus egy igen tsinos pakétot kapa, mellyben egy Kaputzinus szakáll mellett illyen Levél-is vala: — *Titt. Députátus Ur!* — „Küldöm az Urnak szakállamat, melly sok ideig vólt képe az én szentséges vakságomnak. Az Ur szóllott és éppen annak a' szónak ereje által (mint az *Ierikoi* falak a' trombita szóra) esék-le az én szakállam. Mely erő az én szobátskámnak (*Cella*) zárját-is el-röntá. Vegye az Ur háládatosságnak és a' szabadságnak jeléül szakállamat és Levelemet. —
Páter *Giboust*, szakálatlan Kaputzinus.

Tudósítás.

Szalontay Toldy Josef, a' méh-mivelés igazgatója, hazájához való szeretetéből, ebben az esztendőben-is nem fogja sajnálni fáradságát: hanem ezen leg-halznosabb, és leg-könnyebb gazdaságnak Theoriáját 's egyszersmind, a' mi már leg-ritkább szerentse, Praxissát is, tulajdon maga méhész kerttyében, a' F. Udvarból rendeltetett Professor által, ama hires Méhész Professor *Jantsa* Systemája szerint, Májusnak 3-dik napján kezdve dél-utáni 6 órakor, a' *Leopold* városban, a' táborra menő útban a' nagy *Stadtgut* utzában a' *Flor*-fabrika mellett 431 szám alatt lévő kertben, taníttatni fogja.

Költ Bétsben 30-dik Aprilisben 1790.